

ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

รายงานการวิจัย
ของ
จุลศักดิ์ เปี่ยมทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2547

๑
302.14
๐๕๗๑๐

ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
จุลศักดิ์ เปี่ยมทอง

12 มี.ค. 2550

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2547

๒303389

จุลศักดิ์ เปี่ยมทอง. (2547). ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขต กรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล และเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยาการ จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา การฝึกอบรมเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน อาชีพ ทักษะ และความสามารถในการเป็น วิทยาการลูกเสือชาวบ้าน เหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน และประสบการณ์ในการเป็นวิทยาการ ลูกเสือชาวบ้าน ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ วิทยาการสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 160 คน ซึ่ง ได้มาจากการสุ่มอย่างเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐาน ส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t – test) การทดสอบค่าเอฟ (F – test) และ ทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ (Seheffe's Method)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. วิทยาการลูกเสือชาวบ้านสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยาการลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ตัวแปร ปรากฏผล ดังนี้
 - 2.1 วิทยาการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพิธีการแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 - 2.2 วิทยาการที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม และ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม และด้านการวัดผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05
 - 2.3 วิทยาการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม และด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 - 2.4 วิทยาการที่มีการฝึกอบรมเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 วิทยาการที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตร และด้านวิธีการฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 วิทยาการที่มีทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 วิทยาการที่มีเหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.8 วิทยาการที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม และด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีฝึกอบรม และด้านพิธีการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ข้อที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้

3.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตรในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีความคิดเห็นว่าควรเน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.2 ด้านวิธีการในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีความคิดเห็นว่า ไม่ควรจัดกิจกรรม จนตึงเกินไป

3.3 ด้านพิธีการต่าง ๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีความคิดเห็นว่า พิธีการบางอย่างใช้เวลานานเกินไป ควรปรับปรุง

3.4 ด้านสื่อการฝึกอบรมในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีความคิดเห็นว่า ควรมีสื่อ ที่หลากหลายเหมาะกับเนื้อหา

3.5 ด้านการวัดผลและประเมินผลในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีความคิดเห็นว่า เครื่องมือในการวัดผลยังไม่ได้มาตรฐาน

3.6 ด้านอื่น ๆ มีข้อเสนอแนะว่า ควรลดวันในการฝึกอบรมให้น้อยกว่า 4 ถึง 5 วัน

**Trainers' opinions towards the Village Scout
Training Program in Bangkok Metropolis**

AN ABSTRACT

BY

Julasak Piamthong

๒
302.14
๓671๙

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University**

March 2004

Julasak Piamthong (2004) Trainers' Opinions towards the Village Scout Training Program in Bangkok Metropolis.

Master Project for M.Ed. Degree in Adult Education.

Bangkok : Srinakharinwirot University

Advisor: Associate Professor Dr.Sauwanee Lewan

The main purposes of the study were to study the opinions of the trainers towards the Village Scout Training Program in Bangkok Metropolis in 5 areas: content, training, ceremony, media and evaluation. Then to compare those opinions varied by variables sex, age, educational level, training experience, occupation, skill and ability in training, reason for being trainer, and experience as trainer. Suggestions were also collected.

One hundred and sixty trainers were drawn for the study by purpose random sampling technique. The questionnaire was used in collecting data and the statistic used for analyzing data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t – test, F – test and Scheffe' s Method.

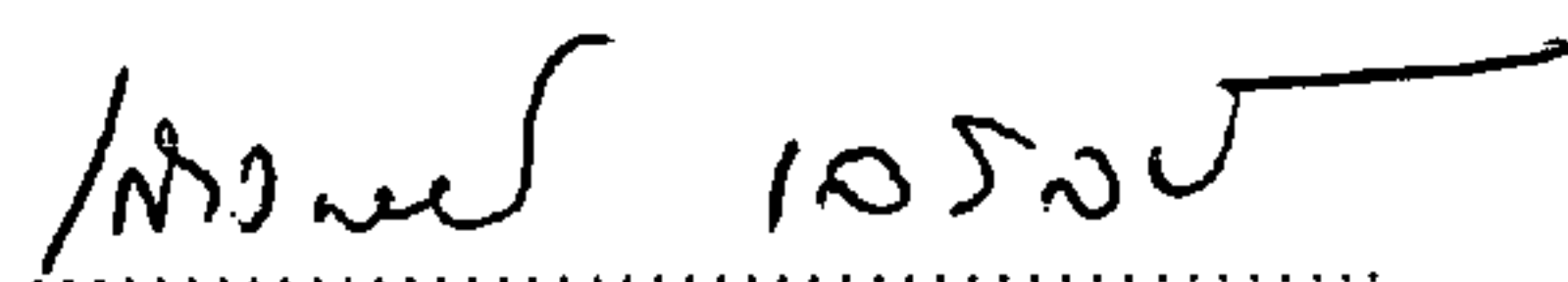
The research finding were summarized as follows:

1. The opinions of trainers towards the training program as a whole and all aspects were at high level.
2. To compare the trainers' opinions towards the Village Scout Training Program in Bangkok Metropolis according to variables were found that :
 - 2.1 The trainers with different in sex had opinions towards the village scout training program as a whole with no statistically significance different. When considered in each aspect it was found. That ceremony aspect was statistically significance different at .05 level.
 - 2.2 The trainers with different in age had opinions towards the village scout training program as a whole and in content aspect, training aspect, and ceremony aspect with statistically significance different at .05 level.
 - 2.3 The trainers with different in education level had opinions towards the village scout training program as a whole and in content aspect, ceremony aspect, media aspect, and evaluation aspect with statistically significance different at .05 level.

- 2.4 The trainers with different training experience had opinions towards the village scout-training program as a whole and all aspect with statistically significance different at .05 level.
- 2.5 The trainers with different occupation had opinions towards the village scout training program as a whole with no statistically significance different when considered in each aspect it was found that content aspect and train aspect were statistically significance different at .05 level.
- 2.6 The trainers with different in skill and ability in training had opinions towards the village scout training program as a whole and all aspects with statistically significance different at .05 level.
- 2.7 The trainers with different in season for being trainer had opinions towards the village scout training program as a whole and in all aspects with statistically significance different at .05 level.
- 2.8 The trainers with different in experience as trainer had opinions towards the village scout training program as a whole and in content aspect, training aspect and ceremony aspect with statistically significance different at .05 level.
3. The suggestions of trainers opinions towards the village scout training program which was the highest frequency in each aspect were as follows :
 - 3.1 Content aspect : There should be emphasize in local wisdom.
 - 3.2 Training aspect : There should not have activity too late at night.
 - 3.3 Ceremony aspect : Some ceremonies were too long, so there should be change to shorter time.
 - 3.4 Media aspect : There should be more media that suit to content.
 - 3.5 Evaluation aspect : The evaluation did not come to standard yet.
 - 3.6 There were also suggested that there should decreased the training days less than 4 nights 5 days.

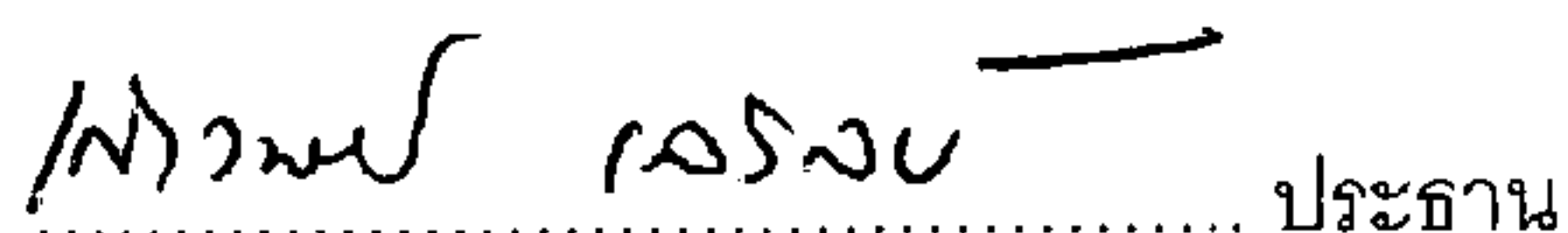
อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณารายงานการวิจัยฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

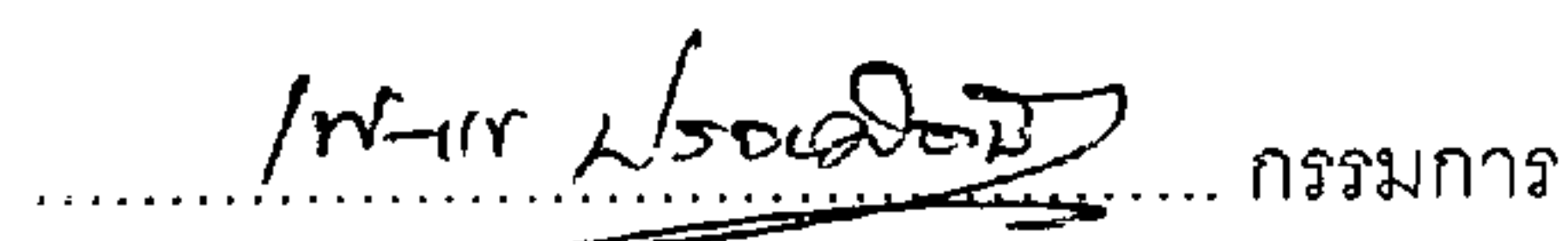

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

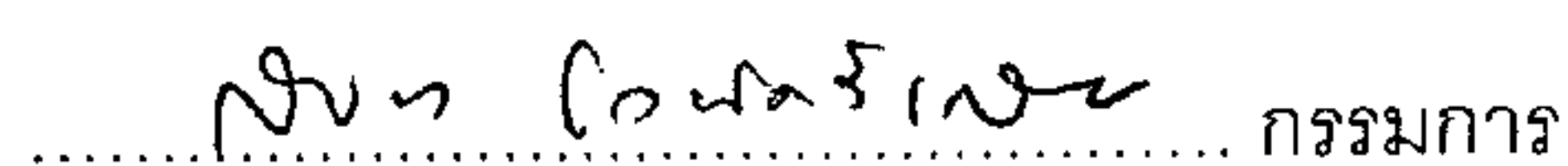
คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

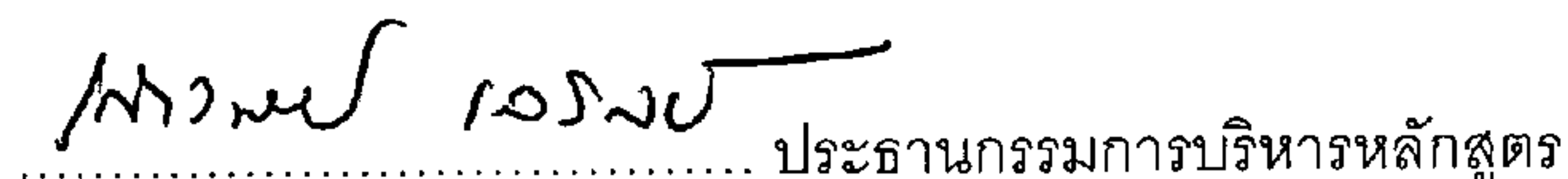
 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ)

อนุมัติให้รับรายงานการวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

วันที่ 31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่คอยช่วยเหลือ แนะนำพร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่ได้กรุณาอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้วิจัยเสมอมาจนกระทั่งรายงานการวิจัย ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณประยูร ครองยศ คุณวินัย คร้ามวงศ์ และอาจารย์กัมปนาท บริบูรณ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบและแนะนำแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจอย่างดี จากเพื่อน และน้อง ๆ ทั้ง รุ่น 14 และคณะครูโรงเรียนลำสาละ ร่วมทั้ง คต. สมพร ณรงค์อินทร์ ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ที่กรุณา รวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน โดยเฉพาะ คุณวินัย คร้ามวงศ์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนแสงหิรัญวิทยา เขตลาคกระบัง ที่คอยเป็นพี่เลี้ยง แนะนำปรับปรุงแก้ไข ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำรายงานการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณคำอันพืงมี จากรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบพระคุณเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จุลศักดิ์ เปี่ยมทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ประวัติของลูกเสือชาวบ้าน.....	8
โครงสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน.....	12
ความหมายวิธีการฝึกอบรม.....	21
วิทยาการผู้ให้การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน.....	23
พิธีการต่าง ๆ ของลูกเสือชาวบ้าน.....	24
สื่อการฝึกอบรม.....	38
การวัดผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน.....	41
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	46
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม.....	49
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือ ชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม พิธีการ สื่อการฝึกอบรม และการวัดผล.....	51
ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความ คิดเห็นของวิทยาการจำแนกตามตัวแปร.....	57
ตอนที่ 4 วิเคราะห์รวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของวิทยาการ เกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร นำเสนอในรูปแบบของความถี่.....	82

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	84
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	87
การอภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ.....	98
ภาคผนวก ข. หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม.....	100
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	107
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	114

บัญชีตาราง

ตาราง .

หน้า .

1. จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	45
2. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
3. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวม และรายด้าน	51
4. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านเนื้อหาหลักสูตร	52
5. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านวิธีการฝึกอบรม	53
6. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านพิธีการ	54
7. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านสื่อการฝึกอบรม	55
8. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการวัดผล	56
9. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการ ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ	57
10. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการ ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ	58
11. ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามอายุโดยรวม	59
12. ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามอายุด้านเนื้อหาหลักสูตร	59
13. ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่จำแนกตามอายุด้านวิธีการฝึกอบรม	60
14. ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่จำแนกตามอายุด้านการวัดผล	60
15. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการ ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษา	61
16. ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของ ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษาโดยรวม	62
17. ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษาด้านเนื้อหาหลักสูตร	62

[illegible]

[illegible]

43. ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามเหตุผลในการ เป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้านด้านสื่อการฝึกอบรม	78
44. ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามเหตุผลในการ เป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้านด้านการวัดผล	78
45. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการ ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการ เป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน	79
46. ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการ เป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้านโดยรวม	80
47. ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการ เป็นวิทยาการ ลูกเสือชาวบ้านด้านเนื้อหาหลักสูตร	80
48. ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการ เป็นวิทยาการ ลูกเสือชาวบ้านด้านวิธีการฝึกอบรม	81
49. ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการ เป็นวิทยาการ ลูกเสือชาวบ้านด้านพิธีการ	81
50. ข้อเสนอแนะของวิทยาการเกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร	82

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ลูกเสือชาวบ้าน เป็นส่วนหนึ่งของกองกำลังประชาชน ที่มุ่งเน้นสร้างความสามัคคี มีความจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเอกลักษณ์ไทย ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านแต่ละรุ่นจะไม่ใช้งบประมาณของทางราชการเลย จะดำเนินการโดยประชาชน สู้ประชาชน เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง การดำเนินการมุ่งเน้นที่หลัก 5 ร่วม คือ ร่วมกิน ร่วมอยู่ ร่วมกิจกรรม ร่วมเรียน และร่วมพัฒนา ในการที่ชาวบ้านเคยอยู่อย่างอิสระ ไม่เคยมีระบบระเบียบ นึกจะทำอะไรก็ได้อย่างไทยแท้ ครั้นมาเข้ารับการฝึกอบรมต้องอยู่ในระเบียบวินัยของลูกเสือ มีกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกัน ลดช่องว่างซึ่งกันและกัน ไม่มีระบบศักดินาใดๆ ทำให้สามารถละวางความเห็นแก่ตัวลงได้ เกิดความคิด เสียสละเพื่อส่วนรวม และยังได้เรียนรู้ถึงพระบรมราโชบาย ,พระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยิ่งสร้างความซาบซึ้ง ประทับใจยิ่งขึ้น จนจบหลักสูตรการฝึกอบรม ได้รับผ้าผูกคอที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความภูมิใจ และยึดมั่นในอุดมการณ์เป็นอย่างยิ่ง

ลูกเสือชาวบ้าน คือ ชาวบ้านธรรมดาที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตร ของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน เพื่อต้องการให้รู้จักใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมส่วนรวม และประเทศชาติ

เหตุที่ต้องมีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ก็เพราะว่า ในช่วงปี 2506 – 2520 ประเทศไทยต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลในหมู่บ้านชายแดนเป็นจำนวนมาก ปัญหาที่สำคัญ คือ เด็กๆ ที่อยู่หมู่บ้านชายแดนขาดการเรียนรู้ต้องอาศัยครูของตำรวจตระเวนชายแดน เป็นผู้ทำการสอน ในการเปิดทำการสอนนั้น จะต้องนำวิชาลูกเสือบรรจุในหลักสูตรที่ทำการสอนด้วย กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้จัดส่งตำรวจที่เป็นครูไปอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ เพื่อมาทำการสอน แต่ตามหลักสูตรของวิชาลูกเสือจะต้องผ่านการตรวจชั้นที่ 5 (ตรวจกอง) จึงจะขอรับเครื่องหมายได้ เมื่อทำเรื่องขอตรวจกองมาก็ไม่มีผู้ใดไปทำการตรวจให้เพราะเกรงภัยจากผู้ก่อการร้าย กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจึงต้องส่งนายตำรวจเข้าอบรมชั้นผู้ตรวจการลูกเสือ เพื่อจะได้ไปทำการตรวจกองให้กับครูตำรวจตระเวนชายแดน ในการคัดเลือกนายตำรวจนั้นได้มี พันตำรวจโทสมควร หริกุลเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ตรวจการ และผ่านการอบรม (ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน 2541:3)

นอกจากพันตำรวจโทสมควร หริกุล จะเป็นผู้ตรวจการลูกเสือแล้ว ยังมีความคิดที่จะนำความรู้ที่ได้รับมา ถ่ายทอดไปยังประชาชนหมู่บ้านชายแดน เพื่อปลูกให้คนไทยที่อยู่ชายแดนมีความเข้าใจต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จึงได้ทดลองฝึกอบรมชาวบ้านรุ่นแรกขึ้น เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2514 ณ บ้านเหล่ากอหก ตำบลแสงพา กิ่งอำเภอนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ต่อมาเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2515 องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ณ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เขต 4 ค่ายเสนีย์รณยุทธ จังหวัดอุดรธานี จากพระบรมราโชวาทขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานแก่ลูกเสือชาวบ้าน ณ โอกาสต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ลูกเสือชาวบ้าน วิทยากรและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ (ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน 2541:4)

ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน บุคคลที่มีบทบาทอันสำคัญที่ขาดเสียมิได้ คือ วิทยากร วิทยากรจะเป็นผู้ชี้แนะ เป็นผู้นำเข้าสู่กิจกรรมต่างๆ จนกระทั่งการฝึกอบรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านนั้นไม่มีค่าตอบแทนใดๆ

วิทยากร เป็นบุคคลที่ต้องเสียสละ และพัฒนาตนเองในทุกด้าน เพื่อพัฒนาเป็นนักฝึกอบรมที่มีคุณภาพ โดยต้องปรับปรุงตนเองในด้านต่างๆ ดังนี้ (ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน 2541:7)

1. ด้านหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน วิทยากรต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่เกี่ยวข้อง เข้าใจหลัก และทฤษฎีการเรียนรู้ เทคนิค และวิธีการฝึกอบรม ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักฝึกอบรม ความรู้ และพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2. ด้านวิธีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน วิทยากร คือ บุคคลผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติในการปฏิบัติงานการฝึกอบรม จนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และทัศนคติในการที่จะเป็นผลทำให้การปฏิบัติงานองค์กรมีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ด้านพิธีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน วิทยากรต้องมีความเข้าใจในพิธีการทั้ง 9 พิธี ตั้งแต่เปิดจนปิดการฝึกอบรม

4. ด้านบทบาทหน้าที่ของวิทยากร วิทยากร ควรจะแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมจึงจะทำให้งานในหน้าที่ของวิทยากรสำเร็จ หรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.1 ต้องสร้างความประทับใจ รู้จักคำว่า ใจเขา...ใจเรา

4.2 การมีส่วนร่วม โดยการร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดกับผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมดรู้จักกาลละ – เทศะ

4.3 การนำเสนอ ในเรื่องใดๆ ต้องมีขั้นตอน เริ่มต้น ความกลมกลืน จบอย่างจับใจ

4.4 ท่าทาง ลีลา สายตา น้ำเสียง จังหวะ ภาษา + อวัจนภาษา ต้องฝึกฝน

4.5 การตรงต่อเวลา ต้องเป็นคนตรงเวลา นัดหมายอะไร เมื่อไร ต้องพร้อมทันที

5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม การฝึกอบรมถ้าพิจารณาอย่างผิวเผิน ดูเหมือนว่าทำให้สิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงาน งบประมาณมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ แต่เมื่อได้พิจารณาอย่างถ่องแท้แล้ว การฝึกอบรมสามารถให้ความรู้ ความชำนาญ และมีทัศนคติที่ดี ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ดังนั้น การฝึกอบรม จึงถือว่าเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง และเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า แม้บางครั้งจะไม่สามารถวัดผลให้เป็นรูปธรรมได้ก็ตาม แต่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ดังนี้

5.1 สนองความต้องการกำลังคน เมื่อเรามีความต้องการคนที่มีทักษะ มีความชำนาญ มีความรู้ จำเป็นต้องฝึกอบรม

5.2 เป็นการลดเวลาการเรียนรู้ เมื่อการเรียนการสอน การฝึกหัดปฏิบัติ ได้ทำอย่างมีระบบ และระเบียบ วิทยากรมีความรู้ ความสามารถ ถ่ายทอด และฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมย่อมฝึกฝน และเรียนรู้ได้เร็วกว่าเรียนด้วยตนเอง หาวิธีเรียนเอง

5.3 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน กับครอบครัว กับชุมชน และสังคมได้เป็นอย่างดี

5.4 ลดความสิ้นเปลือง การฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้กับกลุ่มชนหลายๆ คน ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านวัสดุ อุปกรณ์ เพราะได้ฝึกได้อบรม และทำงานร่วมกัน

5.5 ลดความว้าเหว บางคนอยู่บ้านตามลำพังเกิดความว้าเหว เมื่อมาอบรมได้อยู่ร่วมกันกับเพื่อน ได้แลกเปลี่ยนความรู้สึก ได้ร่วมทำกิจกรรมทำให้หายว้าเหว

5.6 ความสัมพันธ์กับประชาชนจะดีขึ้น เมื่อได้เข้ารับการอบรมอย่างรู้จักวิธีการที่จะร่วมพัฒนาชุมชน จำต้องพบปะ และทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน หมู่บ้าน ทำให้มีความสัมพันธ์ กับประชาชน ได้อย่างดี

5.7 การฝึกอบรมช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ ช่วยปรับตัวให้ดีขึ้น ให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน และอนาคตได้เป็นอย่างดี

จะเห็นได้ว่า วิทยากร ต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถตนเอง ให้ทันสมัย และมีความพร้อมที่จะฝึกอบรม ถ่ายทอดแก่ผู้เข้ารับการอบรมตลอดเวลา

จากการที่วิทยากรเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน จึงทำให้ผู้วิจัย สนใจที่จะศึกษา ความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานครใน 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล เพื่อจะได้รวบรวมความคิดเห็นของวิทยากรไปปรับปรุงการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ใน 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ใน 5 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา การฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน อาชีพ ทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน และประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของวิทยากร ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านต่อไป
2. ผลการศึกษาค้นคว้านี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ในการวางแผนทางส่งเสริมการฝึกอบรมให้เป็นไปตามความต้องการของวิทยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามความต้องการของวิทยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตเนื้อหาวิจัย

การศึกษาวิจัย “ความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน” ในครั้งนี้ก็เพื่อศึกษาความคิดเห็น ของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล และเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของวิทยากร จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา การฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน อาชีพ ทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มวิทยากรที่เกี่ยวข้องทางตรง ต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ได้แก่

วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่สังกัด สำนักงานเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 กลุ่ม คือ

- กลุ่มรัตนโกสินทร์	จำนวน	320 คน
- กลุ่มเจ้าพระยา	จำนวน	320 คน
- กลุ่มศรีนครินทร์	จำนวน	320 คน
- กลุ่มบูรพา	จำนวน	320 คน
- กลุ่มกรุงธนเหนือ	จำนวน	320 คน
- กลุ่มกรุงธนใต้	จำนวน	320 คน
รวม 6 กลุ่ม	จำนวน	1,920 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกมาจาก กลุ่มวิทยากรลูกเสือชาวบ้านข้างต้น โดยเลือกแบบเจาะจงมา 1 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยสำนักงานเขตจำนวน 6 แห่ง คือ เขตพระโขนง เขตคลองเตย เขตประเวศ เขตวัฒนา เขตสวนหลวง และเขตบางนา จากนั้น สุ่มอย่างง่ายมาร้อยละ 50 ทุกสำนักงานเขต ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของวิทยากร จำแนกได้ ดังนี้

1. เพศ

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2. อายุ

2.1 ต่ำกว่า 25 ปี

2.2 25 ปี - 30 ปี

2.3 31 ปี ขึ้นไป

3. การศึกษา

3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2 ปริญญาตรี

3.3 สูงกว่าปริญญาตรี

4. การฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

4.1 ผ่านการฝึกอบรมระดับสูง ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

4.2 ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน

4.3 ผ่านการฝึกอบรมทั้งวิชาลูกเสือชาวบ้าน และระดับสูง ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

5. อาชีพ

5.1 รับราชการ

5.2 ทำงานรัฐวิสาหกิจ

5.3 ประกอบอาชีพส่วนตัว

6. ทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

6.1 มีความถนัด ด้านพิธีการ

6.2 มีความถนัด ด้านวิชาการ

6.3 มีความถนัด ด้านพิธีกร และวิชาการ

7. เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

7.1 ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม

7.2 ได้รับเชิญ

7.3 ถูกบังคับโดยคำสั่ง

8. ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

8.1 น้อยกว่า 2 ปี

8.2 2 ปี - 5 ปี

8.3 มากกว่า 5 ปี ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน แยกเป็น 5 ด้าน

2.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร

2.2 ด้านวิธีการฝึกอบรม

2.3 ด้านพิธีการ

2.4 ด้านสื่อการฝึกอบรม

2.5 ด้านการวัดผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน** หมายถึง การแสดงออกถึงความคิดเห็น ปฏิบัติที่ได้รับแล้วเกิดความรู้สึก ความเข้าใจ เป็นความคิดของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร หมายถึง ความคิดเห็นของวิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีต่อเนื้อหา รายวิชาที่ทำการสอน ความน่าสนใจ ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความทันสมัยของเนื้อหา การจัดลำดับความยากง่าย ตลอดจนความเพียงพอของเนื้อหาวิชา

1.2 ด้านวิธีการฝึกอบรม หมายถึง ความคิดเห็นของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อวิธีการอบรม เทคนิคการเป็นวิทยากร พฤติกรรมการถ่ายทอดของวิทยากรที่ใช้ระหว่างการฝึกอบรม เพื่อถ่ายทอดไปสู่ผู้เข้ารับการอบรม หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาจัดประสบการณ์ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และปฏิบัติได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านพิธีการ หมายถึง ความคิดเห็นของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อพิธีการต่าง ๆ ทั้ง 9 พิธีการ คือ พิธีเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ ,พิธีถวายราชสดุดี ,พิธีเปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน ,พิธีเปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน ,พิธีปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน ,พิธีเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน ,พิธีปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ ,พิธีปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน ,พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน (คู่มือการฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน : 2541) ว่ามีความเหมาะสม เพียงใดมากน้อยเพียงใด

1.4 ด้านสื่อการฝึกอบรม หมายถึง ความคิดเห็นของวิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการฝึกอบรมต่างๆ มีความเหมาะสมเพียงใด มีการบำรุงรักษา มีความทันสมัย มีความเพียงพอแก่ผู้เข้ารับการอบรมเพียงใด เพื่อช่วยให้ภาพบรรยากาศในการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

1.5 ด้านการวัดผล หมายถึง ความคิดเห็นของวิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีต่อการวัดและประเมินผล ตลอดจนการดำเนินการต่างๆ ของวิทยากรเพื่อทราบความเข้าใจ และผลของการฝึกอบรม

2. **วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน** หมายถึง ผู้มีหน้าที่ให้การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

2.1 วิทยากร พิธีการ มีหน้าที่ดำเนินการในพิธีการต่างๆ เช่น พิธีเปิด – พิธีปิดการฝึกอบรมพิธีการแสดงต่างๆ (การแสดงเจียบ - การแสดงรอบกองไฟ – การชุมนุมสังสรรค์) พิธีอัญเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน เป็นต้น

2.2 วิทยากร พี่เลี้ยง เป็นวิทยากรที่มีความสำคัญมาก ต้องอยู่ใกล้ชิดกับหมู่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย และคอยแนะนำให้คำปรึกษาแก่สมาชิก ในทุกกิจกรรมที่กองอำนวยการฝึกจะสั่ง

2.3 วิทยากร วิชาการ มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ในด้านวิชาการที่ได้รับมอบหมายให้ทำการอบรม ต้องมีความถนัดในวิชาการ ที่ทำการบรรยาย

2.4 วิทยากร นันทนาการ มีหน้าที่นำสมาชิกให้เกิดความสนุก โดยนำกิจกรรมเกม เพลง ประกอบวิชาการที่ทำการบรรยาย ปลุกเร้าให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วม ไม่หงอยเหงา

2.5 วิทยากร การแสดง มีหน้าที่จัดการแสดงประกอบวิชาการต่างๆ จัดการสาธิตการ แสดงเพื่อให้สมาชิกนำไปปฏิบัติ

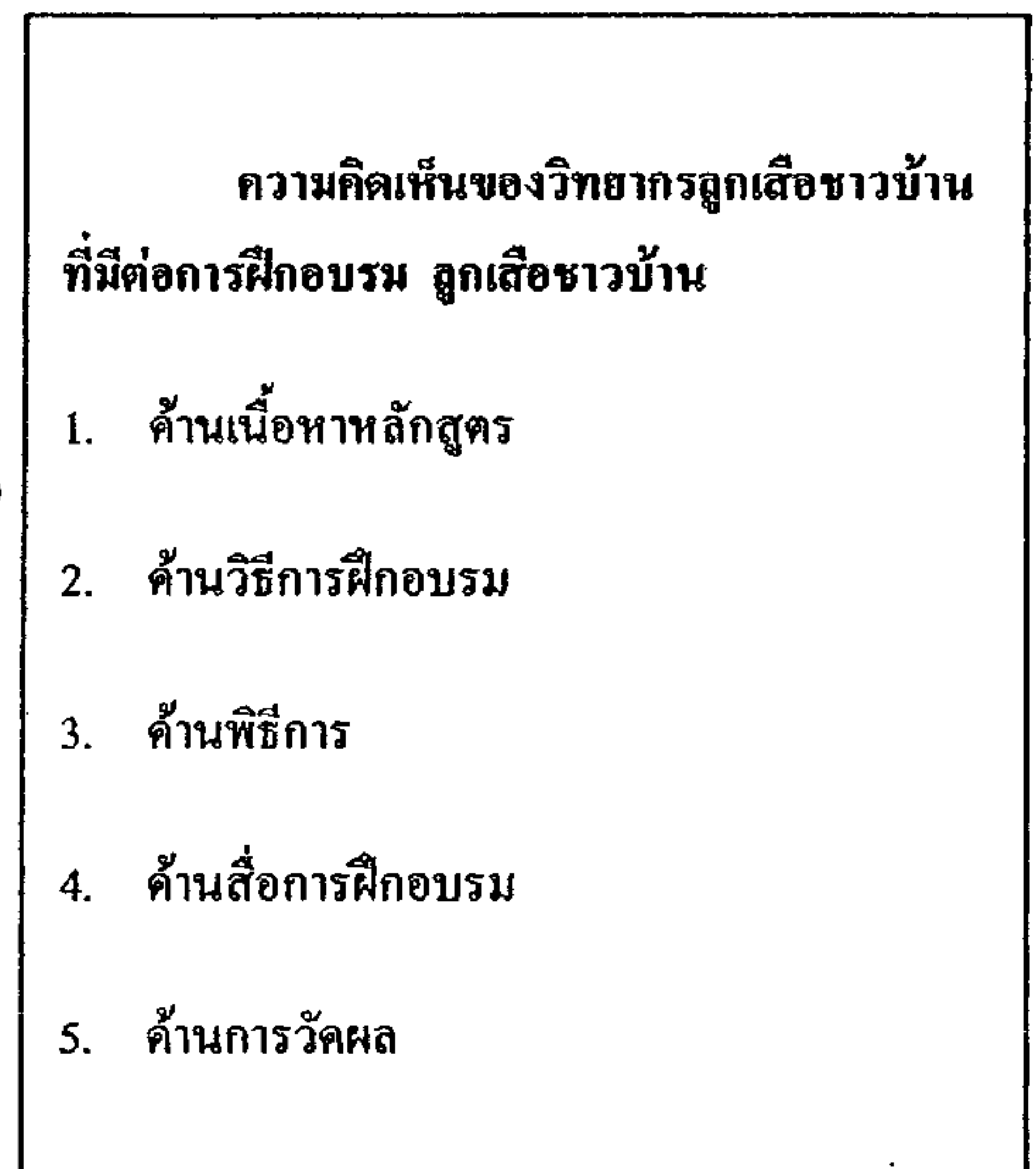
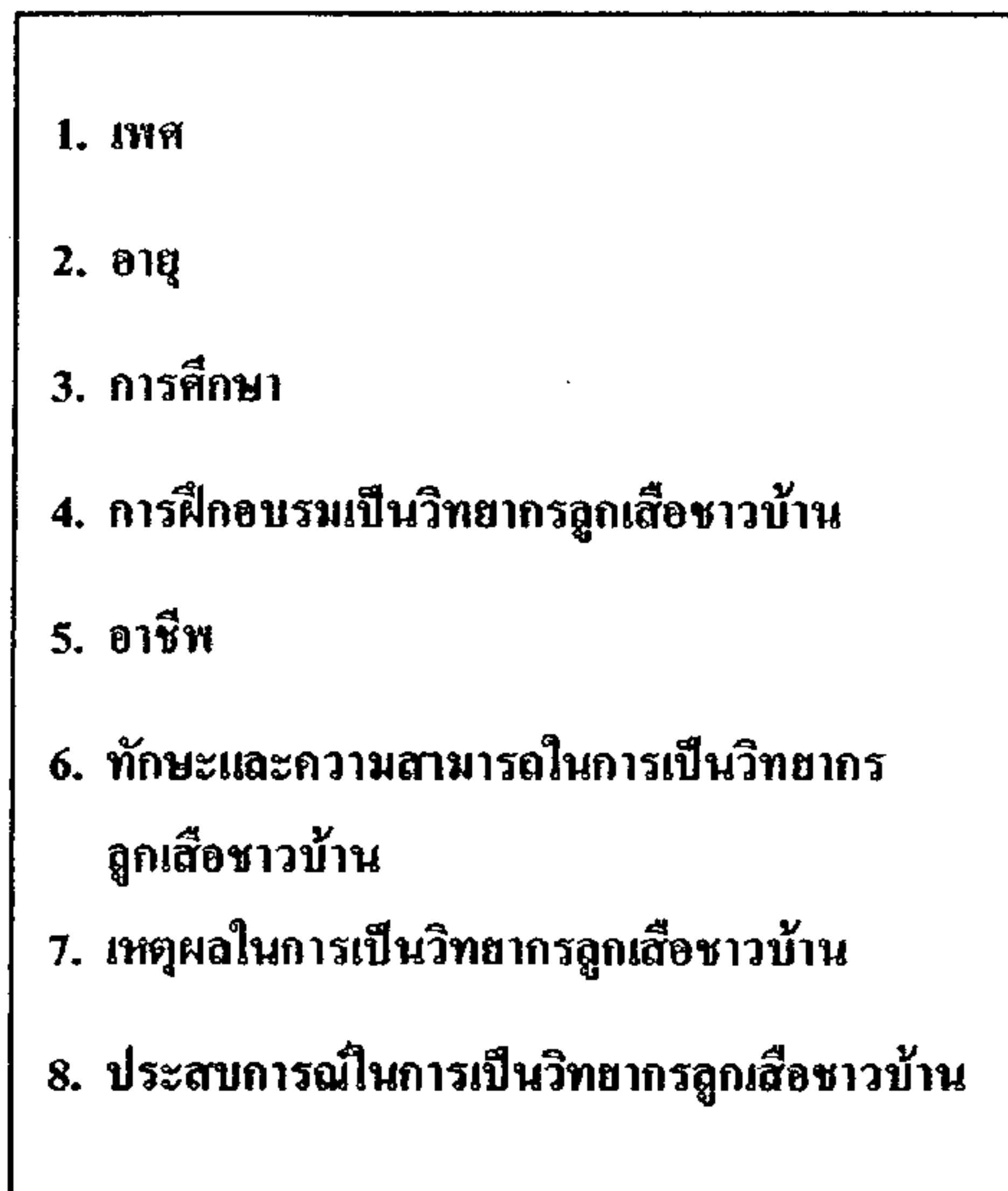
2.6 วิทยากร อำนาจการฝึกอบรม มีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้คำแนะนำแก่ วิทยากร และนำพากิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ ผู้อำนวยการฝึก และรองผู้อำนวยการฝึก

3. *ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากร* หมายถึง ระยะเวลาที่เข้าร่วมเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน จำนวนกี่ปี และมีความเข้าใจเนื้อหา หลักสูตรในการฝึกอบรมเพียงใด

กรอบแนวความคิด

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ขอเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัย ดังนี้

1. ประวัติของลูกเสือชาวบ้าน
2. โครงสร้างหลักสูตรของการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
3. วิธีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในกรุงเทพมหานคร
4. วิทยาการผู้ให้การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
5. การใช้สื่อในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
6. การวัดผลประเมินผลในการฝึกอบรม

ประวัติของลูกเสือชาวบ้าน

ลูกเสือชาวบ้าน เกิดขึ้น เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2514 ณ บ้านเหล้ากอทก ตำบลแสงพา กิ่งอำเภอนาแก้ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยมีศูนย์พัฒนาการศึกษา ศึกษาธิการเขต 9 จังหวัดอุดรธานี ร่วมกับคณะนายตำรวจจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เขต 4 ผู้บัญชาการ และรองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นฝ่ายสนับสนุน โดยมี พลตำรวจโทสมควร หริกุล เป็นผู้ริเริ่มให้มีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในการฝึกอบรมครั้งนั้น มีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 115 คน เป็นชาย 96 คน หญิง 19 คน การฝึกอบรมครั้งนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ ด้านการพัฒนาประชาชน และเสริมสร้างพลังประชาชนในทางที่ดีทุกประการ (ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน 2541 : 6)

องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ณ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เขต 4 ค่ายเสด็จรัษฎนุท จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2515 และนับแต่นั้นลูกเสือชาวบ้านได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการจัดตั้งองค์การบริหารขึ้น และมีประกาศข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ว่าด้วยลูกเสือชาวบ้านของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ นอกจากนั้น ยังได้อันเชิญ พระบรมราโชวาท และบรมราโชบาย ขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่พระราชทาน แก่ลูกเสือชาวบ้านในโอกาสต่าง ๆ มากำหนดเป็นอุดมการณ์ เจตนารมณ์ และแนวทาง ดำเนินการกิจการลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ลูกเสือชาวบ้านนั้น เป็นองค์กรทางสังคมที่ประกอบกิจกรรม เพื่อมุ่งธำรงไว้ ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทย โดยประกอบกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาตนเอง ในแนวทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำเนินการช่วยเหลือเกื้อกูลมวลสมาชิก ที่ได้รับความเดือดร้อน จรโล่ง และธำรงรักษาไว้ ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงาม มุ่งส่งเสริมสนับสนุน การกระทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ ในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงและร่วมใจ อันเป็นพื้นฐานแห่งการพัฒนาประเทศชาติ (ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน 2541 : 6)

หลักในการดำเนินการฝึกลูกเสือชาวบ้าน

ในการฝึกลูกเสือชาวบ้าน มีหลักการ 15 ประการ ดังต่อไปนี้

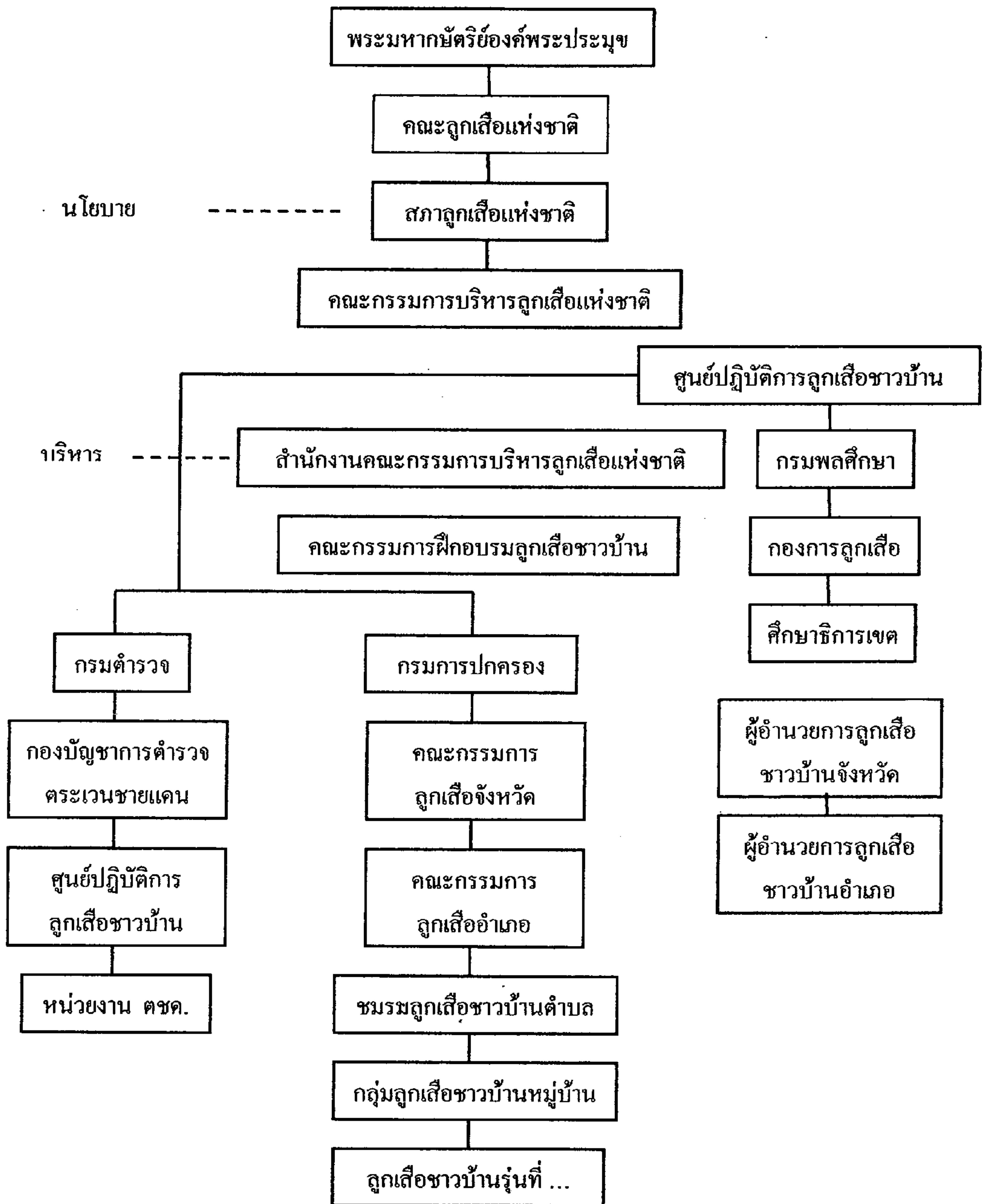
1. ในการดำเนินการต้องจัดให้ประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการยึดมั่น และปฏิบัติตามอุดมการณ์ ระเบียบวินัย ขนบธรรมเนียมประเพณี ร่วมกับลูกเสือชาวบ้านอย่างกว้างขวาง
2. ในการดำเนินงานทุกขั้นตอนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน เป็นหลัก
3. ใช้องค์ประกอบด้านความรักสามัคคีเป็นจุดเริ่มต้นในการแก้ปัญหา ไม่ใช้อาวุธและสิ่งอื่นใดที่จะก่อให้เกิดความรุนแรง
4. การดำเนินการทุกอย่างในโครงการลูกเสือชาวบ้าน ต้องอยู่บนพื้นฐานแห่งความประสงค์ของประชาชนและเพื่อประโยชน์สุขร่วมกันในหมู่ประชาชน
5. ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นและริเริ่มให้เป็นเทศกาล
6. สร้างแบบอย่างที่ดีงามเหมาะสมและเป็นประโยชน์
7. หลีกเลียง และป้องกันเหตุการณ์ไม่สงบในหน่วยงาน
8. หลีกเลียง และป้องกันมิให้เกิดการแบ่งแยกในหมู่ประชาชนโดยสัญลักษณ์ของลูกเสือชาวบ้านหรือก่อให้เกิดสิทธิหรืออภิสิทธิ์อื่นใดโดยเด็ดขาด
9. จัดตั้งชมรมลูกเสือชาวบ้านขึ้นในระดับ หมู่ ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค เพื่อให้การบริการ และการอำนวยความสะดวก มีความมั่นคงอย่างต่อเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
10. หลีกเลียงการปฏิบัติงานใดๆ ที่แสดงแสนยานุภาพ หรือแสดงการฝึกไฟทางการเมือง
11. หลีกเลียงระบบงานที่มีระเบียบแบบแผนรัดตัว ให้ถือประสิทธิผลเป็นหลัก
12. การสอนและการฝึกอบรม ต้องเน้นหนักทางสาธิต ทำด้วยมือเห็นด้วยตา เพื่อนำเข้าสู่หลักวิชาการ
13. ส่งเสริมการศึกษาในด้านการประกอบอาชีพ เพื่อยกฐานะการครองชีพ และเพื่อให้เกิดการรวมตัวในรูปสหกรณ์ของท้องถิ่น
14. การเข้าร่วมเกี่ยวข้องกับเรื่องการเงิน จะต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และเปิดเผยตลอดเวลา
15. ติดตามผลงาน เพื่อทราบความเคลื่อนไหวของลูกเสือชาวบ้านเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง

การจัดตั้งองค์การบริหารงาน

เมื่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้ทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2515 นั้น

ทางคณะลูกเสือแห่งชาติ มีการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2516 ได้ยกเอาเรื่องของลูกเสือชาวบ้านเข้าสู่ที่ประชุม ทำให้ที่ประชุมมีมติให้รับลูกเสือชาวบ้านแห่งชาติ และได้มีการประชุมจัดตั้งองค์การบริหาร ลูกเสือชาวบ้านแห่งชาติ ดังผังที่แนบมานี้

การจัดตั้งองค์การบริหาร

(ที่มา : กองลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2535)

องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน ที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 4 เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2515 เวลา 16.30 น. และได้ทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ พระองค์ทรงรับสั่งเรื่องลูกเสือชาวบ้านว่า ลูกเสือชาวบ้าน ก็คือ ชาวบ้านที่เป็นประชาชนนี้เอง เพราะฉะนั้น ลูกเสือชาวบ้านจึงไม่ควรเพื่อให้ผิดแผกไปจากประชาชนทั่วไป ควรจะมีเพียงเครื่องหมายเป็นสัญลักษณ์ว่า เป็นประชาชนผู้ผ่านการฝึกอบรมในวิธีการของลูกเสือชาวบ้าน ที่มุ่งพัฒนาให้เป็นคนดี เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม ต่อชาติบ้านเมืองเท่านั้น เพราะฉะนั้น ลูกเสือชาวบ้าน จึงมีเพียงเครื่องหมายซึ่งประกอบด้วย ผ้าผูกคอ ปลอกรัดผ้าผูกคอ และตราหน้าเสือเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้พระองค์จึงได้โปรดเกล้าฯ มีพระราชกระแสว่า พระองค์จะพระราชทานสัญลักษณ์ทั้งสามอย่างนี้ แก่ลูกเสือชาวบ้านที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรลูกเสือชาวบ้านแล้วทุกคน

คณะกรรมการดำเนินการฝึกอบรม จึงได้ประชุมพิจารณาสี และเครื่องหมายที่ประกอบเป็น ผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน โดยพิจารณาว่าพระบาทสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าล้นเกล้ารัชกาลที่ 6 พระผู้พระราชทานกำเนิดกิจกรรมลูกเสือไทยขึ้น และได้ทรงสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์รามาชิตี ขึ้นเมื่อประเทศไทยประกาศสงครามและเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 1 เพื่อพระราชทานแก่ทหารที่ไปราชการสงครามในครั้งนั้นสีของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประกอบด้วย สีเลือดหมู และสีดำ โดยแบ่งออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

ชั้นสูงสุด	เรียกว่า	เสนางคบดีนทร์
ชั้นที่หนึ่ง	เรียกว่า	มหาโยธิน
ชั้นที่สอง	เรียกว่า	โยธิน
ชั้นที่สาม	เรียกว่า	อัศวิน
ชั้นที่สี่	เรียกว่า	รามาชิตี

สีเลือดหมู มีความว่า ชาติไทยของเราที่ได้อิสระเสรีภาพจนถึงทุกวันนี้ ก็เพราะบรรพบุรุษของเราได้เสียสละเพื่อปกป้องรักษาผืนแผ่นดินนี้ให้พวกเราคนไทย ได้มีแผ่นดินถิ่นที่อยู่อาศัย สีเลือดหมูจึงหมายถึงเลือด และชีวิตของบรรพบุรุษของเรา

สีดำ หมายถึงสีแห่งความทุกข์ สีที่ปรากฏเป็นขอบของผ้าผูกคอก่อนนี้ เสมือนเขตแดนของประเทศถ้าเราแตกความสามัคคี แก่งแย่งชิงดีกัน เอาใจไปเข้าด้วยกับศัตรูคนไทย เราก็จะประสบเคราะห์กรรม ได้รับความลำบากยากแค้นบ้านเมืองแตกกระส่าระสายตั้งได้เคย ปรากฏในสมัยกรุงศรีอยุธยามาแล้ว

สีเหลือง หมายถึงศาสนา ที่สอนให้เป็นคนดีละเว้นความชั่วมีสติยังคิดยึดมั่นอยู่ในศาสนาที่นับถือ

สีน้ำเงิน มีความหมายแทนองค์พระมหากษัตริย์ อันเป็นที่เคารพสักการะ และเป็นจุดรวมน้ำใจของคนไทยทั้งชาติ และพระมหากษัตริย์ไทยนั้นทรงนำประเทศชาติบ้านเมืองให้รอดพ้นภัยพิบัติ และนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่อาณาจักรสยาม นำความสงบสุขร่มเย็นมาสู่คนไทยทั้งประเทศ สมควรที่คนไทยทุกคนจะต้องจงรักภักดีเคารพและเทอดทูนองค์พระประมุขของชาติ

ฉะนั้นถ้าผูกคอตึงนับได้ว่า ได้รวบรวมความศักดิ์สิทธิ์และเกียรติศักดิ์ทั้งหลายไว้อย่างหมดสิ้น และพึงระลึกเสมอว่าลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติควร ปฏิบัติชอบอยู่ตลอดไป

ถึงแม้ว่าลูกเสือชาวบ้าน จะได้รับการปรับปรุง และพัฒนาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และรับผิดชอบ ทั้งรูปแบบของกิจกรรมและองค์การอยู่ตลอดเวลาแล้วก็ตาม ยังมีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่ง ที่เรียกว่า “วิทยากร” ผู้มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ควบคุมกระบวนการในการฝึกอบรม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จนสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ทั้งที่วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ไม่มีเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน แต่อย่างใด จึงควรได้รับการ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินกิจการลูกเสือชาวบ้าน และการพัฒนา วิทยากร ให้มีประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ผล และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน จะต้องมีความสมบัติ ดังนี้

1. เป็นคนไทย มีศาสนา
2. มีความรู้เรื่องลูกเสือชาวบ้าน และลูกเสือแห่งชาติ เป็นอย่างดี โดยผ่านการอบรมหลักสูตร ลูกเสือชาวบ้าน และหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือแห่งชาติ
3. ผ่านการคัดเลือกจากผู้อำนวยการฝึกอบรม
4. ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการฝึกอบรม
5. อายุ 18 ปี ขึ้นไป

โครงสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

หลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เป็นหลักสูตรที่สร้างเสริมความรัก ความสามัคคีพัฒนา คนในชาติให้มีความจงรักภักดีต่อ สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเอกลักษณ์ของความเป็น ไทย พัฒนาสร้างเสริมทักษะการดำเนินชีวิตของตนเองตามแบบวิถีชีวิตของคนไทย และปฏิบัติตาม ระเบียบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นวิถีทางให้เกิดความสงบ สุขในการอยู่ดำรงของชาติ โดยหลัก 4 ประการ คือ

1. ประชาธิปไตย
2. ระบอบรัฐสภา
3. พระมหากษัตริย์เป็นประมุข
4. วิถีชีวิตของคนไทย

ทั้ง 4 ประการจะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เกิดความสัมพันธ์ต่อดุลอำนาจ ชาติบ้านเมืองก็จะมี ความมั่นคงทางการเมืองเศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หลักสูตรนี้แบ่งหมวดวิชาใน การฝึกอบรมเป็น 5 หมวดวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาลูกเสือชาวบ้าน
2. หมวดวิชาลูกเสือ
3. หมวดวิชาความมั่นคงของชาติ
4. หมวดวิชาความรู้ทั่วไป
5. หมวดวิชาพัฒนาอาชีพ

1. หมวดวิชาลูกเสือชาวบ้าน มี 9 รายวิชา คือ

- 1.1 วัตถุประสงค์ หลักการ (บังคับ)
- 1.2 ประวัติความเป็นมาของลูกเสือชาวบ้าน (บังคับ)
- 1.3 คำปฏิญาณ – กฎ (บังคับ)
- 1.4 อุดมการณ์เป้าหมายของชาวบ้าน เจตนารมณ์ พระบรมราโชบาย (บังคับ)
- 1.5 ลูกเสือชาวบ้านกับสังคม (บังคับ)
- 1.6 ภารกิจของลูกเสือชาวบ้าน (บังคับ)
- 1.7 ฝ่าฝืนคอกพระราชทาน (บังคับ)
- 1.8 การบำเพ็ญประโยชน์ (บังคับ)
- 1.9 พิธีการต่าง ๆ ของลูกเสือชาวบ้าน (บังคับ)

2. หมวดวิชาลูกเสือมี 16 รายวิชา คือ

- 2.1 ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ระเบียบ สัมผัสมือ และการทำความเคารพ (บังคับ)
- 2.2 ระเบียบแถว สัญญาณต่างๆ (บังคับ)
- 2.3 ระบบหมู่ (บังคับ)
- 2.4 วิชาชาวค่าย (บังคับ)
- 2.5 เงื่อน งานเชือก งานบุกเบิก – ผจญภัย (บังคับ)
- 2.6 วิชาเชิงพราน สะกดรอย การทำบัง การซ่อนเร้น การข่าว การพราง การดำรงชีวิตในป่า การคาดคะเน สังเกตการณ์ การรายงาน
- 2.7 ข่าวและการส่งข่าว (บังคับ)
- 2.8 ทิศ และการหาทิศ (เลือก)
- 2.9 การพิจารณาสังเกต – จำ (เลือก)
- 2.10 การคาดคะเน (เลือก)
- 2.11 การปฐมพยาบาล (บังคับ)
- 2.12 เกม (บังคับ)
- 2.13 เพลง (บังคับ)
- 2.14 การแสดงเจียบ (บังคับ)
- 2.15 การชุมนุมรอบกองไฟ (บังคับ)
- 2.16 ประวัติความเป็นมาของลูกเสือโลก และการลูกเสือไทย (บังคับ)

3. หมวดวิชาความมั่นคงของชาติ มี 9 รายวิชา คือ

- 3.1 สภาพปัจจุบันของชาติไทย และประวัติศาสตร์ชาติไทย (บังคับ)
- 3.2 ประวัติและความสำคัญของธงชาติ ธงประจำพระองค์ (บังคับ)
- 3.3 เอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี และขนบธรรมเนียมของชาติไทย (บังคับ)
- 3.4 อุดมการณ์ ประชาธิปไตย (เลือก)
- 3.5 พระราชกรณียกิจ (เลือก)

- 3.6 ความปลอดภัย (บังคับ)
- 3.7 การดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตไทย (เลือก)
- 3.8 หน้าที่ของลูกเสือชาวบ้านต่อ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (บังคับ)
- 3.9 วีรบุรุษ วีรสตรี ของชาติไทย (บังคับ)

4. หมวดวิชาความรู้ทั่วไป

- 4.1 สิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ธรรมชาติ (บังคับ)
- 4.2 โภชนาการ และการสาธารณสุขขั้นมูลฐาน (เลือก)
- 4.3 การพัฒนาชุมชน (เลือก)
- 4.4 การจราจร (เลือก)
- 4.5 สารเสพติดให้โทษ (เลือก)
- 4.6 การสหกรณ์ (บังคับ)
- 4.7 การวางแผนชีวิต และครอบครัว (เลือก)
- 4.8 กฎหมายที่ควรทราบ (บังคับ)
- 4.9 แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง (เลือก)
- 4.10 การบรรเทาสาธารณภัย (เลือก)
- 4.11 โครงการพระราชดำริ (เลือก)
- 4.12 การอนุรักษ์พัฒนา วัฒนธรรมประเพณี มรดกไทย (เลือก)

5. หมวดวิชาพัฒนาอาชีพ (เลือกทั้งหมด) มี 4 สาขาอาชีพ คือ

5.1 สาขาอาชีพเกษตรกรรม

- พืชไร่
- พืชสวน
- ไม้ดอก ไม้ประดับ
- ไร่นาสวนผสม
- เกษตรแบบผสมผสาน
- เกษตรแบบยั่งยืน
- เกษตรแบบธรรมชาติ
- ดิน ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช
- การอนุรักษ์ดิน และน้ำ
- สัตว์ปีก
- ปศุสัตว์
- สัตว์น้ำ
- สัตว์เลี้ยง และการป้องกันรักษาโรคสัตว์
- ป่าไม้ชุมชน
- เห็ด และการเพาะเลี้ยง

- การถนอมอาหาร
- การขยายพันธุ์พืช
- การตัดพันธุ์ และสัตว์

5.2 สาขาอาชีพอุตสาหกรรม

- เย็บปัก ถักร้อย งานฝีมือ งานใบตอง งานประดิษฐ์
- ดอกไม้ประดับ
- จักรสาน ถัก ทอผ้า
- เจียรนัยพลอย
- เครื่องปั้นดินเผา
- งานศิลปะ ต่าง ๆ

5.3 สาขาอาชีพพาณิชย์กรรม

- สหกรณ์ ร้านค้า
- ขายปลีก ขายส่ง
- บรรจุหีบห่อ
- การตลาด

5.4 สาขาอาชีพบริการ

- ช่างไม้ ช่างไฟฟ้า วิทยุ ช่างยนต์ ช่างเชื่อม ช่างตีหนัง ตีเหล็ก ช่างปูน
- การขนส่ง
- เสริมสวย ตัดผม
- มัคคุเทศก์ ถ่ายรูป
- โฆษณา

โครงสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
(ที่มา : กองลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2535)

วิชา	บังคับ		เลือก		หมายเหตุ
	ชั่วโมง	นาที	ชั่วโมง	นาที	
1. หมวดวิชาลูกเสือชาวบ้าน					
1.1 วัตถุประสงค์ หลักการ		30			
1.2 ประวัติความเป็นมาของลูกเสือ ชาวบ้าน		30			
1.3 คำปฏิญาณ - กฎ		30			
1.4 อุดมการณ์ เป้าหมาย เจตนารมณ์ พระบรมราโชบาย		30			
1.5 ลูกเสือชาวบ้านกับสังคม	1				
1.6 ภารกิจของลูกเสือชาวบ้าน	1				
1.7 การบำเพ็ญประโยชน์		30			
1.8 พิธีการต่างๆ ของลูกเสือ	1				
1.9 ผ่าผูกคอกพระราชทาน					
รวม	6				
2. หมวดวิชาลูกเสือ					
2.1 ความเป็นระเบียบเรียบร้อย รหัสสัมผัสมือ และความเคารพ		30			
2.2 ระเบียบแถว สัญญาณต่างๆ		30			
2.3 ระบบหมู่		30			
2.4 วิชาชาวค่าย					
2.5 เงื่อนไขงานเชือก งานบุกเบิก ผจญภัย		30			
2.6 เชิงพราน สะกดรอย การพราง การดำรงชีวิตในป่า	1			30	
2.7 ข้าว และการส่งข่าว	1	30			
2.8 ทิศ และการหาทิศ				30	
2.9 การพิจารณา สังเกตจดจำ				30	
2.10 การคาดคะเน				30	
2.11 การปฐมพยาบาล				30	
2.12 เกม					

วิชา	บังคับ		เลือก		หมายเหตุ
	ชั่วโมง	นาที	ชั่วโมง	นาที	
2.13 เพลง					
2.14 การแสดงเงียบ	1	30			
2.15 การชุมนุมรอบกองไฟ	3				
2.16 ประวัติความเป็นมาของลูกเสือโลก และการลูกเสือไทย	1				
รวม	11		2	30	
3. หมวดวิชาความมั่นคงของชาติ					
3.1 สภาพปัจจุบัน และประวัติศาสตร์ไทย		30			
3.2 ประวัติ และความสำคัญของธง ชาติไทย และธงประจำพระองค์					
3.3 เอกลักษณ์วัฒนธรรมประเพณี ขนบธรรมเนียมของชาติไทย		30			
3.4 อุดมการณ์ประชาธิปไตย				30	
3.5 พระราชกรณียกิจ				30	
3.6 ความปลอดภัย		30			
3.7 การดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตของไทย อุดมการณ์ประชาธิปไตย				30	
3.8 หน้าที่ของลูกเสือชาวบ้านต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์		30			
3.9 วีรบุรุษ และวีรสตรีของชาติไทย		30			
รวม	2	30	1	30	
4. หมวดวิชาความรู้ทั่วไป					
4.1 สิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ธรรมชาติ		30			
4.2 โภชนาการ และสาธารณสุขขั้นมูลฐาน				30	
4.3 การพัฒนาชุมชน				30	
4.4 การจราจร				30	
4.5 สารเสพติดให้โทษ				30	
4.6 การสหกรณ์		30			
4.7 การวางแผนชีวิต และครอบครัว				30	
4.8 กฎหมายที่ควรทราบ		30			
4.9 แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง				30	
4.10 การบรรเทาสาธารณภัย				30	

วิชา	บังคับ		เลือก		หมายเหตุ
	ชั่วโมง	นาที	ชั่วโมง	นาที	
4.11 โครงการพระราชดำริ				30	
4.12 การอนุรักษ์ และการพัฒนา วัฒนธรรม ประเพณี มรดกไทย				30	
รวม	1	30	2		
5. หมวดวิชาพัฒนาอาชีพ					
5.1 สาขาอาชีพเกษตรกรรม					
5.2 สาขาอาชีพอุตสาหกรรม					
5.3 สาขาอาชีพพาณิชยกรรม					
5.4 สาขาอาชีพบริการ					

หมวดวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือชาวบ้าน

หมวดวิชา	จำนวนวิชา (บังคับ)	จำนวนวิชา (เลือก)	รวม	หมายเหตุ
1. หมวดวิชาลูกเสือ	12	4	16	
2. หมวดวิชาลูกเสือ	9	-	9	
ชาวบ้าน	6	3	9	
3. หมวดวิชาความ	3	9	12	
มั่นคง	-	1	1	
4. หมวดวิชาความ		4 สาขาอาชีพ	เลือก 1	อาชีพ
รู้ทั่วไป				
5. หมวดวิชาสาขา				
อาชีพ				

การนำหลักสูตรไปใช้ในการฝึกอบรมให้ปฏิบัติตามตารางฝึกอบรม และเงื่อนไขการปรับปรุง ตารางฝึกอบรมอย่างเคร่งครัดทั้งนี้ จะต้องยึดวิธีการของลูกเสือเป็นหลัก ดังนี้

1. ระบบหมู่
2. ความเป็นพี่น้อง
3. กิจกรรม 5 ร่วม
4. ความสนุกสนาน
5. แรงจูงใจไม่สัมพันธ์
6. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

สรุป หลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร มีความหมาย และลักษณะ แต่แนวคิดที่สำคัญ คือ แผนการฝึกอบรมที่กำหนดขึ้น การจัดเนื้อหาสาระวิชาที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ มีกิจกรรมการฝึกอบรม มวลประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้อบรมต้องสอดคล้องกับบุคลิกภาวะ ประสบการณ์ ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และมีการประเมินผลที่ครอบคลุม เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมมีพัฒนาการด้านต่างๆ มีเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ ทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ ที่พึงประสงค์ตามที่สังคม และส่วนเนื้อหาวิชานั้น หมายถึง สาระความรู้ และประสบการณ์ที่เลือกสรรนำมาให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้อย่างมีระบบ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ หลักเกณฑ์การเลือกสรรตามความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม

ด้านหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กรมอาชีวศึกษา (2530 : 3) ให้ความหมาย หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนการสอนที่จัดประสบการณ์ไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

นิรมล ศตาวุฒิ (2534 : 3) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ 2 แนวทาง คือ

1. หลักสูตรเป็นที่รวมวิชาที่วางแผนไว้ ซึ่งหมายถึงรายวิชาที่ออกแบบไว้สำหรับสอนผู้เรียนซึ่งเนื้อหาจะมีทั้งเนื้อหาที่เป็นความรู้ ส่วนวิธีการสอนอาจจะไม่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ดังนั้นความหมายของหลักสูตรนี้เป็นความหมายอย่างแคบ เพราะคุณค่าของประสบการณ์จะไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร และหลักสูตรในความหมายนี้มีลักษณะคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง

2. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนเป็นผู้นำทางให้เกิดการเรียนรู้ ความหมายครอบคลุมถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนรับผิดชอบจัดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ไม่ว่าประสบการณ์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งของแผนที่เขียนไว้หรือไม่ก็ตาม ซึ่งความหมายนี้เป็นลักษณะกว้าง และมีลักษณะเคลื่อนไหวเป็นพลวัต ครอบคลุมถึงการเตรียมผู้เรียนให้มีประสบการณ์ สำหรับประกอบอาชีพ และมีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับในสังคม

สงัด อุทรานันท์ (2528 : 8 – 16) ได้ให้นิยามคำว่าหลักสูตรไว้ 8 แนวทาง พอสรุปได้ ดังนี้

1. หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน
2. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้
3. หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลักสูตร คือ สื่อกลาง หรือวิถีทางที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทาง
5. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครู และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
6. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหวัง หรือมุ่งหวังจะให้ได้รับ
7. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
8. หลักสูตร คือ จะรวมไปถึงกิจกรรมทั้งนอกห้องเรียน หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร

วิจิตร บุญยธโรกุล (2529 : 11) ได้จำแนกหลักสูตรในการอบรมไว้ 3 ด้าน คือ

1. ความรู้ (Cognitive Domain) หมายถึง ความรู้ทางอาชีพในอันที่จะยังประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม

2. ทักษะ (Psychomotor Domain) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างผู้มีความรู้ และความฉลาด

3. เจตคติ (Affective Domain) หมายถึง เจตคติที่ดี และถูกต้องต่ออาชีพที่ตนปฏิบัติอยู่ ยังมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ แล้วจะเป็นผลให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และรักงานยิ่งขึ้น

ระดับเทคนิค (Technical Mechanics) การศึกษาในระดับนี้ ต่อจากฝึกอบรมแล้ว จะได้นำความรู้ไปพัฒนาอาชีพให้ประสบผลสำเร็จตามต้องการ

เกณฑ์ในการเลือกเนื้อหา ได้มีนักการศึกษาได้สรุปได้ ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2528 : 70) กล่าวว่า เนื้อหาวิชาที่สอนจะช่วยให้ผู้เรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการสอนที่กำหนดไว้ ดังนั้น การเลือกเนื้อหาสาระวิชาที่นำมาสอนจริง จำเป็นต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้พอเหมาะกับความสามารถของผู้เรียน และต้องมีความต่อเนื่องกับความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนด้วย หากเนื้อหาที่มีความยากจนเกินไป หรือไม่มีความต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เนื้อหานั้นจะเป็นอุปสรรคที่ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ให้เข้าใจได้

ทาบ (Taba. 1962 : 284) ได้กล่าวถึงการเลือกเนื้อหามาบรรจุไว้ในหลักสูตร มีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

1. ความเชื่อถือได้ และเป็นแก่นสารของความรู้ในแต่ละสาขาวิชา ความเชื่อถือได้ของเนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาที่เป็นหลัก เป็นความคิดรวบยอด (Concept) ไม่ใช่เป็นข้อมูล

2. ความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม

3. ความสมดุลระหว่างความกว้างกับความลึก ความกว้างครอบคลุมถึงการให้ข้อมูลกระบวนการ และความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ อย่างเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจถึงหลักการ และความคิดรวบยอดได้อย่างลึกซึ้ง

4. ความสามารถสนองความมุ่งหมายได้หลายประการ

5. สอดคล้องกับวุฒิภาวะในการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

6. สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ด้านวิธีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

1. ฝึกอบรมประชาชนที่มีความสมัครใจ ทุกเพศ ทุกฐานะ ทุกสาขาอาชีพ มีอายุตั้งแต่ 15 ปี บริบูรณ์ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ มีสุขภาพดี ให้ได้รับความรู้วิชาลูกเสือ วิชาลูกเสือชาวบ้าน ความมั่นคงของชาติ ความรู้ทั่วไป และวิชาการพัฒนาอาชีพ

2. เรียนด้วยการกระทำ คือเรียนแล้วนำไปปฏิบัติ

3. มีการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลในระหว่างการฝึกอบรม

วิธีการ หรือ วิชาชาวค่าย (การอยู่ค่ายพักแรม)

1. แบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็น 8 หมู่ หรือตามความเหมาะสมของสมาชิกที่มาอบรม หมู่ละไม่เกิน 15 – 20 คน
2. กินอยู่หลับนอนตามบ้านที่กำหนดให้
3. ร่วมอยู่ ร่วมกิน ร่วมศึกษา ร่วมแก้ปัญหา ร่วมทำงาน ร่วมเล่นเกม ร่วมการแสดง ร่วมการแข่งขัน และการทำกิจกรรมที่ห้องอบรม สนามฝึก และที่บ้านพัก
4. มีการตรวจสอบติดตามประเมินผล โดยการให้คะแนน หมู่ใดได้รับคะแนนรวมมากที่สุด จะมีรางวัลให้
5. จะให้คะแนนในเรื่องใดบ้าง

5.1 ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย การแต่งกาย บ้านพัก / คร้ว / สุขาภิบาล

5.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บ้านพัก / คร้ว / สุขาภิบาล / บริเวณบ้านพัก

5.3 ระบบหมู่ / หมู่บริการ

5.4 การแข่งขันค่าย

5.5 เพลง เกม และการให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ

ฉะนั้น การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านจะให้ได้ผลใน 4 คืน 5 วัน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้อง “ ร่วมกิน ร่วมอยู่ ร่วมศึกษา ร่วมแก้ปัญหา ร่วมทำงาน ” (5 ร่วม)

ความหมายวิธีการฝึกอบรม

การนำหลักสูตรไปใช้นั้น กิจกรรมที่สำคัญ คือ การฝึกอบรมให้บรรลุสัมฤทธิ์ผล ซึ่งมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการสอนของครูเป็นสำคัญ ซึ่งแนวคิดในด้านการศึกษาวิชาลูกเสือชาวบ้าน จะเกี่ยวกับการปฏิบัติอย่างมาก ซึ่งจอห์น ดิวอี้ ได้กล่าวว่า การศึกษาที่มุ่งเน้นในด้านให้เกิดอาชีพนั้นต้องเน้นให้เกิดในด้านทัศนคติ ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ โดยเน้นทักษะในอาชีพที่เป็นจริงในสังคม และชวาล แพรัตกุล (2518 : 68) กล่าวว่า จิตวิทยาการเรียนรู้ทักษะ และวิธีสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการฝึกอบรม เพราะวิชาทักษะ หมายถึง ความชำนาญ คล่องแคล่ว ทำงานได้ผลสำเร็จอย่างดีมีปริมาณมากในเวลารวดเร็ว (รังสี เอี้ยวสุวรรณ : 2527. 14)

กูด (Good : 1973. 588) ได้ให้ความหมายการสอนไว้ว่า คือการให้การศึกษอบรม และการสอน คือ การจัดสถานการณ์ สภาพการณ์ กิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้ฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย

บุญญศักดิ์ ใจจงกิจ (2519 : 147 – 148) ได้แบ่งการเรียนการสอนวิชาทางด้านปฏิบัติออกเป็น 4 ขั้นตอน โดยต้องปฏิบัติตามลำดับขั้น ดังนี้

1. เตรียมการสอน โดยผู้สอนเตรียมแบบ เตรียมอธิบายลักษณะงาน ที่จะให้นักเรียนทำ เตรียมวิธีการเร่งเร้าความสนใจให้ผู้เรียนอยากทำ และให้เข้าใจงานนั้นๆ ให้ดีเสียก่อน ขั้นตอนนี้เป็นหน้าที่ของผู้สอน ผู้เรียนเป็นผู้ฟัง

h 30338๓

2. วิทยาการทำให้ดู วิทยาการจะต้องสาธิตวิธีทำงานให้ผู้อบรมทำงานที่ถูกต้อง หรือสอนทักษะใหม่ให้ผู้อบรมดู พร้อมกับอธิบายด้วยคำพูดที่ชัดเจน ขั้นตอนนี้ผู้เรียนเป็นผู้ดูและสังเกต

3. ผู้อบรมทดลองทำ ผู้อบรมเริ่มทดลองทำตามวิธีที่ผู้สอนได้สาธิตไว้ วิทยาการต้องคอยควบคุมช่วยเหลือแก้ไข และแนะนำวิธีที่ถูกต้องแก่ผู้อบรม

4. ผู้อบรมลงมือปฏิบัติ เพื่อแน่ใจว่าผู้อบรมเข้าใจ และทำได้ตามวิธีที่ถูกต้องแล้ววิทยาการก็จะอนุญาตให้ผู้อบรมลงมือปฏิบัติได้ วิทยาการจะเป็นผู้กำหนดชิ้นงาน และควบคุมคุณภาพ หรือตรวจให้คะแนนชิ้นงานนั้นๆ

รุ่ง แก้วแดง (2541 : 116 – 118) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนของครูยุคใหม่ที่จัดประสบการณ์เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด ซึ่งเป็นกระบวนการมี 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทำความรู้จักกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลอาจจะต้องทดสอบ ความรู้หลังพื้นความรู้ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีข้อมูลก่อน

2. วิเคราะห์เพื่อค้นหา ศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้จิตวิทยาการเรียนรู้เข้ามาช่วย หากพบว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องความพิการเบื้องต้น ครูจะต้องสามารถช่วยเหลือแนะนำ เพื่อจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามศักยภาพ ความสามารถของผู้เรียนได้

3. ร่วมกับผู้เรียน ในการสร้างวิสัยทัศน์ ครูกระตุ้นความต้องการของผู้เรียนได้โดยการช่วยเด็กสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อสร้างพลัง และแรงจูงใจให้สอดคล้องกับศักยภาพของเด็กแต่ละคน

4. ร่วมวางแผนการเรียน การเรียนเป็นสิทธิ และความรับผิดชอบของผู้เรียน หน้าที่ครู คือ เป็นผู้ร่วมวางแผน ให้คำแนะนำในฐานะผู้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์มากกว่า ครูสามารถปลูกฝังให้เด็กรู้จัก “ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ” ได้นั้น การวางแผนการเรียนไม่ว่าจะเป็นรายสัปดาห์ หรือรายภาคเรียนจึงควรเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เรียนเอง

5. แนะนำช่วยเหลือเรื่องการเรียน ครูแนะนำเนื้อหาบางส่วน และวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

6. สรรหา และสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ต่างๆ จัดหาเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่ใช้ประกอบการเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง

7. ให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ซึ่งเป็นเรื่องยาก และเรื่องใหม่สำหรับครู เพราะครูคุ้นเคยกับวิธีสอนแบบเดิม ไม่อดทน ดังนั้นครูจะต้องจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน เรียนด้วยตนเองตามความถนัดของผู้เรียน อาจจะเรียนคนเดียว หรือเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยให้อิสระ และเวลาแก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่ ครูคอยสังเกตอยู่ห่างๆ ถ้าผู้เรียนไม่ร้องขอ ยกเว้นผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาการตามแผนที่วางไว้ครูจำเป็นต้องช่วยเหลือแนะนำบ้าง

8. เสริมพลัง และสร้างกำลังใจ ครูต้องใช้ทุกวิธีการกระตุ้น เพื่อสร้างความสนใจผู้เรียนให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

9. ร่วมประเมินผล หน้าที่ครูในขั้นประเมินผลจะไม่วัดผลฝ่ายเดียวแบบเดิม แต่จะให้คำแนะนำ เรื่องการวัดผล และประเมินผล โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง เพื่อดูว่าสามารถเรียนได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ถ้าไม่บรรลุผลตามที่วางไว้ก็ต้องกลับไปวางแผน และแก้ไขปรับปรุงใหม่

วิทยาการผู้ให้การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

ด้านตัววิทยากร ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแหล่งข่าวสาร ความรู้ของวิทยากรจะต้องทันสมัย การสอนของวิทยากรเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดคุณภาพของการจัดอบรม วิทยากรต้องมีความเข้าใจสามารถนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนสามารถควบคุมคุณภาพการอบรมของลูกเสือชาวบ้านได้เป็นอย่างดี

อภิญา เหมระ (2544 : 21 – 22 อ้างอิง Bennet : 1969) เกี่ยวกับบทบาทของวิทยากรในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้เปรียบเทียบบทบาทวิทยากรรุ่นใหม่กับวิทยากรรุ่นเก่าไว้ ดังนี้

วิทยากรรุ่นใหม่ (Progressive)

1. สอนผู้อบรมโดยวิธีบูรณาการเนื้อหา
2. แสดงบทบาทในฐานะผู้แนะนำ (Guide) ประสบการณ์ทางการศึกษา
3. กระตือรือร้นในบทบาท ความรู้สึกของผู้อบรม
4. ให้ผู้อบรมมีส่วนร่วมในการวางแผนของหลักสูตร
5. ใช้เทคนิคการค้นพบด้วยตนเองของผู้อบรมเป็นกิจกรรมหลัก
6. มีการสร้างเสริมแรง หรือให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ มีการใช้แรงจูงใจภายใน
7. ไม่เคร่งครัดกับมาตรฐานทางวิชาการจนเกินไป
8. มีการทดสอบเล็กน้อย
9. มุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่มแบบร่วมมือ
10. สอนโดยไม่ยึดติดกับห้องเรียน
11. มุ่งสร้างสรรค์ประสบการณ์ใหม่ให้ผู้อบรม
12. มุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการ และทักษะด้านจิตพิสัยเท่าเทียมกัน
13. มุ่งเน้นการประเมินกระบวนการเป็นสำคัญ

วิทยากรรุ่นเก่า (Traditional)

1. อบรมแยกเนื้อหาวิชา
2. มีบทบาทในฐานะตัวแทนของเนื้อหาวิชา (Knowledge)
3. สะเลย เฉยเมย ต่อบทบาทของผู้อบรม
4. ผู้อบรมไม่มีส่วนร่วมแม้แต่จะออกความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร
5. ใช้เทคนิคการอบรมโดยการท่องจำเป็นหลัก
6. มุ่งเน้นการให้รางวัลภายนอก เช่น ระดับผลการอบรม แรงจูงใจภายนอก
7. เคร่งครัดกับมาตรฐานทางวิชาการมาก
8. มีการทดสอบสม่ำเสมอเป็นระยะๆ
9. มุ่งเน้นการแข่งขัน
10. สอนในขอบเขตของห้องฝึกอบรม

11. เน้นย้ำประสบการณ์ใหม่เพียงเล็กน้อย
12. มุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการเป็นสำคัญละเลยความรู้สึก หรือทักษะด้านจิตพิสัย
13. ประเมินกระบวนการเรียนเพียงเล็กน้อย

ปัจจุบันนี้การฝึกอบรมการสอนมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไป บทบาทของผู้ฝึกอบรมมีความสำคัญ และเด่นชัดมากขึ้น บทบาทของวิทยากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้ฝึกอบรมต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิม จากบทบาทที่มีความสำคัญในฐานะผู้บอกเล่าข้อความรู้ทั้งหมด มาเป็นบทบาทในการสนับสนุนเสริมสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายแก่ผู้ฝึกอบรม เพื่อให้ผู้ฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้มากที่สุด และดีที่สุด ได้ผลดีตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้น บทบาทของวิทยากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้อบรมเป็นศูนย์กลางนั้นจะต้องเน้นให้ผู้อบรมเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด และเน้นกระบวนการเป็นสำคัญ

พิธีการต่าง ๆ ของลูกเสือชาวบ้าน (ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน 2541:14 – 20)

หลักเกณฑ์ในการกำหนดพิธีการลูกเสือชาวบ้าน

1. ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
2. ศาสนพิธี
3. ระเบียบของสำนักพระราชวัง
4. ระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรี
5. ระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
6. ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
7. ระเบียบของคณะกรรมการสภากาชาดไทย
8. แนวปฏิบัติของลูกเสือทั่วไป
9. ธรรมเนียมประเพณีของลูกเสือชาวบ้าน

พิธีการต่าง ๆ ที่สำคัญ

1. พิธีเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ
2. พิธีถวายราชสดุดี
3. พิธีเปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน
4. พิธีเปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน
5. พิธีปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน
6. พิธีเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน
7. พิธีปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ
8. พิธีปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน
9. พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน

พิธีการที่ 1

พิธีเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ

ก. ในกรณีทำพิธีถวายราชสดุดีในห้องพร้อมกัน

1. เคารพประธาน

- พิธีการจัดลูกเสือในห้องฝึกอบรมเรียงตามหมู่สี ซึ่งจัดเรียงตามวันทั้ง 7 วัน โดยเริ่ม สีแดง เหลือง ชมพู เขียว แสด ฟ้า และน้ำเงิน (รูปแถวตอนหมู่)
- เมื่อประธานมาถึง พิธีกรสั่ง “เคารพประธาน กองตรง วันทยหัตถ์” เมื่อประธานรับการเคารพแล้ว พิธีกรสั่ง “มือลง” “นั่ง”

2. ประธานจุดธูปเทียน

- พิธีกรเชิญประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย (ธูป 3 ดอก เทียน 2 เล่ม) กราบ 3 ครั้ง และทำความเคารพตรงกลางโต๊ะหมู่บูชา 1 ครั้ง (ตามหนังสือของสำนักพระราชวัง ที่ พว. 001/3735 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2531) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยืนประนมมือ
- ประธานเดินไปยังหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์ ร.6 ถวายความเคารพ 1 ครั้ง ประธานถวายพวงมาลัย โดยวางบนพานหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์ ร.6 จุดเทียนธูปสักการะ (ธูป 1 ดอก เทียน 1 เล่ม) ตามลำดับ เสร็จแล้วนั่งคุกเข่าประนมมือ ถวายบังคม 3 ครั้ง เสร็จแล้วลุกขึ้น ถวายความเคารพ 1 ครั้ง

3. สวดมนต์

- ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่นับถือศาสนาพุทธให้สวดมนต์ ภาษาบาลีตามศาสนาพิธี คือ พิธีกรนำสวดมนต์วรรคแรก แล้วทุกคนสวดมนต์พร้อมกันจนจบ เริ่มจากผู้นำสวดมนต์ขึ้นบทบูชาพระรัตนตรัย (อาระหันตัมมา ฯ) และจบพร้อมกันในบทถวายพรพระบทต้นบทเดียว (พาหุงสหัส ฯ) ส่วนผู้เข้าอบรมที่นับถือศาสนาอื่น กระทำพิธีตามศาสนาที่ตนนับถือไปพร้อมกัน (ยืนสวดมนต์)

4. เพลงสดุดีมหาราชา

- พิธีกรนำร้องเพลงสดุดีมหาราชา 2 จบ แล้วไชโย 3 ครั้ง (ขณะร้องไชโย 3 ครั้ง ให้กำมือขวา ที่ตรงหัวใจ แล้วกำมือยกผ่านหน้าขึ้นเหนือศีรษะ แขนตึง และแบมือ ทั้ง 3 ครั้ง) ยืนท่าตรงร้องเพลง

5. นำกล่าวคำปฏิญาณ

- พิธีกรสั่ง “กอง” แสดธงหัตถ์ แล้วพิธีกรนำกล่าวคำปฏิญาณ เสร็จแล้วสั่ง “มือลง”

6. ถวายราชสดุดี

พิธีกรสั่ง “กองเตรียมถวายราชสดุดี นั่ง” ทุกคนก้าวเท้าซ้ายครึ่งก้าว คุกเข่าลง ตั้งเข่าซ้ายนั่งลงบนส้นเท้าขวา มือขวาแบคว่ำฝ่ามือลงบนเข่าขวา แขนซ้ายวางพาดลงบนเข่าซ้ายเอียงไปทางด้านขวาเล็กน้อย ถ้ามีหมวกให้หงายฝ่ามือขึ้นมาจับขอบหมวก วางหมวกคว่ำพาดท่อนแขนซ้าย เมื่อร้องเพลงให้ก้มหน้าลงเล็กน้อย และเงยหน้าเมื่อร้องเพลงจบ

- ร้องเพลงจบแล้ว พิธีกรสั่ง “กอง ลุก” แล้วพิธีกรสั่ง “กองนั่ง”

7. รายงานประธาน

- พิธีกรเชิญประธานขึ้นแทนรับรายงาน
- พิธีกรเชิญผู้รายงาน อาจเป็นเจ้าของโครงการหรือผู้เหมาะสมอื่นๆ

8. ประธานให้โอวาท และกล่าวเปิด

- เตรียมคำกล่าวเปิด จัดเจ้าหน้าที่มอบประธาน

9. เคารพประธาน

- เมื่อประธานกล่าวเปิดจบ พิธีกรสั่ง “ กองตรง วันทยหัตถ์ ” “ มือลง ” เมื่อประธานนั่งที่ประธานแล้ว พิธีกรสั่ง “ กองนั่ง ”

ข้อพิจารณา

1. ประธานที่ไม่ชำนาญพิธีการของลูกเสือ จะต้องมีการเตรียมผู้อธิบายให้รายละเอียดแนวปฏิบัติต่าง ๆ เช่น พิธีถวายราชสดุดี การแสดงรหัส ฯลฯ
2. หลังพิธีเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการแล้วควรมีการแนะนำบุคคลสำคัญที่มีร่วมในพิธีเปิด อาจเป็นรายบุคคลหรือเป็นคณะ หรืออาจมีการมอบสิ่งของเพื่อสนับสนุนการฝึก อบรม
3. อาจมีพิธีมอบเครื่องหมาย วูดแบดจ์ หรือเหรียญตรา เข็ม วุฒิปัตร์อื่นๆ ในพิธีนี้ได้

ข. ในกรณีแยกทำพิธีถวายราชสดุดี

1. เคารพประธาน

- พิธีกรจัดลูกเสือหนึ่งในห้องฝึกอบรมเรียงตามหมู่สี ซึ่งจัดตามวันทั้ง 7 โดยเริ่มตั้งแต่สีแดง เหลือง ชมพู เขียว แสด ฟ้า และน้ำเงิน (รูปแถวตอนหมู่) แยกกอง ก. และ ข.
- เมื่อประธานมาถึง พิธีกรสั่ง “ เคารพประธาน กองตรง วันทยหัตถ์ ” เมื่อประธานรับการเคารพแล้ว พิธีกรสั่ง “ มือลง ”

2. ประธานจุดธูปเทียน

- พิธีกรเชิญประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย (ธูป 3 ดอก เทียน 2 เล่ม) กราบ 3 ครั้ง และทำความเคารพตรงกลางโต๊ะหมู่บูชา 1 ครั้ง (ตามหนังสือของสำนักพระราชวัง ที่ พว. 001/3735 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2531) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยืนประนมมือ

3. สวดมนต์

- ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่นับถือศาสนาพุทธให้สวดมนต์ ภาษาบาลีตามศาสนาพิธี คือ พิธีกรนำสวดมนต์วรรคแรก แล้วทุกคนสวดมนต์พร้อมกันจนจบ เริ่มจากผู้นำสวดมนต์ขึ้นบทบูชาพระรัตนตรัย(อาระหันตสัมมา ฯ) และจบพร้อมกันในบทถวายพรพระบทต้นบทเดียว (พาหุงสหัส ฯ) ส่วนผู้เข้าอบรมที่นับถือศาสนาอื่น กระทำพิธีตามศาสนาที่ตนนับถือไปพร้อมกัน (ยืนสวดมนต์)

4. เพลงสดุดีมหาราชา

- พิธีกรนำร้องเพลงสดุดีมหาราชา 2 จบ แล้วไชโย 3 ครั้ง (ขณะร้องไชโย 3 ครั้ง ให้กำมือขวา ที่ตรงหัวใจ แล้วกำมือยกผ่านหน้าขึ้นเหนือศีรษะ แขนตั้ง และแบมือ ทั้ง 3 ครั้ง) ยืนท่าตรงร้องเพลง

5. นำกล่าวคำปฏิญาณ

- พิธีกรสั่ง “ กอง ” แสดงรหัสแล้วพิธีกรนำกล่าวคำปฏิญาณ เสร็จแล้วสั่ง “ มือลง ” “ กองนั่ง ”

6. รายงานประธาน

- พิธีกรเชิญประธานขึ้นแท่นรับรายงาน
- พิธีกรเชิญผู้รายงาน อาจเป็นเจ้าของโครงการหรือผู้เหมาะสมอื่นๆ

7. ประธานให้โอวาท และกล่าวเปิด

- เตรียมคำกล่าวเปิด จัดเจ้าหน้าที่มอบประธาน

8. เคารพประธาน

- เมื่อประธานกล่าวเปิดจบ พิธีกรสั่ง “ กองตรง วันทยหัตถ์ ” “ มือลง ” เมื่อประธานนั่งที่ประธานแล้ว พิธีกรสั่ง “ กองนั่ง ”

พิธีการที่ 2

พิธีถวายราชสดุดี

1. เข้าแถวหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 6

- พิธีกรเรียกแถว ดอนหมู่ หน้าพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 6 ห่างประมาณ 10 ก้าว และสั่ง “ ตามระเบียบพัก ”
- ลูกเสือรุ่นพี่ แยกผู้มีเกียรติ วิทยากร เข้าแถวหน้าผู้รับการอบรม

2. ประธานถวายพวงมาลัย

- พิธีกรสั่ง “ กอง ตรง ” เชิญประธาน
- ประธานเดินไปหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 6 ถวายความเคารพ 1 ครั้ง
- ประธานถวายพวงมาลัย โดยวางที่พานซึ่งตั้งไว้ ตรงหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 6

3. ประธานจุดเทียนธูปสักการะ

- เทียน 1 เล่ม ธูป 1 ดอก ตามลำดับ

4. ประธานถวายบังคม

- ประธานนั่งคุกเข่า พนมมือ ถวายบังคม 3 ครั้ง ลูกขึ้นถวายความเคารพ 1 ครั้ง แล้วถอยออกมาห่างพอสมควร (ผู้เข้าอบรมยืนในท่าตรง)

5. ถวายราชสดุดี

- พิธีกรสั่ง “ กองเตรียมถวายราชสดุดี นั่ง ” ทุกคนก้าวเท้าซ้ายครึ่งก้าว คุกเข่าลง ตั้งเข่าซ้ายนั่งลงบนส้นเท้า มือขวาแบคว่าฝ่ามือลงบนเข่าขวา แขนซ้ายวางพาดลงบนเข่าซ้ายเอียงไปทางด้านขวาเล็กน้อย ถ้ามีหมวกให้หงายฝ่ามือขึ้นมาจับขอบหมวก วางหมวกคว่ำพาดท่อนแขนซ้าย เมื่อร้องเพลงให้ก้มหน้าลงเล็กน้อย และเงยหน้าเมื่อร้องเพลงจบ
- ร้องเพลงจบแล้ว พิธีกรสั่ง “ กอง ลุก ”

พิธีการที่ 3

พิธีเปิดการอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน

1. เข้าแถวหน้าเสาธงชาติ

- พิธีกรเรียกแถวครึ่งวงกลม หน้าเสาธงชาติ พิธีกรหันหลังให้เสาธง ห่างประมาณ 3 ก้าว พิธีกรเรียกแถว “ กอง ” ให้สัญญาณมือครึ่งวงกลม หมู่แรก (สีแดง) อยู่ด้านซ้ายมือผู้เรียก หมู่ต่อไปจัดแถวต่อจากหมู่แรก เรียงไปจนครบ 8 หมู่สี รองนายหมู่สุดท้าย (สีน้ำเงิน) อยู่ทางขวามือ ผู้เรียก รองนายหมู่สุดท้ายจะยืนตรงนายหมู่แรก

- พิธีกรสั่ง “ จัดแถว ” เมื่อเรียบร้อยแล้วสั่ง “ นิ่ง ” ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วง คอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน นายหมู่ถือธงประจำหมู่สีด้วย เสร็จแล้วสั่ง “ ตามระเบียบบพัก ”

2. เชิญผู้อำนวยการฝึก

- พิธีกรสั่ง “ กอง ตรง ” แล้วเชิญผู้อำนวยการฝึก เมื่อผู้อำนวยการฝึกเดินมายืนหน้าเสาธงแล้ว (พิธีกรไปยืนเข้าแถวกับวิทยากรหลังเสาธง แต่พิธีกรจะยืนหน้าแถววิทยากรประมาณ 1 ก้าว ขณะสั่งแถวทุกครั้ง เมื่อเสร็จแล้วจึงเข้าเป็นแถวเดียวกันกับแถววิทยากร) พิธีกรสั่ง “ เคารพผู้อำนวยการฝึก

วันทยหัตถ์ ” ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพ วันทยหัตถ์ พิธีกรสั่ง “ มือลง ” “ ตามระเบียบบพัก ”

3. ชักเสาธงชาติ

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง หมู่บริการ 2 นาย (นายหมู่ชาย 1 คน และนายหมู่หญิง 1 คน) วิ่งออกมาห่างเสาธง 3 ก้าว แล้ววันทยหัตถ์ พร้อมกัน 1 ครั้ง ผู้อยู่ด้านขวามือ (ชาย) เดินเข้าไป 2 ก้าว ยืนเท้าชิดแล้วแก้มือผูกเสาธง ถอยหลังกลับมาในที่เดิมแยกเชือกเสาธงที่จะชักให้ (หญิง) เป็นผู้ชัก ตนเองคนขวามือถือธงชาติไว้

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง “ เคารพธงชาติ วันทยหัตถ์ ” คนทางซ้ายมือ (หญิง) ค่อย ๆ สาวเชือกขึ้น ผู้นำร้องเพลงชาติ ขึ้นเพลงชาติ ลูกเสือทุกคนร้องเพลงชาติจนจบ และให้ธงชาติถึงปลายเสาพอดี ให้คนทางขวา (ชาย) รวมเชือกไปผู้ไว้ให้เรียบร้อย แล้วถอยหลังออกมาทำวันทยหัตถ์ พร้อมกัน ลดมือลงกลับหลังหัน วิ่งกลับเข้าแถวในหมู่ของตนเอง และทำวันทยหัตถ์ไว้เหมือนในแถววิทยากรลดมือลงพร้อมผู้ชักธง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่งแถว “ มือลง ”

4. สวดมนต์

- ผู้อำนวยการฝึกสั่งหมู่บริการนำสวดมนต์ (บทบูชาพระรัตนตรัย) ผู้มีหมวกให้ถอดหมวกประนมมือ ผู้นำถือศาสนาอื่น นอกจากศาสนาพุทธให้ประกอบพิธีตามศาสนาที่ตนนับถือ

5. สงบนิ่ง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง “ สงบนิ่ง ” โดยให้ผู้มีหมวกให้ถือหมวกด้วยมือขวา ค่ำหมวกเข้าหาตนเอง มือซ้ายจับมือขวา ผู้ไม่มีหมวกให้ทำมือซ้ายจับบันข้อมือขวา ก้มหน้าลงเล็กน้อย ประมาณ 1 นาที การทำสงบนิ่งในวันแรก ผู้อำนวยการควรนำกล่าวระลึกสงบนิ่ง (ตัวอย่าง)

“ ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จงช่วยปกป้องคุ้มครองพี่น้องลูกเสือ ตลอดจนญาติพี่น้องทุกคนให้มี ความสุข ปราศจากภัยอันตรายใดๆ และขออัญเชิญดวงพระวิญญาณล้านเกล้า รัชกาลที่ 6 พระราช บิดาการลูกเสือไทย จงช่วยปกป้องคุ้มครองพี่น้องลูกเสือ ให้สำเร็จการฝึกอบรม แล้วขอให้ลูกเสือรำลึก ถึงสิ่งที่ตนเองเคารพยึดถือเอง ขอเชิญครับ ” จบการสงบนิ่งด้วยผู้อำนวยการฝึกกล่าว “ ขอบขอบคุณครับ ” ผู้มีหมวกสวมหมวกได้ แล้วผู้อำนวยการฝึกสั่ง “ กอง ตามระเบียบพัก ”

6. ผู้อำนวยการฝึกกล่าวต้อนรับ และกล่าวเปิด

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวต้อนรับ และปราศรัย
- กล่าวเปิด

7. ผู้อำนวยการฝึกแนะนำวิทยากร

- ผู้อำนวยการฝึก แนะนำเฉพาะรองผู้อำนวยการฝึก และผู้บังคับการค่าย หรือบุคคล สำคัญ ถ้ามี 3 - 4 คน
- วิทยากรแนะนำตัวเองเรียงลำดับในแถวที่ละคน โดยผู้แนะนำตนเองจะวันทยหัตถ์ เคารพผู้อำนวยการฝึกก่อน 1 ครั้ง แล้วก้าวออกมาหน้าแถว 1 ก้าว ยืนท่าตรงทำวันทยหัตถ์ ขึ้นราย งานตัวเองดังนี้
 - ชื่ออะไร ?
 - มาจากไหน ?
 - ทำหน้าที่อะไร ?
- เมื่อผู้อำนวยการฝึกเปิดจบ พิธีกรก้าวออกมาหน้าแถว 1 ก้าว สั่ง “ กองตรง ” “ วันทย หัตถ์ ”

ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพ โดยทำวันทยหัตถ์ตอบ พิธีกรสั่งมือลง “ กองแยก ”

ข้อพิจารณา

เมื่อคณะวิทยากรจะเลิกแถวให้ทำวันทยหัตถ์ผู้อำนวยการฝึกพร้อมกัน 1 ครั้ง จึงเลิกแถว

พิธีการที่ 4

พิธีเปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน

1. เข้าแถวหน้าเสาธงชาติ

- พิธีกรเรียกแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธงชาติ พิธีกรหันหลังให้เสาธง ห่างประมาณ 3 ก้าว พิธีกรเรียกแถว “ กอง ” ให้สัญญาณมือครึ่งวงกลม หมู่แรก (สีแดง) อยู่ด้านซ้ายมือผู้เรียก หมู่ ต่อไปจัดแถวต่อจากหมู่แรก เรียงไปจนครบ 8 หมู่สี รองนายหมู่สุดท้าย (สีน้ำเงิน) อยู่ทางขวามือ ผู้ เรียก รองนายหมู่สุดท้ายจะยืนตรงนายหมู่แรก
 - พิธีกรสั่ง “ จัดแถว ” เมื่อเรียบร้อยแล้วสั่ง “ นิ่ง ” ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วง สอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน นายหมู่ถือธงประจำหมู่สีด้วย เสร็จแล้วสั่ง “ ตามระเบียบพัก ”
 - พิธีการชักซ้อม “ ขอคำมั่นสัญญา ”

2. เชิญผู้อำนวยการฝึก

- พิธีกรสั่ง “ กอง ตรง ” แล้วเชิญผู้อำนวยการฝึก เมื่อผู้อำนวยการฝึกเดินมายืนหน้าเสาธงแล้ว (พิธีกรไปยืนเข้าแถวกับวิทยากรหลังเสาธง แต่พิธีกรจะยืนหน้าแถววิทยากรประมาณ 1 ก้าว ขณะสั่งแถวทุกครั้ง เมื่อเสร็จแล้วจึงเข้าเป็นแถวเดียวกันกับแถววิทยากร) พิธีกรสั่ง “ เคารพผู้อำนวยการฝึก วันทยหัตถ์ ” ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพ วันทยหัตถ์ พิธีกรสั่ง “ มื่อลง ” “ ตามระเบียบพัก ”

3. ชักเสาธงชาติ

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง หมู่บริการ 2 นาย (นายหมู่ชาย 1 คน และนายหมู่หญิง 1 คน) วิ่งออกมาห่างเสาธง 3 ก้าว แล้ววันทยหัตถ์ พร้อมกัน 1 ครั้ง ผู้อยู่ด้านขวามือ (ชาย) เดินเข้าไป 2 ก้าว ยืนเท้าชิดแล้วแก้มเข้อกผูกเสาธง ถอยหลังกลับมายืนที่เดิมแยกเข้อกเสาธงที่จะชักให้ (หญิง) เป็นผู้ชัก ตนเองคนขวามือถือธงชาติไว้

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง “ เคารพธงชาติ วันทยหัตถ์ ” คนทางซ้ายมือ (หญิง) ค่อย ๆ ส่ายเข้อกขึ้น ผู้นำร้องเพลงชาติ ขึ้นเพลงชาติ ลูกเสือทุกคนร้องเพลงชาติจนจบ และให้ธงชาติถึงปลายเสาพอดี ให้คนทางขวา (ชาย) รวมเข้อกไปผู้ไว้ให้เรียบร้อย แล้วถอยหลังออกมาทำวันทยหัตถ์ พร้อมกัน ลดมือลงกลับหลังหัน วิ่งกลับเข้าแถวในหมู่ของตนเอง และทำวันทยหัตถ์ไว้เหมือนในแถววิทยากรลดมือลงพร้อมผู้ชักธง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่งแถว “ มื่อลง ”

4. สวดมนต์

- ผู้อำนวยการฝึกสั่งหมู่บริการนำสวดมนต์ (บทบูชาพระรัตนตรัย) ผู้มีหมวกให้ถอดหมวกประนมมือ ผู้นำถือศาสนาอื่น นอกจากศาสนาพุทธให้ประกอบพิธีตามศาสนาที่ตนนับถือ

5. สงบนิ่ง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง “ สงบนิ่ง ” โดยให้ผู้มีหมวกให้ถือหมวกด้วยมือขวา คอว่าหมวกเข้าหาตนเอง มือซ้ายจับมือขวา ผู้ไม่มีหมวกให้ทำมือซ้ายจับบันช้อมือขวา ก้มหน้าลงเล็กน้อย ประมาณ 1 นาที การทำสงบนิ่งในวันแรก ผู้อำนวยการควรนำกล่าวระลึกสงบนิ่ง หรือไม่กล่าวนำก็ได้ ตามความเหมาะสม จบการสงบนิ่งด้วยผู้อำนวยการกล่าว “ ขอบคุณครับ ” ผู้มีหมวกสวมหมวกได้

6. ขอคำมั่นสัญญา

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวขอคำมั่นสัญญา โดยแถวอยู่ในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึกกล่าวว่า “ ต่อน้้าธงชาติ อันเป็นสัญลักษณ์แทน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ขอเชิญพี่น้องลูกเสือจงมาให้คำมั่นสัญญาต่อสิ่งที่เราเคารพยึดเหนี่ยว ขอให้พี่น้องลูกเสือ จงทำดี จงทำดี จงทำดี (จงทำดี 3 ครั้ง ครั้งแรกหันหน้าไปทางซ้ายมือ ครั้งที่สองหันหน้ามาทางกลางแถว และครั้งที่สามหันหน้ามาทางขวามือ) ลูกเสือในแถวตอบพร้อมกันว่า “ เราจะทำดี จะทำดี จะทำดี ” กล่าวพร้อมกับทำวันทยหัตถ์ด้วย ผู้ผู้อำนวยการฝึก และวิทยากรในแถวรับคำมั่นสัญญาด้วยการวันทยหัตถ์ตอบ เมื่อลูกเสือ กล่าวตอบเสร็จแล้ว ให้ทุกคนลดมือจากทำวันทยหัตถ์มาเป็นท่าแสดงรหัส และลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณ 3 ข้อ พร้อมกัน ผู้อำนวยการฝึก และวิทยากรในแถวยกห้สรับคำปฏิญาณจากลูกเสือ เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณจบ ให้ทุกคนลดมือลงยืนในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึกกล่าว “ ขอให้ทุกคนยึดมั่นในคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และนำไปปฏิบัติเพื่อความเจริญของตนเอง และสังคมของเรา เพื่อยืนยันในคำปฏิญาณ

ข้อที่ 3 ขอให้ทุกคนท่องกลุกลี 10 ข้อ เชิญครับ ” ลุกเสื่อทุกคนท่องกลุ จนจบ ผู้อำนวยการ
กล่าวว่า “ขอบคุณครับ ” “ กองตามระเบียบพัก ”

7. กล่าวคำปราศรัย

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวคำปราศรัยประจำวัน โดยเน้นความร่วมมือ ความสามัคคี
ความอดทน และคติพจน์ต่าง ๆ

8. รายงานผลการตรวจค่าย

- ผู้อำนวยการฝึกเชิญวิทยากรตรวจค่าย รายงานผลการตรวจค่ายประจำวัน
 - วันแรก รายงานทุกคน
 - วันที่สอง หัวหน้าสายรายงาน
 - วันที่สาม นายหมู่ตรวจ และรายงาน วิทยากรตรวจหมู่บริการรายงานเป็น
คนสุดท้าย
 - มองธงเขียวให้กับหมู่ทำคะแนนมาตรฐานประจำวัน
 - ชักธงเขียวใหญ่ (กรณีทุกหมู่ได้ธงเขียวครบทุกหมู่)
 - ผู้อำนวยการฝึกกล่าวปราศรัยหน้าเสาธง
- จบ พิธีกรรม “ กองตรง ” “ วันทยหัตถ์ ” ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพ โดยวันทยหัตถ์
ตอบ พิธีกรรม “ มือลง ” “ กองแยก ”

พิธีการที่ 5

พิธีปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน

1. เข้าแถวหน้าเสาธงชาติ

- พิธีกรเรียกแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธงชาติ พิธีกรหันหลังให้เสาธง ห่างประมาณ 3
ก้าว พิธีกรเรียกแถว “ กอง ” ให้สัญญาณมือครึ่งวงกลม หมู่แรก (สีแดง) อยู่ด้านซ้ายมือผู้เรียก หมู่
ต่อไปจัดแถวต่อจากหมู่แรก เรียงไปจนครบ 8 หมู่สี รองนายหมู่สุดท้าย (สีน้ำเงิน) อยู่ทางขวามือ ผู้
เรียก รองนายหมู่สุดท้ายจะยืนตรงนายหมู่แรก
- พิธีกรรม “ จัดแถว ” เมื่อเรียบร้อยแล้วสั่ง “ นิ่ง ” ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วง
ศอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน นายหมู่ถือธงประจำหมู่สีด้วย เสร็จแล้วสั่ง “ ตามระเบียบพัก ”
- พิธีกรชักซ้อมคู่ชักธงชาติ และธงเขียวใหญ่ ถ้ามี

2. เชิญผู้อำนวยการฝึก

- พิธีกรรม “ กอง ตรง ” แล้วเชิญผู้อำนวยการฝึก เมื่อผู้อำนวยการฝึกเดินมายืนหน้า
เสาธงแล้ว (พิธีกรไปยืนเข้าแถวกับวิทยากรหลังเสาธง แต่พิธีกรจะยืนหน้าแถววิทยากรประมาณ 1
ก้าว ขณะสั่งแถวทุกครั้ง เมื่อเสร็จแล้วจึงเข้าเป็นแถวเดียวกันกับแถววิทยากร) พิธีกรรม “ เคารพผู้
ผู้อำนวยการฝึก วันทยหัตถ์ ” ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพ วันทยหัตถ์ พิธีกรรม “ มือลง ” “ ตาม
ระเบียบพัก ”

3. สรุป

- ผู้อำนวยการฝึก กล่าวสรุปวิชาที่เรียนมาทั้งวัน สรุปสาระสำคัญวิชาต่างๆ เนื้อหา ย้ำการนำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเอง และครอบครัวในชีวิตประจำวัน สรุปเฉพาะที่สำคัญสั้นๆ

4. นัดหมาย

- ผู้อำนวยการฝึกจะนัดหมายเรื่องเวลา งานที่มอบหมายให้แต่ละวัน อุปกรณ์ที่จะ นำมาประกอบการเรียนการสอนในคาบต่อไป ตลอดจนทบทวนการนัดหมายของวิทยากรที่ได้นัดหมาย ไว้ เช่น วิทยากรบรรยายการชุมนุมรอบกองไฟ ฯลฯ ได้นัดหมายไว้

5. ตรวจ

- ผู้อำนวยการฝึกตรวจหมู่สีต่างๆ เรื่องจำนวนสมาชิกแต่ละหมู่ โดยการถามนายหมู่ หรือตรวจอุปสรรคขัดข้องของแต่ละหมู่ เช่น เรื่องการเจ็บป่วย อาหาร การพักผ่อนนอน ฯลฯ (ไม่มีการ ตรวจเครื่องแบบ)

6. ขอคำมั่นสัญญา

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวขอคำมั่นสัญญา โดยแถวอยู่ในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึก กล่าวว่า “ต่อหน้าธงชาติ อันเป็นสัญลักษณ์แทน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ขอเชิญพี่น้องลูกเสือจงมาให้ คำมั่นสัญญาต่อสิ่งที่เราเคารพยึดเหนี่ยว ขอให้พี่น้องลูกเสือ จงทำดี จงทำดี จงทำดี (จงทำดี 3 ครั้ง ครั้งแรกหันหน้าไปทางซ้ายมือ ครั้งที่สองหันหน้ามาทางกลางแถว และครั้งที่สามหันหน้ามาทางขวามือ) ลูกเสือในแถวตอบพร้อมกันว่า “เราจะทำดี จะทำดี จะทำดี” กล่าวพร้อมกับทำวันทยหัตถ์ด้วย ผู้อำนวยการฝึก และวิทยากรในแถวรับคำมั่นสัญญาด้วยการวันทยหัตถ์ตอบ เมื่อลูกเสือกล่าวตอบเสร็จ แล้ว ให้ทุกคนลดมือจากทำวันทยหัตถ์มาเป็นท่าแสดงรหัส และลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณ 3 ข้อ พร้อมกัน ผู้อำนวยการฝึก และวิทยากรในแถวยกหัตถ์รับคำปฏิญาณจากลูกเสือ เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณจบ ให้ทุกคนลดมือลงยืนในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึกกล่าว “ขอให้ทุกคนยึดมั่นในคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และนำไปปฏิบัติเพื่อความเจริญของตนเอง และสังคมของเรา เพื่อยืนยันในคำปฏิญาณ ข้อที่ 3 ขอให้ทุกคนท่องกลูกเสือ 10 ข้อ เชิญครับ” ลูกเสือทุกคนท่องกลูก จนนจบ ผู้อำนวยการฝึก กล่าว “ขอบคุณครับ” “กองตามระเบียบพัก”

7. ชักธงชาติ

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง หมู่บริการชักธงชาติ หมู่บริการประจำวัน นายหมู่ชาย 1 คน นายหมู่ หญิง 1 คน ฝากธงประจำหมู่สีไว้กับสมาชิก วิ่งออกมาทางเสาธงชาติ ประมาณ 3 ก้าว แล้วทำวันทย หัตถ์พร้อมกัน 1 ครั้ง ผู้อยู่ด้านขวามือ (ชาย) เดินเข้าไป 2 ก้าว ยืนเท้าชิด แล้วแก้มือผูกเสาธง ถอยหลังกลับมายืนที่เดิมแยกเชือกเสาธงที่จะชักให้ (หญิง) ตนเองเป็นผู้ชักลง (ยืนอยู่ทางขวามือ)

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง “เคารพธงชาติ วันทยหัตถ์” พิธีกรเป่านกหวีดขงลา (ยาว 3 ครั้ง สั้น 1 ครั้ง) ผู้ชักธงชาติให้ชักลงตามเสียงนกหวีด เมื่อธงลงแล้ว ชายรวบเชือกไปผูกไว้ที่เสาธงให้ เรียบร้อย ถอยหลังออกมาทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน 1 ครั้ง ลดมือลงกลับหลังหัน วิ่งไปเข้าแถวในหมู่ ของตนเอง รับธงประจำหมู่สีถือไว้ แล้วรับทำวันทยหัตถ์เหมือนในแถว วิทยากรลดมือลงพร้อมผู้ชักธง ผู้อำนวยการฝึกสั่งแถว “มือลง” เมื่อผู้อำนวยการฝึกกล่าวเสร็จ พิธีกรสั่ง “เคารพผู้อำนวยการฝึก กองวันทยหัตถ์” ผู้อำนวยการฝึก รับการเคารพ ด้วยวันทยหัตถ์ พิธีกรสั่ง “มือลง” “กองเลิก”

ข้อพิจารณา

- ในกรณีมีธงเขียวใหญ่ชักขึ้นไว้ ให้หมู่บริการ นายหมู่ ทั้ง 4 กอง ก.และ ข. กองละ 2 คนวิ่งออกไปปฏิบัติเช่นเดียวกันกับชักธงชาติลง กล่าวคือ ทั้งผู้ชักธงชาติ และชักธงเขียวใหญ่ ทำวัตนทยหัตถ์เคารพธงชาติไปพร้อมกัน ไม่ใช่เคารพธงเขียวใหญ่ แต่ธงเขียวใหญ่อยู่กับเสาธงชาติ ให้ทุกคนเคารพธงชาติ เวลาชักธงเขียวใหญ่ลง ให้ชักลงได้เลยไม่ต้องฟังเสียงนกหวีดเหมือนธงชาติ

พิธีการที่ 6

พิธีเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน

จัดขบวน ดังนี้

1. ขบวนธงชาติ
2. กองดุริยางค์ (ถ้ามี)
3. ขบวนพานผ้าผูกคอพระราชทาน
4. แขกผู้มีเกียรติ ประชาชนทั่วไป
5. ลูกเสือชาวบ้านรุ่นพี่
6. ลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด นักเรียน นักศึกษาวิชาทหาร ฯลฯ (ในโรงเรียน)
7. ขบวนเพื่อนรำทอถิ่น ดนตรีทอถิ่น การแสดงตามประเพณี
8. ขบวนรถยนต์ประดับธงทิว

ข้อพิจารณา

1. ไม่ควรนำพระบรมฉายาลักษณ์ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เข้าขบวนด้วย เพราะเมื่ออัญเชิญไปที่ใด สองข้างทางจะต้องถวายความเคารพด้วย เพื่อให้สมเกียรติ
2. การอัญเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน ให้ถือเป็นพระราชพิธีอันหนึ่ง ดังนั้น การแต่งกาย การประดับธงทิว การแสดงต่างๆ ต้องให้เป็นไปตามพระราชพิธี และให้สมเกียรติ
3. ขบวนอาจจะจัดให้ลูกเสือที่กำลังฝึกอบรมเข้าร่วมขบวน หรือจะให้ลูกเสือที่กำลังฝึกอบรมรับขบวนก็ได้

พิธีการที่ 7

พิธีปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ

1. เคารพประธาน

- พิธีการจัดลูกเสือนั่งในห้องฝึกอบรมเรียงตามหมู่สี ซึ่งจัดตามวันทั้ง 7 โดยเริ่ม ตั้งแต่ สีแดง เหลือง ชมพู เขียว แสด ฟ้า และน้ำเงิน (รูปแถวตอนหมู่) แยกกอง ก. และ ข. ด้านหน้าห้องฝึกอบรมมีพานผ้าผูกพระราชทานตั้งอยู่ 8 พาน หันด้านแผนที่ประเทศไทยออกมา พิธีกรรม “ กองตรง เคารพประธาน วันทยหัตถ์ ” ประธานเคารพตอบ “ มีอลง ”

2. ประธานจุดธูปเทียน

- พิธีกรเชิญประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย (ธูป 3 ดอก เทียน 2 เล่ม) กราบ 3 ครั้ง และทำความเคารพตรงกลางโต๊ะหมู่บูชา 1 ครั้ง (ตามหนังสือของสำนักพระราชวัง ที่ พว. 001/3735 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2531) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยืนประนมมือ

3. สวดมนต์

- ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่นับถือศาสนาพุทธให้สวดมนต์ ภาษาบาลีตามศาสนาพิธี คือ พิธีกรนำสวดมนต์วรรคแรก แล้วทุกคนสวดมนต์พร้อมกันจนจบ เริ่มจากผู้นำสวดมนต์ขึ้นบทบูชาพระรัตนตรัย (อาระหังสัมมา ฯ) และจบพร้อมกันในบทถวายพรพระบทต้นบทเดียว (พาหุงสหัส ฯ) ส่วนผู้เข้าอบรมที่นับถือศาสนาอื่น กระทำพิธีตามศาสนาที่ตนนับถือไปพร้อมกัน (ยืนสวดมนต์)

4. รายงานประธาน

- พิธีกรเชิญประธานขึ้นแท่นรับรายงาน
- พิธีกรเชิญผู้รายงาน อาจเป็นเจ้าของโครงการหรือผู้เหมาะสมอื่นๆ

5. ประธานมอบวุฒิบัตร - บัตรประจำตัว

- พิธีกรเชิญตัวแทนหมู่ หรือนายหมู่แต่ละหมู่สี่ เป็นผู้รับวุฒิบัตร และบัตรประจำตัวตามลำดับ

6. พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน

(ดูพิธีการที่ 9 พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน)

7. เคารพประธาน

- เมื่อประธานกล่าวให้โอวาท และกล่าวปิดจบ พิธีกรสั่ง “ กองตรง วันทยหัตถ์ ” “ มือลง ” เมื่อประธานนั่งที่ประธานแล้ว พิธีกรสั่ง “ กองนั่ง ”

พิธีการที่ 8

พิธีปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน

1. เข้าแถวหน้าเสาธงชาติ

- พิธีกรเรียกแถวเครื่องวงกลม หน้าเสาธงชาติ พิธีกรหันหลังให้เสาธง ห่างประมาณ 3 ก้าว พิธีกรเรียกแถว “ กอง ” ให้สัญญาณมือเครื่องวงกลม หมู่แรก (สีแดง) อยู่ด้านซ้ายมือผู้เรียก หมู่ต่อไปจัดแถวต่อจากหมู่แรก เรียงไปจนครบ 8 หมู่สี รองนายหมู่สุดท้าย (สีน้ำเงิน) อยู่ทางขวามือ ผู้เรียก รองนายหมู่สุดท้ายจะยืนตรงนายหมู่แรก

- พิธีกรสั่ง “ จัดแถว ” เมื่อเรียบร้อยแล้วสั่ง “ นิ่ง ” ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วงศอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน นายหมู่ถือธงประจำหมู่สี่ด้วย เสร็จแล้วสั่ง “ ตามระเบียบบพัก ”

- พิธีกรชักซ้อมคู่ชักธงชาติ และธงเขียวใหญ่ ผู้นำสวดมนต์ (หมู่บริการประจำวัน)

2. เชิญผู้อำนวยการฝึก

- พิธีกรสั่ง “ กอง ตรง ” แล้วเชิญผู้อำนวยการฝึก เมื่อผู้อำนวยการฝึกเดินมายืนหน้าเสาธงแล้ว (พิธีกรไปยืนเข้าแถวกับวิทยากรหลังเสาธง แต่พิธีกรจะยืนหน้าแถววิทยากรประมาณ 1 ก้าว ขณะสั่งแถวทุกครั้ง เมื่อเสร็จแล้วจึงเข้าเป็นแถวเดียวกันกับแถววิทยากร) พิธีกรสั่ง “ เคารพผู้อำนวยการฝึก วันทยหัตถ์ ” ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพ วันทยหัตถ์ พิธีกรสั่ง “ มือลง ” “ ตามระเบียบพัก ”

3. ผู้อำนวยการฝึกกล่าวปราศรัยครั้งสุดท้าย และกล่าวปิด

ผู้อำนวยการฝึกกล่าวปราศรัยครั้งสุดท้าย ดังตัวอย่าง “ พี่น้องลูกเสือชาวบ้านที่เคารพ ระยะเวลาที่เราได้ฝึกอบรม 5 วัน 4 คืน ได้ถึงเวลาสิ้นสุดลงแล้ว และบัดนี้ เราทุกคนได้ก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ อย่างสมบูรณ์แบบ และเป็นลูกเสือชาวบ้านอย่างภาคภูมิใจมีเกียรติ และศักดิ์ศรีร่วมกับสมาชิกลูกเสือชาวบ้านคนอื่นทั่วประเทศ นับแต่นี้ต่อไปเราจะต้องนำคำปฏิญาณ กฏ อุดมการณ์ เจตนารมณ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระบรมราโชบาย ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นำไปปฏิบัติเป็นวิถีชีวิตประจำวัน และอย่าลืมภารกิจของพวกเรา จะต้องยึด และปฏิบัติให้ได้ ในนามของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ในพระบรมราชานุเคราะห์ และในนามคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ทำให้มีการฝึกอบรมครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี ขอขอบคุณวิทยากรทุกท่านที่ได้อุทิศตนอุทิศเวลา กับการฝึกอบรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอขอบคุณพี่น้องลูกเสือทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการฝึกอบรมจนสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ บัดนี้ เรามีผ้าผูกคอพระราชทาน ซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเรายึดเหนี่ยวร่วมกัน จงรักษาไว้ให้ดี และผ้าผูกคอพระราชทานนี้ ไปประกอบกิจกรรมตามอุดมการณ์ของพวกเราทุกครั้ง เพื่อแสดงให้เห็นว่า เรามีอุดมการณ์ร่วมกันเป็นพวกเดียวกัน ท้ายนี้ ขออำนวยการให้ท่านเดินทางกลับภูมิลำเนาด้วยความปลอดภัย ขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตลอดจนพระบารมีของพระมหากษัตริราชเจ้า ทุกพระองค์ จงดลบันดาลให้ลูกเสือชาวบ้านทุกคนประสบสุขตลอดไป ข้าพเจ้าขอปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่... ณ บัดนี้ ”

4. ขอคำมั่นสัญญา

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวขอคำมั่นสัญญา โดยแถวอยู่ในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึกกล่าวว่า “ ต่อหน้าธงชาติ อันเป็นสัญลักษณ์แทน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ขอเชิญพี่น้องลูกเสือจงมาให้คำมั่นสัญญาต่อสิ่งที่เราเคารพยึดเหนี่ยว ขอให้พี่น้องลูกเสือ จงทำดี จงทำดี จงทำดี (จงทำดี 3 ครั้ง ครั้งแรกหันหน้าไปทางซ้ายมือ ครั้งที่สองหันหน้ามาทางกลางแถว และครั้งที่สามหันหน้ามาทางขวามือ) ลูกเสือในแถวตอบพร้อมกันว่า “ เราจะทำดี จะทำดี จะทำดี ” กล่าวพร้อมกับทำวันทยหัตถ์ด้วย ผู้อำนวยการฝึก และวิทยากรในแถวรับคำมั่นสัญญาด้วยการวันทยหัตถ์ตอบ เมื่อลูกเสือกล่าวตอบเสร็จแล้ว ให้ทุกคนลดมือจากท่าวันทยหัตถ์มาเป็นท่าแสดงรหัส และลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณ 3 ข้อ พร้อมกัน ผู้อำนวยการฝึก และวิทยากรในแถวยกหัตถ์รับคำปฏิญาณจากลูกเสือ เมื่อลูกเสือ กล่าวคำปฏิญาณจบ ให้ทุกคนลดมือลงยืนในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึกกล่าว “ ขอให้ทุกคนยึดมั่นในคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และนำไปปฏิบัติเพื่อความเจริญของตนเอง และสังคมของเรา เพื่อยืนยันในคำปฏิญาณข้อที่ 3 ขอให้ทุกคนท่องกฏลูกเสือ 10 ข้อ เชิญครับ ” ลูกเสือทุกคนท่องกฏ จนจบ ผู้ผู้อำนวยการฝึกกล่าวว่า “ ขอขอบคุณครับ ”

5. สวดมนต์

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าว “ เพื่อเป็นสิริมงคลก่อนเดินทางกลับ ขอให้หมู่บริการนำสวดมนต์ (บทบูชาพระรัตนตรัย) ผู้มีหมวกให้ถอดหมวกประนมมือ ผู้นับถือศาสนาอื่น นอกจากศาสนาพุทธให้ประกอบพิธีตามศาสนาที่ตนนับถือ

6. สงบนิ่ง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง “ สงบนิ่ง ” โดยให้ผู้มีหมวกให้ถอดหมวกด้วยมือขวา คว่ำหมวกเข้าหาตนเอง มือซ้ายจับมือขวา ผู้ไม่มีหมวกให้ทำมือซ้ายจับข้อมือมือขวา กำหน้าลงเล็กน้อย ประมาณ 1 นาที การทำสงบนิ่งในวันแรก ผู้อำนวยการควรนำกล่าววลีสงบนิ่ง หรือไม่กล่าวนำก็ได้ ตามความเหมาะสม จบการสงบนิ่งด้วยผู้อำนวยการกล่าว “ ขอขอบคุณครับ ” ผู้มีหมวกสวมหมวกได้

7. ชักธงลง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง หมู่บริการชักธงชาติ หมู่บริการประจำวัน นายหมู่ชาย 2 คน นายหมู่หญิง 2 คน วิ่งออกมาห่างเสาธงชาติ ประมาณ 3 ก้าว แล้วทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน 1 ครั้ง ชาย 1 คน หญิง 1 คน ชักธงเชียว โดยชายทั้ง 2 คน เดินเข้าไป 2 ก้าว ยืนเท้าชิด แล้วแก้มือผูกเสาธง และอีกคนแก้มือผูกธงเชียว ถอยหลังกลับมายืนที่เดิม แยกเชือกเสาธงที่จะชักให้ (หญิง) ตนเองอยู่ทางขวามือเป็นผู้ชักธงลง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง “ เคารพธงชาติ วันทยหัตถ์ ” พิธีกรเป่านกหวีดธงลา (ยาว 3 ครั้ง สั้น 1 ครั้ง) ผู้ชักธงชาติให้ลงตามเสียงนกหวีด ส่วนผู้ชักธงเชียวใหญ่ให้ชักธงได้เลย ไม่ต้องตามเสียงนกหวีดเหมือนธงชาติ เมื่อธงลงแล้ว ชายรวบเชือกไปผูกไว้ที่เสาธงให้เรียบร้อย ถอยหลังออกมาทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน 1 ครั้ง ลดมือลงกลับหลังหัน วิ่งไปเข้าแถวในหมู่ของตนเอง ทำวันทยหัตถ์เหมือนในแถว วิทยากรและผู้อำนวยการฝึกลดมือลงพร้อมผู้ชักธง ผู้อำนวยการฝึกสั่งแถว “ มือลง ” เสร็จแล้วพิธีกรสั่ง “ เคารพผู้อำนวยการฝึก ”

8. เพลงสามัคคีชุมนุม

- พิธีกรสั่ง “ ให้ทุกคนเข้าแถวเดียวกัน ” เป็นวงกลม วิทยากร และแขกผู้มีเกียรติ ลูกเสือรุ่นพี่ (ถ้ามี) เข้าแถวร่วมกับลูกเสือ แขนขวาทับแขนซ้ายตัวเอง จับมือผู้ที่อยู่ข้างๆ แบบมัดข้าวต้ม ยืนแยกเท้าเล็กน้อย เวลาร้องเพลงโยกตัวไปทางขวาก่อน และโยกตัวมาทางซ้ายบ้าง อย่าให้มือหลุดจากกัน เมื่อจบเพลงแล้ว พิธีกรสั่ง “ ปลอ่ยมือจากกัน ” เชิญผู้อำนวยการฝึก แขกผู้มีเกียรติ วิทยากร และลูกเสือรุ่นพี่ออกจากแถวกลางวงกลม

9. จับมืออำลา

- พิธีกรเชิญผู้อำนวยการฝึก นำจับมืออำลา โดยจับมือซ้าย วันทยหัตถ์มือขวา เดินวนตามเข็มนาฬิกา ตามด้วยแขกผู้มีเกียรติ วิทยากร และลูกเสือรุ่นพี่ และลูกเสือทุกคน วิทยากรร้องเพลงลา โดยไม่ต้องปรบมือเข้าจังหวะ

10. เข้าแถวครึ่งวงกลม

- เมื่อลูกเสือแต่ละคนจับมืออำลากันเสร็จสิ้นแล้ว ให้พิธีกรจัดเข้าแถวเป็นครึ่งวงกลมเล็ก ช้อนกันหลายๆ แถว โดยมีแถวลูกเสือหญิงอยู่ด้านหน้าแถว อาจจะหลายแถว และลูกเสือชายอยู่แถวหลังหลายแถวช้อนกันออกไป เมื่อทุกคนพร้อมแล้ว พิธีกรเชิญผู้อำนวยการฝึกหรือผู้แทนกล่าวคำอำลา ถิ่นอายุ ฯลฯ และอวยพร

- คณะวิทยากรร้องเพลงอำลาครั้งสุดท้าย เพลงลาก่อน เพลงก่อนจะจากกันไป เพลงยอดชีวา เพลงจำพรากร และเพลงชาโลม ทั้งเนื้อต่างประเทศ และเนื้อไทย เมื่อจบเพลงนี้แล้วลูกเสือและวิทยากรค่อยๆ เดินถอยหลังแยกห่างกันออกไป พิธีกรกล่าว “ขอให้กิจการลูกเสือชาวบ้านจงเจริญ” ทุกคนไชโย 3 ครั้ง พร้อมกัน

พิธีการที่ 9

พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน

1. อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์

- พิธีกรสั่ง “กองตรง” ถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช วันทยหัตถ์”
- วิทยากรเพลง นำร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์ จะอันเชิญออกมาจากด้านใดก็ได้ให้เหมาะสม และหันด้านหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ไปทางลูกเสือ แล้วนำไปตั้งไว้หลังพานผ้าผูกคอพระราชทาน วิทยากรทั้ง 2 คน ที่อัญเชิญทำวันทยหัตถ์ แล้วถอนออกไปเมื่อลูกเสือร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีจบแล้ว พิธีกรสั่ง “มือลง” “กองนั่ง”

2. ลูกเสือออกมารับผ้าผูกคอพระราชทาน

ปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

- ลูกเสือออกมายืนตรงพานที่จัดไว้แล้วทำวันทยหัตถ์ 1 ครั้ง
- นั่งพับเพียบ กราบ 1 ครั้ง ไม่ต้องแบมือให้กราบไปทางพระบรมฉายาลักษณ์
- นั่งคุกเข่าซ้ายขึ้นท่าถวายราชสดุดี ให้แขนซ้ายวางพาดบนเข่าซ้าย หงายฝ่ามือขึ้น แล้วใช้มือขวาไปรับผ้าผูกคอที่วางไว้บนพาน นำผ้าผูกคอมาวางพาดไปตามท่อนแขนซ้าย ให้ปลายแหลมที่มีตราแผ่นดินประเทศไทยอยู่บนฝ่ามือซ้าย โดยใช้หัวแม่มือหนีบไว้
- ลูกขึ้นยืนตรง มือซ้ายที่ถือผ้าผูกคอตึงฉายกับลำตัว ทำวันทยหัตถ์ 1 ครั้ง
- ทำซ้ายหัน หรือขวาหัน เดินไปยังผู้ที่จะแสดงความชื่นชมยินดี จะได้ร่วมคล้องผ้าผูกคอให้ โดยเมื่อไปถึงทำวันทยหัตถ์ 1 ครั้ง แล้วยื่นผ้าผูกคอให้ผู้ร่วมแสดงความยินดีผูก และจัดแต่งให้จับมือซ้าย และทำวันทยหัตถ์อีก 1 ครั้ง จนครบทุกคน
- แสดงรหัส กล่าวคำปฏิญาณ

3. อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์กลับ

- ทำวันทยหัตถ์ ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

ข้อพิจารณา

- พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ใช้เครื่องแบบลูกเสือ
- ในขณะที่อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์เข้ามา จนอัญเชิญกลับ ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับอยู่หน้าพระพักตร์ ต้องปฏิบัติตามระเบียบของสำนักพระราชวังอย่างเคร่งครัด

สื่อการฝึกอบรม

สื่อการเรียนการฝึกอบรม เป็นสิ่งที่ประกอบขึ้นเพื่อช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ให้แก่ผู้อบรม และมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก คือ ช่วยให้ผู้อบรมแต่ละคนเป็นไปตามความต้องการ และความสามารถของผู้ฝึกอบรม ทำให้ผู้ฝึกอบรมเรียนรู้ได้มากขึ้น รวดเร็วขึ้น อีกทั้งช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างวิทยากร และผู้ฝึกอบรมดำเนินไปด้วยดี สื่อการสอนเป็นสิ่งเร้าให้ผู้ฝึกอบรมสนใจที่จะเรียน และเป็นตัวกลางให้การเรียนเรื่องที่ลึกซึ้งเรียนได้เข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งสื่อการสอนมักจะหมายถึง อุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เทป ฯลฯ หากประกอบด้วยหลายอย่างซึ่งมีผู้ให้ความหมายสื่อการสอนไว้หลายท่าน ดังนี้

ลัดดา ศุขปรีดี (2535 : 62) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า “สื่อการเรียนการสอน” หมายถึงตัวกลางที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อทำให้ครู และนักเรียนเข้าใจสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกันได้ผลดี ตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526 : 137) ให้ความหมายสื่อการสอน หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน หรือการสื่อสารในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย และได้แบ่งสื่อการสอนตามลักษณะรูปร่างของสื่อไว้ 4 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทเครื่องมือ เป็นสื่อที่ได้มาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ แขนงวิศวกรรมไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องฉายต่าง ๆ เครื่องเสียง เครื่องโทรทัศน์
2. สื่อประเภทวัสดุ หมายถึง สื่อที่เป็นผลผลิตมาจากวิทยาศาสตร์ เป็นวัสดุที่มีการผูกพันเปลี่ยนแปลง เช่น แผ่นที่ แผ่นโปร่งใส फिल्म เป็นต้น สื่อประเภทวิชาการ หมายถึง สื่อประเภทเทคนิคระบบ กระบวนการต่าง ๆ เช่น การสาธิต
3. สื่อประสม หมายถึง การนำประเภทต่างๆ ทั้งที่เป็นเครื่องมือ วัสดุ และวิธีการมาใช้ร่วมกันอย่างมีความสัมพันธ์ ในลักษณะที่สื่อแต่ละอย่างส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน เช่น บทเรียนโปรแกรมชุดการสอนสำเร็จรูป

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2536 : 62) สื่อการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างได้ผล และมีประสิทธิภาพ นั่นคือ ทำให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ครูเพียงแต่ใช้ความคิดและเวลาเพียงเล็กน้อย ก็อาจจะสร้างสื่อการสอนราคาถูก แต่มีคุณค่าสูงได้มากกว่า สถาบันอื่นๆ ซึ่งจำแนกสื่อการสอนไว้ ดังนี้

1. สื่อสิ่งสิ้นเปลืองต่างๆ ที่เรียกว่า วัสดุ ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ซอล์ก แบบเรียน फिल्म ภาพยนตร์ เป็นต้น
2. เครื่องมีที่มีความคงทนถาวร ซึ่งเรียกว่า อุปกรณ์ ได้แก่ กระดานดำ โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องเรียนต่าง ๆ เครื่องพิมพ์ดีด และเครื่องใช้อุปกรณ์ต่างๆ
3. กระบวนการ และวิธีการ ซึ่งรวมทั้งวิธีการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และกระบวนการที่เป็นอิสระ คือไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างใดเลย เช่น การฟังวิทยากรการศึกษาณสถานอื่น เป็นต้น

Hass and Packer (1955 : 1) ได้ให้ความหมาย สื่อการสอน หมายถึง เครื่องมือช่วยครู ในการถ่ายทอดสื่อต่างๆ ที่เป็นจริง ทักษะ เจตคติ ความรู้ ความเข้าใจ และซาบซึ้งไปยังผู้เรียน

ประโยชน์ของสื่อการสอน

สุจิต เพียรชอบ (2523 : 220) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอน สรุปได้ว่า การใช้สื่อ การสอนช่วยให้การเรียนการสอน ง่ายขึ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้สนุกสนาน มีชีวิตชีวาไม่น่าเบื่อหน่าย ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาต่างๆ นอกจากนั้นยังกล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอน ไว้ดังนี้

1. สื่อการสอนช่วยสร้างรากฐาน ที่เป็นรูปธรรมขึ้นในห้วงของความคิดของนักเรียน
2. ช่วยช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนการสอนมากขึ้น เพราะผู้เรียนสามารถใช้ประสาทสัมผัส ได้เคลื่อนไหวจับต้องแทนการดูหรือการฟังอย่างเดียว
3. เป็นรากฐานของการพัฒนาการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้มาก ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์เดิมไปสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ๆ ได้ต่อเนื่องกัน
4. ช่วยให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นต่อไป
5. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางความคิดต่อเนื่อง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เห็นความสัมพันธ์เกี่ยวข้องของสิ่งต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับเวลา และสถานที่
6. ช่วยเพิ่มทักษะการอ่าน และเสริมสร้างความเข้าใจ ในความหมายของคำใหม่ๆ ได้มากขึ้น

วาสนา ชาวเวหา (2522 : 63) ได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ของสื่อการสอน ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะมีความจริงจัง และมีความหมายชัดเจนต่อผู้เรียน
2. ช่วยให้ผู้เรียน เรียนได้ในปริมาณขึ้นในเวลาที่กำหนด
3. ช่วยให้ผู้เรียนสนใจ และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนการสอน
4. ช่วยให้ผู้เรียนจำ ประทับใจในความรู้สึก และทำอะไรเป็นเร็วขึ้น ทำได้ดีขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมการคิด และการแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน
6. ช่วยให้นักเรียน เรียนรู้ในสิ่งที่ลำบากได้โดยการช่วยแก้ปัญหา หรือข้อจำกัดต่างๆ ได้ดังนี้ คือ
 - 6.1 ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น
 - 6.2 ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น
 - 6.3 ทำในสิ่งที่เคลื่อนไหวเร็วให้ช้าลงได้
 - 6.4 ทำในสิ่งที่เคลื่อนไหวช้าให้เร็วมากขึ้นได้
 - 6.5 ทำสิ่งที่ใหญ่เกินไปให้เล็กลงได้
 - 6.6 ทำสิ่งที่เล็กเกินไปให้ใหญ่ขึ้นได้
 - 6.7 ทำสิ่งที่อยู่ในอดีต หรือสลับมาศึกษาได้

ประเภทของสื่อการสอน

ประกาศรี สหอำไพ (2524 : 204) ได้จัดประเภทของสื่อการสอนไว้ดังนี้

1. สิ่งพิมพ์ (Printed material) ได้แก่ หนังสือแบบเรียน หนังสืออุเทศ หนังสือประกอบ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร เอกสารแผ่นปลิว วัสดุกราฟฟิคอื่นๆ
2. เครื่องมือ หรืออุปกรณ์การสอน (Audio – Visual equipment) เครื่องฉายภาพ (Projected material) อุปกรณ์ถ่ายทอดเสียง (Transmission)
3. วัสดุอุปกรณ์ (Audio – Visual material) ได้แก่ สิ่งของที่ใช้ประกอบการสอนได้ เช่น หุ่นจำลอง หุ่นกระบอก ลูกโลก กระดานชอล์ก ป้ายนิเทศ บัตรคำ รูปภาพ ฯลฯ สื่อสิ่งเปลี่ยนต่างๆ เรียกว่า วัสดุ ส่วนเครื่องมือที่มีความคงทน เรียกว่า อุปกรณ์
4. สถานที่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เช่น การไปทัศนศึกษา การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น
5. วิทยากร ผู้ใช้สื่อการสอนในการพูด การอธิบาย การซักถาม การอภิปราย
6. วิธีการ คือวิธีสอนซึ่งถือเป็นประติษฐ์กรรมของมนุษย์ วิธีการนี้รวมทั้งวิธีที่ใช้ อุปกรณ์ เช่น การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

สุรชัย สิกขบัณฑิต (2528 : 11) ได้เรียกสื่อการสอนในชื่อของวัสดุ และเครื่องมือ เทคโนโลยีทางการศึกษา ท่านได้จำแนกประเภทวัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. วัสดุสามมิติ ได้แก่ ของจริง ของจำลอง หุ่นตัวส่วน เป็นต้น
2. วัสดุสองมิติ แบ่งได้ 3 ประเภท คือ
 - 2.1 วัสดุสองมิติทึบแสง ได้แก่ ภาพวาด แผนภูมิ แผนภาพ ภาพพลิก แผนที่สถิติ ภาพโฆษณา บัตรคำ บัตรภาพ สำหรับใช้อย่างอิสระหรือใช้กับแผ่นป้ายไฟฟ้า แผ่นป้ายแม่เหล็ก และวัสดุสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ
 - 2.2 วัสดุสองมิติโปร่งแสง ได้แก่ สไลด์ फिल्म แผ่นภาพโปร่งใส เป็นต้น
 - 2.3 วัสดุสองมิติเคลื่อนไหวโปร่งแสง ได้แก่ ภาพยนตร์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาพยนตร์หรือฟิล์ม
3. วัสดุอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษา ใช้กับเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น เทปเสียง เทปภาพโทรทัศน์ วัสดุโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

การเลือกใช้สื่อการเรียนการฝึกอบรม

สิ่งที่ควรคำนึง ในการเลือกสื่อการเรียนการฝึกอบรม คือ ควรพิจารณาวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และสถานการณ์ ภายใต้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ สื่อการเรียนการฝึกอบรมเป็นแต่เครื่องมือหรือตัวกลางช่วยผ่อนแรง ผ่อนเวลาของครู และนักเรียนได้รับประโยชน์อย่างมาก แต่ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์มาน้อยเพียงใด ก็มิใช่อยู่ที่ลักษณะของสื่อการเรียนการฝึกอบรมแต่เพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่ครูผู้สอนด้วยว่า มีความสามารถในการเลือกใช้ และใช้เป็น ดังนั้น การรู้จักเลือกสื่อจึงสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงกระบวนการเรียนการฝึกอบรม ซึ่งหลักในการเลือกสื่อการเรียนการฝึกอบรมนั้นได้มีนักการศึกษาได้เสนอไว้ ดังนี้

1. ต้องให้ตรงกับจุดประสงค์ หรือความมุ่งหมายของการเรียนการสอนในบทเรียนนั้นๆ
2. ต้องให้เหมาะสมกับชั้นเรียน วัย ระดับการสติปัญญา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
3. ต้องให้เหมาะสมกับเวลาในการเรียนการสอน
4. ต้องมีราคาถูก ประหยัด หาได้ง่าย และขนาดเหมาะสมกับการนำไปใช้
5. ต้องอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และสะดวกในการใช้
6. ต้องมีความสวยงาม และน่าสนใจ
7. ต้องเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละลำดับขั้น ดังนี้

7.1 ใช้ประกอบกิจกรรมขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเป็นการทบทวนพื้นฐานความรู้เดิมให้สัมพันธ์กับเนื้อหาใหม่ และเป็นการเร้าใจให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนดีขึ้น

7.2 ใช้ประกอบกิจกรรมขั้นสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ความคิด และการค้นพบด้วยตนเอง

7.3 ใช้ประกอบกิจกรรมขั้นสรุป เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถสรุปเป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการได้ด้วยตนเอง

7.4 ใช้ประกอบกิจกรรมเสริมบทเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีทักษะ และความชำนาญเพิ่มสูงขึ้น

สรุป สื่อการฝึกอบรม หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการฝึกอบรม เพื่อเป็นสื่อกลางในการสื่อความหมาย ที่ผู้สอนประสงค์จะถ่ายทอดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในสมัยยุคปัจจุบันนี้ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตามหลักการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้อบรมได้มีพัฒนาการตามวุฒิภาวะโดยทั่วถึงกันนั้น การสอนด้วยวาจา ตำราที่มีจำนวนมากขึ้น ทั้งกว้างขวาง ลึกซึ้ง ซับซ้อน การเรียนรู้ต่างๆ จะอาศัยกาอ่านจากหนังสือเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ วิทยากรจำเป็นต้องใช้สื่อการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพช่วยให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด โดยใช้เวลาไม่นาน พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศ รับความสนุกสนาน กระตุ้นเร้าความสนใจทำให้การเรียนไม่น่าเบื่อ สื่อการฝึกอบรมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับสมัยปัจจุบันที่ต้องพึ่งเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ ที่จะมาเป็นสื่อช่วยฝึกอบรม เพราะคอมพิวเตอร์เป็นของทันสมัยสำหรับนักเรียน นักเรียนย่อมเกิดความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้น คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงเป็นสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาในปัจจุบัน

การวัดผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

ความหมายการวัดผล

การประเมินผลการฝึกอบรมตามหลักสูตร เป็นกระบวนการฝึกอบรมที่มีความสำคัญต่อการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก ยิ่งในสภาพปัจจุบัน หลักสูตรได้มุ่งเน้นให้มีการจัดการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง และความต้องการด้านเศรษฐกิจ และสังคม การวัดผลจึงเป็นมาตรการที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลนำมาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตรการประเมินผลมิได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียน สามารถตอบคำถามของครูได้เท่านั้น แต่ถือว่าสิ่งนั้นสำเร็จ การวัดผลเป็นวิธีการพิจารณา

ตัดสินประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรไปใช้ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด ควรปรับปรุงเรื่องใด ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย การวัดผลไว้ ดังนี้

ฮาร์ว บัวศรี (2521) ได้กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง การวัดคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นการวัดในด้านปริมาณหรือคุณภาพก็ได้ การวัดในด้านปริมาณ ได้แก่ การวัดความยาว ความกว้าง น้ำหนัก ปริมาตร ความถี่ ความเร็ว เป็นต้น ส่วนด้านคุณภาพ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับเชาว์ปัญญา พฤติกรรม เจตคติ ฯลฯ ส่วนการประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการนำความรู้ การรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการประเมินค่า และตัดสินใจ

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2521 : 16) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการที่ควรทำต่อจากการวัดผล และวินิจฉัยตัดสิน สรุปคุณค่าที่ได้จากการวัดอย่างมีหลักเกณฑ์

กิตติมา ปริดีติลล (2532 : 72) ได้ให้ความเห็นว่า การวัดผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานที่ยึดถืออยู่ว่ามีลักษณะเป็นรูปธรรม คือแสดงผลของการวัดผลออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่าผู้เรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใดจากการที่ได้เรียนไปแล้ว ผลจากการวัดเป็นระดับคะแนน ส่วนการประเมินผลเป็นการกำหนดค่าจากคะแนนที่ได้จากการวัดผล โดยนำไปเปรียบเทียบกับผู้เรียนคนอื่นๆ ในห้องเรียนเดียวกัน ซึ่งการวัด และการประเมินผลมีประโยชน์ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงการสอนของวิทยากร
2. เพื่อปรับปรุงการฝึกอบรมของผู้อบรม
3. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในองค์กรลูกเสือชาวบ้าน
4. เพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไป เช่น เพื่อแสดงผลการเรียน และการสำเร็จตามหลักสูตร เป็นหลักฐาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 203) ได้สรุปเทคนิคการวัด และประเมินผล ไว้ดังนี้

1. เทคนิคการสังเกต การสังเกตที่ดี มีดังต่อไปนี้
 - 1.1 ควรสังเกตเฉพาะเป็นเรื่อง ๆ ที่ต้องการเท่านั้น
 - 1.2 ต้องมีเกณฑ์ในการสังเกต
 - 1.3 ต้องสังเกตด้วยความละเอียดรอบคอบ
 - 1.4 มีการจดบันทึกข้อมูล
 - 1.5 ควรใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต
2. เทคนิคการตรวจสอบผลงาน การตรวจสอบผลงานมีเทคนิค ดังนี้
 - 2.1 วิธีจัดเรียงลำดับ โดยอาจเรียงจากผลงานที่ดีที่สุดของผู้เข้ารับการอบรม จนถึงผลงานที่อ่อนที่สุด
 - 2.2 วิธีจัดอันดับคุณภาพ โดยใช้วิธีแรก คือ จัดเรียงลำดับก่อน แล้วจึงแปลงอันดับให้เป็นตำแหน่งร้อยละ

3. เทคนิคในการสัมภาษณ์ เป็นการถามด้วยปากเปล่า มีเทคนิควิธี ดังนี้

- 3.1 มีการตั้งจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
- 3.2 การเตรียมคำถามในเรื่องที่ถาม
- 3.3 สร้างบรรยากาศให้มีความรู้สึกที่นักเรียนอยากตอบ
- 3.4 ให้เวลาคิด และกระตุ้นให้เกิดความคิดแล้วจึงตอบ
- 3.5 ควรมีการสัมภาษณ์แบบต่อเนื่อง
- 3.6 ควรมีการเก็บบันทึกการสัมภาษณ์ทุกครั้ง

4. เทคนิคการทดสอบด้วยข้อเขียน แบบทดสอบข้อเขียนเป็นการวัดผลผู้ฝึกอบรม โดยให้ผู้ฝึกอบรมตอบลงในกระดาษคำตอบเป็นหลัก เทคนิควิธีการใช้แบบทดสอบด้วยข้อเขียน มีดังนี้

- 4.1 ควรจัดให้มีการทดสอบทั้งก่อนอบรม ระหว่างอบรม และภายหลังการอบรม
- 4.2 แบบทดสอบข้อเขียนใช้ในการวัดความรู้ ความเข้าใจมากกว่า การวัดทักษะปฏิบัติ และเจตคติ
- 4.3 การทดสอบด้วยข้อเขียน ควรมีหลายลักษณะ ทั้งอัตนัย และปรนัย
- 4.4 วิทยากรควรจะได้จัดเก็บข้อสอบที่สร้างขึ้น และปรับปรุงให้ดีขึ้น

ดังนั้น การวัดผลการเรียนการฝึกอบรม มีได้เน้นการสอบไล่ปลายปีเป็นสำคัญ แต่ต้องการให้วิทยากรประเมินผลการฝึกอบรมตลอดปี นั่นคือ ต้องการประเมินผลการฝึกอบรมเพื่อให้รู้ว่ามีผู้อบรมคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีวินัย และนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หรือไม่เพียงใดมากกว่าจะสามารถตอบคำถามได้ (พรศรี โรจน์เมธี. 2540 : 23)

สรุปได้ว่า การวัดผล หมายถึง การวัดคุณสมบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทั้งในด้านปริมาณ หรือคุณภาพก็ได้ การวัดผลการเรียนเป็นมาตรการ หรือระเบียบการประเมินผลที่จะช่วยให้ได้ข้อมูล เกี่ยวกับผลการเรียนที่มีลักษณะเป็นคะแนนระหว่างภาคเรียน รวมกับคะแนนปลายภาคเรียน โดยวัดให้ครอบคลุมจุดประสงค์ที่สำคัญๆ เพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ควรจะเป็น การวัดผลเป็นตัวเองชี้ หรือตรวจสอบระดับความสำเร็จของกิจกรรมการสอน ซึ่งการวัดผลของลูกเสือชาวบ้าน จะเป็นวิธีการพิจารณาตัดสินประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย คือ ผลการเรียนที่สัมฤทธิ์ผล ทาง การเรียน ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะรวม ที่มีความรู้ความสามารถของผู้เรียนอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือ อาจหมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปสรุปเป็นสมมติฐานของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. วิทยากรที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
2. วิทยากรที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
3. วิทยากรที่มี การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน

4. วิทยาการที่มี การฝึกอบรมเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
5. วิทยาการที่มี อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
6. วิทยาการที่มี ทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
7. วิทยาการที่มี เหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
8. วิทยาการที่มี ประสบการณ์ในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร ที่มีต่อการจัดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน กรุงเทพมหานคร กลุ่มเจ้าพระยา 6 สำนักงานเขต คือ สำนักงานเขตพระโขนง สำนักงานเขตคลองเตย สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานเขตวัฒนา สำนักงานเขตสวนหลวง และสำนักงานเขตบางนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นวิทยากรที่ให้การอบรมลูกเสือชาวบ้าน กรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 กลุ่มเขต คือ กลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มเจ้าพระยา กลุ่มศรีนครินทร์ กลุ่มบูรพา กลุ่มกรุงธนเหนือ กลุ่มกรุงธนใต้ จำนวน 1,920 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นวิทยากรผู้ให้การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ของกรุงเทพมหานคร กลุ่มเจ้าพระยา 6 สำนักงานเขต โดยสุ่มอย่างง่าย มา 50 % จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของสำนักงานเขต ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสำนักงานเขตของกลุ่มเจ้าพระยา

สำนักงานเขต	จำนวนวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน	กลุ่มตัวอย่าง
พระโขนง	60	30
คลองเตย	60	30
ประเวศ	50	25
วัฒนา	50	25
สวนหลวง	50	25
บางนา	50	25
รวม	320	160

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ แบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน อาชีพ ทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการให้การฝึกอบรม ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

มี ขั้นตอนวิธีสร้าง ดังนี้ คือ

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัย รายละเอียด ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น ที่มีต่อการฝึกอบรม ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อกำหนดแนวทาง ขอบเขตในการสอบถามตามหัวข้อที่กำหนด และเลือกรูปแบบที่เหมาะสม ที่จะเก็บข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์วิทยากร เพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมความคิดเห็น ทางด้านการฝึกอบรมทั้งด้านเนื้อหาหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม พิธีการ สื่อการฝึกอบรม และการวัดผล
3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้คำแนะนำเพิ่มเติม
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจและแก้ไขปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ควบคุมงานวิจัยให้พิจารณาตรวจ เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง
6. นำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้ เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ตามลำดับ ดังนี้

1. นำหนังสือ จากหัวหน้าภาควิชาการผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการเขตทั้ง 6 สำนักงานเขต เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากวิทยากรลูกเสือชาวบ้านทั้ง 6 สำนักงานเขต

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง เมื่อวันที่ 15 – 30 ธันวาคม 2546 ใช้เวลา 15 วัน เก็บได้ 60 ฉบับ ต้องใช้เวลาเพิ่มเติมตั้งแต่ วันที่ 1 – 30 มกราคม 2547 เก็บได้อีก 100 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ตามต้องการ เมื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พบว่า สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทั้งหมด จำนวน 160 ฉบับ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PCT (Statistical package for the Social Sciences / Personal Computer Plus) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยวิธีหาความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้านตามตัวแปรทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึก ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ของคะแนนโดยรวมทุกด้านและรายด้าน โดยการแปลความหมายของระดับความคิดเห็น ดังนี้

1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากร จำแนกตามเพศโดยใช้การทดสอบ $t - test$.

4. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน จำแนกตามอายุ การศึกษา การฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน อาชีพ ทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน และประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน โดยใช้ $F - Test$ แบบ One – way ANOVA เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. รวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านนำเสนอข้อมูล ในรูปของความถี่

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่มตัวอย่าง (F-Distribution)
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่าง (t-Distribution)
df	แทน	ชั้นแบ่งความอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน คือ เนื้อหาหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม พิธีการ สื่อการฝึกอบรม และการวัดผล
 - ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากร จำแนกตามตัวแปร
 - ตอนที่ 4 วิเคราะห์รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของวิทยากร เกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร นำเสนอในรูปแบบของความถี่

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	85	53.10
1.2 หญิง	75	49.90
รวม	160	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 25 ปี	5	3.10
2.2 25 – 30 ปี	45	28.10
2.3 31 ปี ขึ้นไป	110	68.80
รวม	160	100.00
3. การศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	51	31.90
3.2 ปริญญาตรี	104	65.00
3.3 สูงกว่าปริญญาตรี	5	03.10
รวม	160	100.00
4. การฝึกอบรมวิทยากร		
4.1 ผ่านการฝึกอบรมระดับสูงคณะลูกเสือแห่งชาติ	15	09.40
4.2 ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน	64	40.00
4.3 ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน และระดับสูง ของคณะลูกเสือแห่งชาติ	80	50.00
4.4 ไม่ตอบ	1	00.60
รวม	160	100.00
5. อาชีพ		
5.1 รับราชการ	98	61.40
5.2 ทำงานรัฐวิสาหกิจ	20	12.50
5.3 ประกอบอาชีพส่วนตัว	42	26.30
รวม	160	100.00

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
6. ทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน		
6.1 มีความถนัดด้านพิธีการ	39	24.40
6.2 มีความถนัดด้านวิชาการ	46	28.80
6.3 มีความถนัดทั้งพิธีการและวิชาการ	68	42.50
6.4 ไม่ตอบ	7	04.40
รวม	160	100.00
7. เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือ		
7.1 ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม	97	60.60
7.2 ได้รับเชิญ	43	26.90
7.3 ถูกบังคับโดยคำสั่ง	14	08.80
7.4 ไม่ตอบ	6	03.80
รวม	160	100.00
8. ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน		
8.1 น้อยกว่า 2 ปี	18	11.20
8.2 2 ปี – 5 ปี	35	21.90
8.3 มากกว่า 5 ปี ขึ้นไป	99	61.90
8.4 ไม่ตอบ	8	05.00
รวม	160	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.10) มีอายุมากกว่า 30 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 68.80) จบการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 65.00) ผ่านการฝึกอบรมทั้งวิชาลูกเสือชาวบ้านและระดับสูงของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ร้อยละ 50.00) อาชีพรับราชการ (ร้อยละ 61.40) มีความถนัดทั้งพิธีการและวิชาการ (ร้อยละ 42.50) ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม (ร้อยละ 60.60) และมีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านมากกว่า 5 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 61.90)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน คือ เนื้อหาหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม พิธีการ สื่อการฝึกอบรม และการวัดผล

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านใน 5 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปากฎผล ดัง ตาราง 3 – 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกรายด้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความหมาย
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	3.96	0.67	มาก
2. ด้านวิธีการฝึกอบรม	3.88	0.72	มาก
3. ด้านพิธีการ	4.00	0.68	มาก
4. ด้านสื่อการฝึกอบรม	3.72	0.76	มาก
5. ด้านการวัดผล	3.65	0.84	มาก
รวม	3.84	0.73	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความเห็นด้วยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย ด้านพิธีการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือด้านเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.96$) ด้านวิธีการฝึกอบรม ($\bar{X} = 3.88$) ด้านสื่อการฝึกอบรม ($\bar{X} = 3.72$) และด้านการวัดผล ($\bar{X} = 3.65$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านเนื้อหาหลักสูตร

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความหมาย
1. มีความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเกี่ยวกับวิชาลูกเสือชาวบ้าน	4.01	0.77	มาก
2. เนื้อหาวิชาลูกเสือชาวบ้านมีความเหมาะสมและทันสมัยในสภาพปัจจุบัน	3.82	0.70	มาก
3. เนื้อหา มีความสอดคล้องกับความต้องการของลูกเสือชาวบ้าน	3.81	0.73	มาก
4. วิชาลูกเสือชาวบ้านเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้	3.97	0.80	มาก
5. วิชาความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความจำเป็น	4.37	0.77	มาก
6. หลักสูตรลูกเสือชาวบ้าน ได้รับการปรับเปลี่ยนตามสภาพท้องถิ่น	3.75	0.88	มาก
7. จำนวนเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	3.80	0.88	มาก
8. วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทยมีความจำเป็น	4.30	0.78	มาก
รวม	3.98	0.76	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตรโดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิชาความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความจำเป็น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือวิชาประวัติศาสตร์ไทยมีความจำเป็น ($\bar{X} = 4.30$) และมีความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเกี่ยวกับวิชาลูกเสือชาวบ้าน ($\bar{X} = 4.03$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรม
ลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านวิธีการฝึกอบรม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความหมาย
9. นำเทคนิคและวิธีการฝึกอบรมมาประกอบการเรียนรู้	3.79	0.78	มาก
10. สานิตการใช้อุปกรณ์ให้ลูกเสือชาวบ้านก่อนการ ฝึกอบรม	3.75	0.86	มาก
11. การฝึกอบรมโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ	3.62	0.83	มาก
12. จัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ให้แก่ลูกเสือชาวบ้าน	4.01	0.79	มาก
13. กระตุ้นให้ลูกเสือชาวบ้านเกิดความสนใจในการฝึก อบรม	4.04	0.84	มาก
14. เน้นการแสดงประกอบการเรียนรู้ด้านวิชาการ	3.94	0.77	มาก
15. ฝึกอบรมเพื่อความเข้าใจและการปฏิบัติได้	3.91	0.68	มาก
16. ใช้เกม เพลง ประกอบการเรียนรู้	4.17	0.78	มาก
รวม	3.90	0.79	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
ด้านวิธีการฝึกอบรม โดยรวม เห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่า
เฉลี่ยสูงสุดคือ ใช้เกมเพลงประกอบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาคือกระตุ้นให้ลูกเสือชาวบ้านเกิด
ความสนใจในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.04$) และจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ให้แก่ลูกเสือชาวบ้าน ($\bar{X} = 4.01$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็น ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านพิธีการ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความหมาย
17. พิธีเปิดการฝึกอบรมสร้างบรรยากาศการฝึกอบรมให้น่าสนใจ	3.95	0.84	มาก
18. พิธีถวายราชสดุดีสร้างความศักดิ์สิทธิ์ในการฝึกอบรม	4.25	0.79	มาก
19. พิธีเปิด-ปิด ประชุมรอบเสาธงประจำวันสร้างทักษะความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้	3.90	0.72	มาก
20. พิธีเชิญผ้าผูกคอพระราชทานเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความมั่นใจ	4.33	0.75	มาก
21. พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทานสร้างความประทับใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.39	0.68	มาก
22. พิธีการมีมากเกินไปทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย	3.72	0.91	มาก
23. พิธีการนำเข้าสู่ความเข้าใจในหลักสูตรและวิธีการ	3.64	0.80	มาก
24. พิธีปิดการฝึกอบรมสร้างความประทับใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.06	0.87	มาก
รวม	4.03	0.87	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่าวิทยากรลูกเสือชาวบ้านมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านด้านพิธีการ โดยรวม เห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือพิธีรับผ้าผูกคอพระราชทานสร้างความประทับใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมาคือพิธีเชิญผ้าผูกคอพระราชทานเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความมั่นใจ ($\bar{X} = 4.33$) และพิธีถวายราชสดุดีสร้างความศักดิ์สิทธิ์ในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรม
ลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านสื่อการฝึกอบรม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความหมาย
25. มีสื่อเพียงพอสำหรับใช้ฝึกอบรม	3.66	0.73	มาก
26. สื่อการสอนอยู่ในสภาพที่ดีสามารถใช้งานได้ทันที	3.58	0.72	มาก
27. ใช้สื่อเหมาะสมหลายอย่างในการสร้างความเข้าใจ	3.85	0.85	มาก
28. ใช้สื่อที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	3.82	0.85	มาก
29. ใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม ที่ทันสมัย	3.38	0.81	มาก
30. ใช้บทบาทสมมติประกอบวิชาการเพื่อเสริมสร้าง ความเข้าใจ	4.04	0.81	มาก
31. ใช้การแสดงเป็นเรื่องเป็นราวประกอบวิชาการ	4.02	0.69	มาก
32. ใช้เทคโนโลยีทันสมัยเป็นสื่อในการฝึกอบรม	3.77	0.88	มาก
รวม	3.76	0.79	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
ด้านสื่อการฝึกอบรม โดยรวม เห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้บทบาทสมมติ ประกอบวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาคือ
ใช้การแสดงเป็นเรื่องราวประกอบวิชาการ ($\bar{X} = 4.02$) และใช้สื่อประสมหลายอย่างในการสร้างความ
เข้าใจ ($\bar{X} = 3.85$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการวัดผล

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความหมาย
33. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการชี้แจงและทราบเกณฑ์ และวิธีการทดสอบก่อนการอบรมลูกเสือชาวบ้าน	3.42	0.89	มาก
34. แจ้งผลการทดสอบให้ลูกเสือชาวบ้านทราบอย่าง รวดเร็ว	3.75	0.90	มาก
35. การประเมินผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านมี ความยุติธรรม	3.75	0.88	มาก
36. การประเมินผลลูกเสือชาวบ้านเน้นการวัดทักษะ ปฏิบัติอย่างเดียว	3.72	0.82	มาก
37. การเก็บคะแนนในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เช่น การแต่งกาย ความรับผิดชอบ ระบบหมู่ เกม เพลง มีความเหมาะสม	3.96	0.81	มาก
38. การประเมินผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีประสิทธิภาพ	3.64	0.79	มาก
39. การกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลมีความเหมาะสม	3.78	2.47	มาก
40. การวัดผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านมีความ สอดคล้องกับหลักสูตร	3.71	0.70	มาก
รวม	3.71	1.03	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าวิทยากรลูกเสือชาวบ้านมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
ด้านการวัดผล โดยรวม เห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่า
เฉลี่ยสูงสุดคือการเก็บคะแนนในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เช่น การแต่งกาย ความรับผิดชอบ ระบบ
หมู่ เกม เพลง มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมาคือการกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลมีความ
เหมาะสม ($\bar{X} = 3.78$) และแจ้งผลการทดสอบให้ลูกเสือชาวบ้านทราบอย่างรวดเร็ว

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของ วิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านจำแนกตามตัวแปร

ในตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา การฝึกอบรมเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน อาชีพ ทักษะและ
ความสามารถในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน เหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ประสบ
การณ์ในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ดังปรากฏในตาราง 9 – 49

3.1 การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 ที่ว่า วิทยาการที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการ
ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านจำแนกตามเพศ

ความคิดเห็น	ชาย		หญิง		t
	N = 85		N = 75		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	4.02	0.58	3.88	0.74	1.34
2. ด้านวิธีการฝึกอบรม	3.98	0.63	3.76	0.78	1.93
3. ด้านพิธีการ	4.12	0.59	3.87	0.73	2.35*
4. ด้านสื่อการฝึกอบรม	3.82	0.65	3.60	0.85	1.85
5. ด้านการวัดผล	3.71	0.78	3.58	0.90	0.99
รวม	3.95	0.62	3.73	0.80	1.82

จากตาราง 9 แสดงว่า วิทยาการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
โดยรวม แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพิธีการ แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ นอกนั้นแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2 ที่ว่า วิทยาการที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 10 – 14

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.19	0.59	1.34*
	ภายในกลุ่ม	157	69.75	0.44	
	รวม	159	70.94		
2. ด้านวิธีการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.64	0.32	0.62*
	ภายในกลุ่ม	157	81.17	0.51	
	รวม	159	81.82		
3. ด้านพิธีการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.27	0.13	0.29
	ภายในกลุ่ม	157	72.69	0.46	
	รวม	159	72.69		
4. ด้านสื่อการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.54	0.27	0.46
	ภายในกลุ่ม	157	91.58	0.58	
	รวม	159	92.12		
5. ด้านการวัดผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.28	0.64	0.90*
	ภายในกลุ่ม	157	111.96	0.71	
	รวม	159	113.24		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.78	0.39	0.72*
	ภายในกลุ่ม	157	15.37	0.54	
	รวม	159	86.22		

จากตาราง 10 แสดงว่าวิทยาการที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม และด้านการวัดผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า มีรายค่าใดบ้างแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายค่า โดยวิธีการของเซฟเฟ่ ดังปรากฏใน ตาราง 11 – 14

ตาราง 11 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามอายุ โดยรวม

โดยรวม		25 – 30 ปี	31 ปี ขึ้นไป	ต่ำกว่า 25 ปี
	$\bar{X}$	3.89	3.96	4.40
25 – 30 ปี	3.89	-	0.07	0.51*
31 ปี ขึ้นไป	3.96	-	-	0.44
ต่ำกว่า 25 ปี	4.40	-	-	-

จากตาราง 11 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี เห็นด้วยกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม สูงกว่าผู้มีอายุ 25 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามอายุ ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านเนื้อหาหลักสูตร		25 – 30 ปี	31 ปี ขึ้นไป	ต่ำกว่า 25 ปี
	$\bar{X}$	3.77	3.85	4.29
25 – 30 ปี	3.77	-	0.08	0.52*
31 ปี ขึ้นไป	3.85	-	-	0.44*
ต่ำกว่า 25 ปี	4.29	-	-	-

จากตาราง 12 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี เห็นด้วยกับเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านสูงกว่าผู้มีอายุ 25 – 30 ปี และ 31 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามอายุ ด้านวิธีการฝึกอบรม

ด้านวิธีการฝึกอบรม		25 – 30 ปี	31 ปี ขึ้นไป	ต่ำกว่า 25 ปี
	$\bar{X}$	3.85	3.87	4.23
25 – 30 ปี	3.85	-	0.17	0.38*
31 ปี ขึ้นไป	3.87	-	-	0.36*
ต่ำกว่า 25 ปี	4.23	-	-	-

จากตาราง 13 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี เห็นด้วยกับวิธีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านสูงกว่าผู้มีอายุ 25 – 30 ปี และ 31 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามอายุ ด้านการวัดผล

ด้านการวัดผล		25 – 30 ปี	31 ปี ขึ้นไป	ต่ำกว่า 25 ปี
	$\bar{X}$	3.59	3.65	4.13
25 – 30 ปี	3.59	-	0.05	0.54*
31 ปี ขึ้นไป	3.65	-	-	0.48*
ต่ำกว่า 25 ปี	4.13	-	-	-

จากตาราง 14 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี เห็นด้วยกับการวัดผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านสูงกว่าผู้มีอายุ 25 – 30 ปี และ 31 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 ที่ว่า วิทยาการที่มี การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษา

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.47	0.73	1.66*
	ภายในกลุ่ม	157	69.47	0.44	
	รวม	159	70.94		
2. ด้านวิธีการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.18	9.28	0.17
	ภายในกลุ่ม	157	81.63	0.52	
	รวม	159	81.82		
3. ด้านพิธีการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.57	0.78	1.73*
	ภายในกลุ่ม	157	71.38	0.45	
	รวม	159	72.96		
4. ด้านสื่อการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.59	0.79	1.38*
	ภายในกลุ่ม	157	90.53	0.69	
	รวม	159	92.12		
5. ด้านการวัดผล	ระหว่างกลุ่ม	2	3.89	1.94	2.79*
	ภายในกลุ่ม	157	109.35	0.69	
	รวม	159	113.24		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.74	2.70	1.56*
	ภายในกลุ่ม	157	84.47	84.47	
	รวม	159	86.22		

จากตาราง 15 แสดงว่าวิทยาการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม และด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านวิธีการฝึกอบรม แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า มีรายคู่ใดบ้างแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟดังปรากฏใน ตาราง 16 – 20

ตาราง 16 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษา โดยรวม

โดยรวม		ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	$\bar{X}$	3.77	3.86	3.96
ปริญญาตรี	3.77	-	0.09	0.19*
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.86	-	-	0.10*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.96	-	-	-

จากตาราง 16 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นด้วยกับเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน สูงกว่า ผู้มีการศึกษาด้านต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามการศึกษา ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านเนื้อหาหลักสูตร		ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	$\bar{X}$	3.90	4.04	4.35
ปริญญาตรี	3.90	-	0.14	0.31
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.04	-	-	0.45*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.35	-	-	-

จากตาราง 17 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นด้วยกับเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านสูงกว่าผู้มีการศึกษาด้านต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามการศึกษา ด้านพิธีการ

ด้านพิธีการ		ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	$\bar{X}$	3.93	4.14	4.15
ปริญญาตรี	3.93	-	0.21*	0.22
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.14	-	-	0.02
สูงกว่าปริญญาตรี	4.15	-	-	-

จากตาราง 18 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นด้วยกับพิธีการสูงกว่าผู้มีการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามการศึกษา ด้านสื่อการฝึกอบรม

ด้านพิธีการ		สูงกว่าปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี
	$\bar{X}$	3.35	3.68	3.84
สูงกว่าปริญญาตรี	3.35	-	0.32	0.49*
ปริญญาตรี	3.68	-	-	0.16
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.84	-	-	-

จากตาราง 19 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นด้วยกับสื่อการฝึกอบรมสูงกว่าผู้มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามการศึกษา ด้านการวัดผล

ด้านพิธีการ		ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี
	$\bar{X}$	3.35	3.68	3.84
ปริญญาตรี	3.54	-	0.14	0.34*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.55	-	-	0.32
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.88	-	-	-

จากตาราง 20 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่มีการศึกษาดำรงต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นด้วยกับการวัดผลการฝึกอบรมสูงกว่าผู้มีการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 4 ที่ว่า วิทยากรที่มี การฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการฝึกอบรมเป็นวิทยากร

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	13.35	6.67	18.66*
	ภายในกลุ่ม	156	55.81	0.35	
	รวม	158	69.16		
2. ด้านวิธีการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	13.95	6.97	16.50*
	ภายในกลุ่ม	156	65.95	0.42	
	รวม	158	79.90		
3. ด้านพิธีการ	ระหว่างกลุ่ม	2	13.62	6.81	18.39*
	ภายในกลุ่ม	156	57.76	0.37	
	รวม	158	71.38		
4. ด้านสื่อการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.63	2.81	5.25*
	ภายในกลุ่ม	156	83.52	0.53	
	รวม	158	89.15		
5. ด้านการวัดผล	ระหว่างกลุ่ม	2	12.94	6.47	10.35*
	ภายในกลุ่ม	156	97.56	0.62	
	รวม	158	110.51		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	11.89	5.94	13.83*
	ภายในกลุ่ม	156	72.12	0.46	
	รวม	158	84.02		

จากตาราง 21 แสดงว่า วิทยากรที่ผ่านการฝึกอบรมเป็นวิทยากรต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านโดยรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่า มีรายคู่ใดบ้างแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ ดังปรากฏใน ตาราง 22 – 27

ตาราง 22 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความถี่เห็นของวิทยากร ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการฝึกอบรมเป็นวิทยากร โดยรวม

โดยรวม		ผ่านวิชาลูกเสือฯ	ผ่าน 2 วิชา	ผ่านระดับสูงฯ
	$\bar{X}$	3.35	3.78	4.10
ผ่านวิชาลูกเสือฯ	3.35	-	0.25	0.57*
ผ่าน 2 วิชา	3.78	-	-	0.32
ผ่านระดับสูงฯ	4.10	-	-	-

จากตาราง 22 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่ผ่านการฝึกอบรมระดับสูงของคณะลูกเสือแห่งชาติ เห็นด้วยกับการฝึกอบรมโดยรวมสูงกว่าวิทยากรที่ผ่านการอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากร ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามการฝึกอบรมเป็นวิทยากร ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านเนื้อหาหลักสูตร		ผ่านวิชาลูกเสือฯ	ผ่านระดับสูงฯ	ผ่าน 2 วิชา
	$\bar{X}$	3.64	3.86	4.25
ผ่านวิชาลูกเสือฯ	3.64	-	0.22	0.61*
ผ่านระดับสูงฯ	3.86	-	-	0.39
ผ่าน 2 วิชา	4.25	-	-	-

จากตาราง 23 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งวิชาลูกเสือชาวบ้านและระดับสูงของคณะลูกเสือแห่งชาติ เห็นด้วยกับเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรมสูงกว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามการฝึกอบรมเป็นวิทยากร ด้านวิธีการฝึกอบรม

ด้านวิธีการฝึกอบรม		ผ่านวิชาลูกเสือฯ	ผ่านระดับสูงฯ	ผ่าน 2 วิชา
	$\bar{X}$	3.54	3.83	4.17
ผ่านวิชาลูกเสือฯ	3.54	-	0.29	0.63*
ผ่านระดับสูงฯ	3.83	-	-	0.34
ผ่าน 2 วิชา	4.17	-	-	-

จากตาราง 24 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งวิชาลูกเสือชาวบ้าน และระดับสูงของคณะลูกเสือแห่งชาติ เห็นด้วยกับเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม สูงกว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามการฝึกอบรมเป็นวิทยากร ด้านพิธีการ

ด้านพิธีการ		ผ่านวิชาลูกเสือฯ	ผ่านระดับสูงฯ	ผ่าน 2 วิชา
	$\bar{X}$	3.67	3.91	4.29
ผ่านวิชาลูกเสือฯ	3.67	-	0.24	0.62*
ผ่านระดับสูงฯ	3.91	-	-	0.38
ผ่าน 2 วิชา	4.29	-	-	-

จากตาราง 25 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งวิชาลูกเสือชาวบ้าน และระดับสูงของคณะลูกเสือแห่งชาติ เห็นด้วยกับพิธีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน สูงกว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากร ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามการฝึกอบรมเป็นวิทยากร ด้านสื่อการฝึกอบรม

ด้านสื่อการฝึกอบรม		ผ่านวิชาลูกเสือฯ	ผ่านระดับสูงฯ	ผ่าน 2 วิชา
	$\bar{X}$	3.51	3.67	3.91
ผ่านวิชาลูกเสือฯ	3.51	-	0.16	0.40*
ผ่านระดับสูงฯ	3.67	-	-	0.24
ผ่าน 2 วิชา	3.92	-	-	-

จากตาราง 26 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งวิชาลูกเสือชาวบ้าน และระดับสูงของคณะลูกเสือแห่งชาติ เห็นด้วยกับด้านสื่อการฝึกอบรม สูงกว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นราย จำแนกตามการฝึกอบรมเป็นวิทยากร คู่ ด้านการวัดผล

ด้านการวัดผล		ผ่านวิชาลูกเสือฯ	ผ่านระดับสูงฯ	ผ่าน 2 วิชา
	$\bar{X}$	3.32	3.64	3.92
ผ่านวิชาลูกเสือฯ	3.32	-	0.32	0.60*
ผ่านระดับสูงฯ	3.64	-	-	0.28
ผ่าน 2 วิชา	3.92	-	-	-

จากตาราง 27 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งวิชาลูกเสือชาวบ้าน และระดับสูงของคณะลูกเสือแห่งชาติ เห็นด้วยกับด้านการวัดผลการฝึกอบรม สูงกว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 5 ที่ว่า วิทยาการที่มี อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการ ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 28

ตาราง 28 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.54	0.77	1.74*
	ภายในกลุ่ม	157	69.40	0.44	
	รวม	159	70.94		
2. ด้านวิธีการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.71	0.85	1.68*
	ภายในกลุ่ม	157	80.10	0.51	
	รวม	159	81.82		
3. ด้านพิธีการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.12	0.66	0.13
	ภายในกลุ่ม	157	72.84	0.46	
	รวม	159	72.96		
4. ด้านสื่อการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.11	5.83	0.09
	ภายในกลุ่ม	157	92.01	0.58	
	รวม	159	92.12		
5. ด้านการวัดผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.62	0.31	0.43
	ภายในกลุ่ม	157	112.62	0.71	
	รวม	159	113.24		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.82	1.68	0.81
	ภายในกลุ่ม	157	85.56	2.71	
	รวม	159	86.22		

จากตาราง 28 แสดงว่า ผู้ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตรและด้านวิธีการฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 นอกนั้น พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า มีรายค่าใดบ้างแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายค่า โดยวิธีการของเซฟเฟ ดังปรากฏใน ตาราง 29 – 30

ตาราง 29 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามอาชีพ ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านเนื้อหาหลักสูตร		ประกอบอาชีพส่วนตัว	ทำงานรัฐวิสาหกิจ	รับราชการ
	$\bar{X}$	3.79	3.98	4.01
ประกอบอาชีพส่วนตัว	3.79	-	0.19	0.22*
ทำงานรัฐวิสาหกิจ	3.98	-	-	0.03
รับราชการ	4.01	-	-	-

จากตาราง 29 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่ประกอบอาชีพรับราชการ มีความเห็นด้วยกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านด้านเนื้อหาหลักสูตร สูงกว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามอาชีพ ด้านวิธีการฝึกอบรม

ด้านวิธีการฝึกอบรม		ประกอบอาชีพส่วนตัว	ทำงานรัฐวิสาหกิจ	รับราชการ
	$\bar{X}$	3.71	3.87	3.95
ประกอบอาชีพส่วนตัว	3.71	-	0.16	0.24*
ทำงานรัฐวิสาหกิจ	3.87	-	-	0.08
รับราชการ	3.95	-	-	-

จากตาราง 30 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีอาชีพรับราชการ มีความเห็นด้วยกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านวิธีการฝึกอบรม สูงกว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 6 ที่ว่า วิทยากรที่มี ทักษะ และความสามารถในการเป็น วิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 31

ตาราง 31 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	16.45	8.23	34.15*
	ภายในกลุ่ม	150	36.14	0.24	
	รวม	152	52.60		
2. ด้านวิธีการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	19.19	9.59	32.03*
	ภายในกลุ่ม	150	44.95	0.30	
	รวม	152	64.14		
3. ด้านพิธีการ	ระหว่างกลุ่ม	2	17.37	8.68	34.79*
	ภายในกลุ่ม	150	37.45	0.25	
	รวม	152	54.82		
4. ด้านสื่อการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.68	4.84	11.25*
	ภายในกลุ่ม	150	64.51	0.43	
	รวม	152	74.19		
5. ด้านการวัดผล	ระหว่างกลุ่ม	2	21.42	10.71	21.42*
	ภายในกลุ่ม	150	74.99	0.50	
	รวม	152	96.41		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	16.83	8.41	26.73*
	ภายในกลุ่ม	150	51.61	0.34	
	รวม	152	68.44		

จากตาราง 31 แสดงว่า วิทยากรที่มีทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านโดยรวม และรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่า มีรายคู่ใดบ้างแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ ดังปรากฏใน ตาราง 32 – 37

ตาราง 32 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม

โดยรวม		มีความถนัดทาง ด้านพิธีการ	มีความถนัดทาง ด้านวิชาการ	มีความถนัด ทั้ง 2 ด้าน
	$\bar{X}$	3.41	3.76	4.21
มีความถนัดทางด้านพิธีการ	3.41	-	0.35	1.07*
มีความถนัดทางด้านวิชาการ	3.76	-	-	0.45
มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน	4.21	-	-	-

จากตาราง 32 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน มีความเห็นด้วยกับการฝึกอบรม โดยรวมสูงกว่าวิทยาการลูกเสือที่มีความถนัดทางด้านพิธีการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านเนื้อหาหลักสูตร		มีความถนัดทาง ด้านพิธีการ	มีความถนัดทาง ด้านวิชาการ	มีความถนัด ทั้ง 2 ด้าน
	$\bar{X}$	3.49	3.93	4.30
มีความถนัดทางด้านพิธีการ	3.49	-	0.44*	0.81*
มีความถนัดทางด้านวิชาการ	3.93	-	-	0.37*
มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน	4.30	-	-	-

จากตาราง 33 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน และด้านวิชาการ เห็นด้วยกับเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน สูงกว่าวิทยาการที่มีความถนัดทางด้านพิธีการ และวิทยาการที่มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน เห็นด้วยกับเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านสูงกว่า วิทยาการที่มีความถนัดทางด้านวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 34 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ด้านวิธีการฝึกอบรม

ด้านวิธีการฝึกอบรม		มีความถนัดทาง ด้านพิธีการ	มีความถนัดทาง ด้านวิชาการ	มีความถนัด ทั้ง 2 ด้าน
	$\bar{X}$	3.44	3.74	4.28
มีความถนัดทางด้านพิธีการ	3.44	-	0.30*	0.84*
มีความถนัดทางด้านวิชาการ	3.74	-	-	0.54*
มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน	4.28	-	-	-

จากตาราง 34 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน และด้านวิชาการ เห็นด้วย กับวิธีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านสูงกว่าวิทยาการที่มีความถนัดทางด้านพิธีการ และวิทยาการที่มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน เห็นด้วย กับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน สูงกว่า วิทยาการที่มีความถนัดทางด้านวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 35 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ด้านพิธีการ

ด้านพิธีการ		มีความถนัดทาง ด้านพิธีการ	มีความถนัดทาง ด้านวิชาการ	มีความถนัด ทั้ง 2 ด้าน
	$\bar{X}$	3.60	3.86	4.39
มีความถนัดทางด้านพิธีการ	3.60	-	0.26	0.79*
มีความถนัดทางด้านวิชาการ	3.86	-	-	0.53*
มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน	4.39	-	-	-

จากตาราง 35 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน เห็นด้วย กับพิธีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านสูงกว่าวิทยาการที่มีความถนัดทางด้านพิธีการ และวิทยาการที่มีความถนัดทางด้านวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ด้านสื่อการฝึกอบรม

ด้านสื่อการฝึกอบรม		มีความถนัดทาง ด้านพิธีการ	มีความถนัดทาง ด้านวิชาการ	มีความถนัด ทั้ง 2 ด้าน
	$\bar{X}$	3.39	3.67	4.00
มีความถนัดทางด้านพิธีการ	3.39	-	0.28	0.61*
มีความถนัดทางด้านวิชาการ	3.67	-	-	0.39*
มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน	4.00	-	-	-

จากตาราง 36 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีความถนัดทั้ง 2 ด้านเห็นด้วย กับด้านสื่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านสูงกว่าวิทยาการที่มีความถนัดทางด้านพิธีการ และวิทยาการที่มีความถนัดทางด้านวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ด้านการวัดผล

ด้านการวัดผล		มีความถนัดทาง ด้านพิธีการ	มีความถนัดทาง ด้านวิชาการ	มีความถนัด ทั้ง 2 ด้าน
	$\bar{X}$	3.13	3.59	4.05
มีความถนัดทางด้านพิธีการ	3.13	-	0.46*	0.92*
มีความถนัดทางด้านวิชาการ	3.59	-	-	0.46*
มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน	4.05	-	-	-

จากตาราง 37 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน และด้านวิชาการ เห็นด้วยกับการวัดผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านสูงกว่าวิทยาการที่มีความถนัดทางด้านพิธีการ และวิทยาการที่มีความถนัดทั้ง 2 ด้าน เห็นด้วย กับการวัดผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน สูงกว่า วิทยาการที่มีความถนัดทางด้านวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 7 ที่ว่า วิทยาการที่มี เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 38

ตาราง 38 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	5.75	2.87	9.16*
	ภายในกลุ่ม	152	47.39	0.31	
	รวม	153	53.14		
2. ด้านวิธีการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.73	2.86	7.38*
	ภายในกลุ่ม	152	58.69	0.38	
	รวม	153	64.42		
3. ด้านพิธีการ	ระหว่างกลุ่ม	2	8.28	4.14	13.42*
	ภายในกลุ่ม	152	46.61	0.30	
	รวม	153	54.90		
4. ด้านสื่อการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	6.10	3.05	6.75*
	ภายในกลุ่ม	152	68.16	0.45	
	รวม	153	74.26		
5. ด้านการวัดผล	ระหว่างกลุ่ม	2	9.68	4.84	8.39*
	ภายในกลุ่ม	152	87.04	0.57	
	รวม	153	96.72		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	7.11	3.55	9.02*
	ภายในกลุ่ม	152	61.58	0.40	
	รวม	153	68.69		

จากตาราง 38 แสดงว่า วิทยาการที่มีเหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกันมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านโดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า มีรายคู่ใดบ้างแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟดังปรากฏใน ตาราง 39 – 44

ตาราง 39 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม

โดยรวม		ชอบทำกิจกรรม เพื่อส่วนรวม	ถูกบังคับโดยคำสั่ง	ได้รับเชิญ
	$\bar{X}$	3.54	3.60	4.03
ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม	3.54	-	0.06	0.49
ถูกบังคับโดยคำสั่ง	3.60	-	-	0.43
ได้รับเชิญ	4.03	-	-	-

จากตาราง 39 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีเหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามเหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านเนื้อหาหลักสูตร		ถูกบังคับโดยคำสั่ง	ได้รับเชิญ	ชอบทำกิจกรรม เพื่อส่วนรวม
	$\bar{X}$	3.58	3.79	4.12
ถูกบังคับโดยคำสั่ง	3.58	-	0.21	0.54
ได้รับเชิญ	3.79	-	-	0.33
ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม	4.12	-	-	-

จากตาราง 40 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีเหตุผลในการเป็นลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตรลูกเสือชาวบ้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 41 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามเหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ด้านวิธีการฝึกอบรม

ด้านวิธีการฝึกอบรม		ถูกบังคับโดยคำสั่ง	ได้รับเชิญ	ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม
	$\bar{X}$	3.61	3.66	4.05
ถูกบังคับโดยคำสั่ง	3.61	-	0.05	0.44
ได้รับเชิญ	3.66	-	-	0.39
ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม	4.05	-	-	-

จากตาราง 41 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีเหตุผลในการเป็นลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ลูกเสือชาวบ้าน ด้านวิธีการอบรมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 42 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามเหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ด้านพิธีการ

ด้านพิธีการ		ถูกบังคับโดยคำสั่ง	ได้รับเชิญ	ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม
	$\bar{X}$	3.63	3.77	4.21
ถูกบังคับโดยคำสั่ง	3.63	-	0.14	0.58
ได้รับเชิญ	3.77	-	-	0.44
ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม	4.21	-	-	-

จากตาราง 42 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีเหตุผลในการเป็นลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ลูกเสือชาวบ้าน ด้านพิธีการแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 43 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นราย จำแนกตามเหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน คู่ ด้านสื่อการฝึกอบรม

ด้านสื่อการฝึกอบรม		ได้รับเชิญ	ถูกบังคับโดยคำสั่ง	ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม
	$\bar{X}$	3.47	3.51	3.90
ได้รับเชิญ	3.47	-	0.04	0.43
ถูกบังคับโดยคำสั่ง	3.51	-	-	0.39
ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม	3.90	-	-	-

จากตาราง 43 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีเหตุผลในการเป็นลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ลูกเสือชาวบ้าน ด้านสื่อการฝึกอบรมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 44 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ จำแนกตามเหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ด้านการวัดผล

ด้านการวัดผล		ได้รับเชิญ	ถูกบังคับโดยคำสั่ง	ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม
	$\bar{X}$	3.33	3.41	3.87
ได้รับเชิญ	3.33	-	0.14	0.54
ถูกบังคับโดยคำสั่ง	3.41	-	-	0.46
ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม	3.87	-	-	-

จากตาราง 44 แสดงว่า วิทยาการลูกเสือชาวบ้านที่มีเหตุผลในการเป็นลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ลูกเสือชาวบ้าน ด้านการวัดผลแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.8 การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 8 ที่ว่า วิทยากรที่มี ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากร ลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 45

ตาราง 45 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	1.50	0.05	1.44*
	ภายในกลุ่ม	149	51.62	0.34	
	รวม	152	53.12		
2. ด้านวิธีการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.46	0.49	1.16*
	ภายในกลุ่ม	149	62.90	0.42	
	รวม	152	64.37		
3. ด้านพิธีการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.91	0.30	0.83*
	ภายในกลุ่ม	149	53.99	0.42	
	รวม	152	54.90		
4. ด้านสื่อการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.26	8.77	0.17
	ภายในกลุ่ม	149	73.85	0.49	
	รวม	152	74.11		
5. ด้านการวัดผล	ระหว่างกลุ่ม	3	0.91	0.30	0.47
	ภายในกลุ่ม	149	95.80	0.64	
	รวม	152	96.71		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.01	2.07	0.82*
	ภายในกลุ่ม	149	67.63	0.45	
	รวม	152	68.64	68.64	

จากตาราง 45 แสดงว่า วิทยากรที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกันมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม และด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม และด้านพิธีการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า มีรายคู่ใดบ้างแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟดังปรากฏใน ตาราง 46 – 49

ตาราง 46 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม

โดยรวม		2 – 5 ปี	น้อยกว่า 2 ปี	มากกว่า 5 ปี
	$\bar{X}$	3.77	3.78	3.90
2 – 5 ปี	3.77	-	0.01	0.13
น้อยกว่า 2 ปี	3.78	-	-	0.12
มากกว่า 5 ปี	3.90	-	-	-

จากตาราง 46 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 47 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็น ของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านเนื้อหาหลักสูตร		2 – 5 ปี	น้อยกว่า 2 ปี	มากกว่า 5 ปี
	$\bar{X}$	3.59	3.78	3.83
2 – 5 ปี	3.59	-	0.19	0.24
น้อยกว่า 2 ปี	3.78	-	-	0.05
มากกว่า 5 ปี	3.83	-	-	-

จากตาราง 47 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านเนื้อหาหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 48 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ด้านวิธีการฝึกอบรม

ด้านวิธีการฝึกอบรม		2 – 5 ปี	น้อยกว่า 2 ปี	มากกว่า 5 ปี
	$\bar{X}$	3.65	3.75	3.90
2 – 5 ปี	3.65	-	0.10	0.25
น้อยกว่า 2 ปี	3.75	-	-	0.15
มากกว่า 5 ปี	3.90	-	-	-

จากตาราง 48 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร วิธีการฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 49 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ด้านพิธีการ

ด้านพิธีการ		2 – 5 ปี	น้อยกว่า 2 ปี	มากกว่า 5 ปี
	$\bar{X}$	3.67	3.80	3.90
2 – 5 ปี	3.67	-	0.13	0.23
น้อยกว่า 2 ปี	3.80	-	-	0.10
มากกว่า 5 ปี	3.90	-	-	-

จากตาราง 49 แสดงว่า วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานครด้านพิธีการ แตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับข้อเสนอแนะของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีผู้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 80 คน สรุปได้ดังตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 50 ข้อเสนอแนะของวิทยากรเกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านเนื้อหาหลักสูตรในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	
- ควรเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น	65
- จัดหลักสูตรให้มีประโยชน์ในการใช้กับชีวิตประจำวันให้มากขึ้น	7
ด้านวิธีการฝึกอบรม ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	
- ไม่ควรจัดกิจกรรมจนตึงเกินไป	54
- ควรปรับปรุงให้ทันสมัยกว่านี้	25
ด้านพิธีการต่าง ๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	
- พิธีการบางอย่างใช้เวลานานเกินไป ควรปรับปรุง	25
ด้านสื่อการฝึกอบรม ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	
- ควรมีสื่อที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา	45
- ควรใช้สื่อเพื่อการสร้างสรรค์ และประหยัด	32
ด้านการวัดผลในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	
- เครื่องมือในการวัดผลยังไม่ได้มาตรฐาน	39
ด้านอื่นๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	
- ควรลดวันฝึกอบรมลงให้น้อยกว่า 4 ถึง 5 วัน	75
- พยายามใช้งบประมาณอย่างประหยัด	
ควรให้ผู้อบรมได้มีส่วนร่วม	60
- มีการประชาสัมพันธ์น้อยไป ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมน้อย	40

จากตาราง 50 แสดงว่า วิทยาการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ได้ให้ข้อเสนอแนะ	
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ได้แก่ ควรเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น (N = 65), ควรจัดหลักสูตรให้มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน (N = 7)
ด้านวิธีการฝึกอบรม	ได้แก่ ไม่ควรจัดกิจกรรมจนตึงเกินไป (N = 54), ควรปรับปรุงให้ทันสมัยกว่านี้ (N = 25)
ด้านพิธีการฝึกอบรม	ได้แก่ พิธีการบางอย่างใช้เวลานานเกินไป ควรปรับปรุง (N = 25)
ด้านสื่อการฝึกอบรม	ได้แก่ ควรมีสื่อที่หลากหลาย และเหมาะสมกับเนื้อหา (N = 45) ,ควรใช้สื่อ เพื่อการสร้างสรรค์ และประหยัด (N = 32)
ด้านควรวัดผลในการฝึกอบรม	ได้แก่ เครื่องมือในการวัดผลยังไม่ได้มาตรฐาน (N = 40)
ด้านอื่นๆ ในการฝึกอบรม	ได้แก่ ควรลดวันฝึกอบรมลงให้น้อยกว่า 4 ถึง 5 วัน (N = 75) พยายามใช้งบประมาณอย่างประหยัด, ควรให้ผู้อบรมได้มีส่วนร่วม (N = 60), มีการประชาสัมพันธ์น้อยไป ทำให้มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมน้อย (N = 40)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการของวิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านวัดผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ใน 5 ด้าน จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา การฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน อาชีพ ทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน และประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

4. ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านต่อไป
5. ผลการศึกษาค้นคว้านี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ในการวางแผนทางส่งเสริมการฝึกอบรมให้เป็นไปตามความต้องการของวิทยากรอย่างมีคุณภาพ
6. ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามความต้องการของวิทยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มวิทยากรที่เกี่ยวข้องทางตรงต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ได้แก่วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่สังกัด สำนักงานเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานครทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มวังหลวง ,กลุ่มเจ้าพระยา ,กลุ่มศรีนครินทร์ ,กลุ่มบูรพาภิรมย์ ,กลุ่มธนเหนือ ,กลุ่มกรุงธนใต้ รวม 6 กลุ่ม จำนวน 1,920 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกมาจากกลุ่มตัวอย่างวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ของประชากรข้างต้น โดยเลือกแบบเจาะจงมา 1 กลุ่ม คือกลุ่มเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร แล้วสุ่มอย่างง่ายมา 50 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน อาชีพ ทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการให้การฝึกอบรม ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการให้การฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านวัดผล ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านเนื้อหาและหลักสูตร ด้านวิธีการ ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และการวัดผล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัย รายละเอียด ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมที่เป็นแนวคิดทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อกำหนดแนวทาง ขอบเขตในการสอบถามตามหัวข้อที่กำหนด และเลือกรูปแบบที่เหมาะสม ที่จะเก็บข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์วิทยากร เพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมความคิดเห็น ทางด้านเนื้อหาหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม พิธีการ สื่อฝึกอบรม และการวัดผล

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้คำแนะนำเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจและแก้ไขปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ควบคุมงานวิจัยให้พิจารณาตรวจ เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้ เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ตามลำดับ ดังนี้

1. นำหนังสือ จากหัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง ผู้อำนวยการเขต ทั้ง 6 สำนักงานเขต เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ทั้ง 6 สำนักงานเขต

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง เมื่อวันที่ 15 – 30 ธันวาคม 2546 ใช้เวลา 15 วัน เก็บได้ 60 ฉบับ ต้องใช้เวลาเพิ่มเติม ตั้งแต่ วันที่ 1 – 30 มกราคม 2547 เก็บได้อีก 100 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ เมื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ ทั้ง 160 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PCT (Statistical package for the Social Sciences / Personal Computer Plus) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยวิธีหาความถี่ และ ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้าน ตามตัวแปรทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ของคะแนนโดยรวมทุกด้าน และรายด้าน โดยการแปลความหมาย ของระดับความคิดเห็น (Best.1981:236) ดังนี้

1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากร จำแนกตามเพศโดยใช้การทดสอบ $t - test$.

4. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน จำแนกตามอายุ การศึกษา การฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน อาชีพ ทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน และประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน โดยใช้ F – Test แบบ One – way ANOVA เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. รวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านนำเสนอข้อมูล ในรูปของความถี่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ตามลำดับ ดังนี้

1. นำหนังสือ จากหัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง ผู้อำนวยการเขต ทั้ง 6 สำนักงานเขต เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ทั้ง 6 สำนักงานเขต

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง เมื่อวันที่ 15 – 30 ธันวาคม 2546 ใช้เวลา 15 วัน เก็บได้ 60 ฉบับ ต้องใช้เวลาเพิ่มเติม ตั้งแต่ วันที่ 1 – 30 มกราคม 2547 เก็บได้อีก 100 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ เมื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ ทั้ง 160 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PCT (Statistical package for the Social Sciences / Personal Computer Plus) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยวิธีหาความถี่ และ ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้าน ตามตัวแปรทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ของคะแนนโดยรวมทุกด้าน และรายด้าน โดยการแปลความหมาย ของระดับความคิดเห็น (Best.1981:236) ดังนี้

1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของวิทยากร จำแนกตามเพศโดยใช้การทดสอบ $t - test$.

4. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน จำแนกตามอายุ การศึกษา การฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน อาชีพ ทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน และประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน โดยใช้ $F - Test$ แบบ One – way ANOVA เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. รวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านนำเสนอข้อมูล ในรูปของความถี่

สรุปผลการศึกษาค้นคว้าสถานภาพ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยากร ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน จำนวน 160 คน ตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา การฝึกอบรมวิทยากร อาชีพ ทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ประสพการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน พบว่า วิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เป็น เพศชาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 และเพศหญิง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 49.90

ด้านอายุ วิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 , อายุระหว่าง 25 – 30 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 28.10 , อายุ 31 ปี ขึ้นไป จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 68.80

ด้านการศึกษา วิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีการศึกษามากกว่าปริญญาตรี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 , ปริญญาตรี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 , สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 03.10

ด้านการฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน วิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านที่ ผ่านการฝึกอบรมระดับสูงคณะลูกเสือแห่งชาติ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 09.40, ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 , ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน และระดับสูงของคณะลูกเสือแห่งชาติจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 , ไม่ตอบจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 00.60

ด้านอาชีพ วิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน รับราชการ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 61.40, ทำงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 , ประกอบอาชีพส่วนตัวจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30

ด้านทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน วิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีความถนัดด้านพิธีการ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 , มีความถนัดด้านวิชาการ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 , มีความถนัดทั้งพิธีการ และวิชาการ , จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 , ไม่ตอบ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 04.40

ด้านเหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน วิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ที่มีเหตุผลในการเป็นลูกเสือชาวบ้าน คือ ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 60.60, ได้รับเชิญ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 , ถูกบังคับโดยคำสั่ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 08.80 , ไม่ตอบจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 03.80

ด้านประสพการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน วิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ที่มีประสพการณ์ในการเป็นลูกเสือชาวบ้าน น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20, 2 – 5 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 21.90 , มากกว่า 5 ปี ขึ้นไป จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90, ไม่ตอบ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 05.00

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของวิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน พบว่า วิทยากรเห็นด้วย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.65 - 4.00$)

2.1 ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย มีความจำเป็น ($\bar{X} = 4.30$) นอกนั้น อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.01 - 3.36$)

2.3 ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านวิธีการฝึกอบรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ใช้เกมประกอบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.17$) นอกนั้น อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.04 - 3.62$)

2.4 ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านด้านพิธีการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน สร้างความประทับใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.39$) นอกนั้น อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.33 - 3.64$)

2.5 ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านด้านสื่อการฝึกอบรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ใช้บทบาทสมมติประกอบวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ($\bar{X} = 4.04$) นอกนั้น อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.02 - 3.38$)

2.6 ความคิดเห็นของวิทยาการ ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านการวัดผล โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเก็บคะแนนในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เช่น การแต่งกาย ความรับผิดชอบ ระบบหมู่ เกม เพลง มีความเหมาะสม นอกนั้น อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 3.78 - 3.42$)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยาการ ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน 5 ด้าน สรุปผลได้ ดังนี้

3.1 วิทยาการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพิธีการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 วิทยาการที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม และด้านการวัดผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 วิทยาการที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 วิทยาการที่มีการฝึกอบรมเป็นวิทยาการแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านโดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 วิทยาการที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 วิทยาการที่มีทักษะและความสามารถในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 วิทยาการที่มีเหตุผลในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.8 วิทยาการที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านโดยรวม และรายด้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม และด้านพิธีการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านเขตกรุงเทพมหานคร

4.1 วิทยาการได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตร ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 วิทยาการได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้วยวิธีการฝึกอบรม ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ไม่ควรจัดกิจกรรมจนตึงเกินไป

4.3 วิทยาการได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านพิธีการ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ พิธีการบางอย่างใช้เวลานานควรปรับปรุง

4.4 วิทยาการได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านสื่อการฝึกอบรม ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรมีสื่อที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา

4.5 วิทยาการได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ด้านการวัดผล ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ เครื่องมือในการวัดผลยังไม่ได้มาตรฐาน

4.6 วิทยาการได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมด้านอื่นๆ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรลดวันฝึกลงให้น้อยกว่า 4 ถึง 5 วัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลของการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. จากที่พบว่าความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อ และด้านการวัดประเมินผล มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะวิทยากรต่างมีความคิดเห็นที่เป็นตัวของตัวเอง ผ่านการฝึกอบรมในระดับต่าง ๆ มีความรู้ความเข้าใจ สามารถพัฒนาตนเอง ให้มีร่างกาย จิตใจ อารมณ์ พร้อมทั้งจะทำงานให้กับสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับเอกสารการพัฒนานุเคราะห์ การณิกการ ธรรมเกษร (2542) เรื่อง การพูดและการฝึกอบรมในที่ชุมชน ว่าการฝึกอบรมต้องมีการพัฒนาทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม ร่างกายให้มีความพร้อมอยู่เสมอ ดังนั้นเมื่อวิทยากรที่มีการพัฒนา ย่อมเกิดสติปัญญา และความคิดในอันที่จะขยายผลไปสู่การฝึกอบรมได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า วิทยากรเห็นด้วยกับการฝึกอบรมในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะวิทยากรมีความพร้อมทั้งสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับแนวคิดของเชียร์ศรี วิวิธสิริ (2534: 37) ที่ศึกษาเรื่อง จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ พบว่าการพัฒนาทางสติปัญญาการเรียนรู้ขั้นการคิด และปฏิบัติการ ตามทฤษฎีของ เบีย เจตส์ ทำให้เกิดความคิดอย่างกว้างขวาง สามารถถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรเพื่อทดสอบตามสมมติฐาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ของผู้ที่มีเพศต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่พบความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะมีเพียงด้านพิธีการเท่านั้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า วิทยากรต่างมีความรู้ ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ความคิดเห็นจึงไม่ต่างกัน จะมีเพียงด้านพิธีการเท่านั้นที่มีความคิดเห็นต่างกัน อาจเป็นเพราะ ด้านพิธีการมีเนื้อหาмаกตั้งแต่พิธีเปิดการฝึกอบรม จนถึงพิธีปิดการฝึกอบรม ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน วิทยากรบางท่านมีความคิดเห็นว่าพิธีการมีความยุ่งยาก ทำให้เสียเวลาในการฝึกอบรม บางท่าน เห็นว่าทุกอย่างเหมาะสมดีแล้ว อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นเพศใด จะมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งผลอันนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล โกสิภาพ (2539: 95) ที่ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรื่องการสอนเสริมของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า อาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากร ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ตามอายุ ตามสมมติฐาน ข้อ 2 ที่ว่าวิทยากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดให้กับผู้เข้ารับการอบรม มีความแตกต่างกัน เพราะวิทยากรที่มีอายุมาก ผ่านการฝึกอบรม ในด้านต่าง ๆ มากมาย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากวิทยากรที่มีอายุน้อย ผ่านการฝึกอบรมมาน้อย จึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ชูลีกร ตั้งเขื่อนขันท์ (2537 : 69) ที่ศึกษาความคิดเห็นการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติ

โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการปฏิบัติงานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ตามระดับการศึกษา ตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า วิทยากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จากการศึกษ พบว่า วิทยากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยวิทยากรที่มีการศึกษาระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มากกว่าในทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวิทยากรที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีประสบการณ์ ผ่านการฝึกอบรมมาหลายด้าน ทำให้มีความเข้าใจ มีความชำนาญ ในการฝึกอบรม มากกว่าวิทยากรที่มีความรู้ระดับปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมล ศรีประสิทธิ์ (2540 : 88) ที่ได้ศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า วิทยากรที่มีการฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน จากการศึกษพบว่าวิทยากรที่มีการฝึกอบรมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะวิทยากรที่ผ่านการฝึกอบรมหลายด้านจะมีความเข้าใจ มีความรู้ มากกว่าวิทยากรที่ผ่านการฝึกอบรมเพียงด้านใดด้านหนึ่ง จึงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับจิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่ของสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2542 : 12) ที่ว่าการเรียนรู้เป็นการสะสมข้อเท็จจริงเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้น วิทยากรที่มีการเรียนรู้ มีการอบรมมาก ๆ ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมมากด้วย

2.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า วิทยากรที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านต่างกัน พบว่าวิทยากรลูกเสือชาวบ้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ซึ่งตรงกับสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า วิทยากรที่ทำหน้าที่ให้การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านมาจากบุคคลหลายอาชีพ มีทั้งข้าราชการ ผู้ทำงานรัฐวิสาหกิจ และอาสาสมัคร ที่ประกอบอาชีพส่วนตัว ดังนั้น ความคิดเห็นจึงแตกต่างกัน วิทยากรที่มีอาชีพรับราชการต้องตระหนักในหน้าที่ที่รับผิดชอบ ต้องอยู่ในกรอบ ระเบียบ วินัย ของตนเอง ส่วนวิทยากรที่มีอาชีพทำงานรัฐวิสาหกิจ และอาสาสมัครที่มีอาชีพส่วนตัว ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงกฎ ระเบียบอะไร มักทำหน้าที่ตามสบาย ความคิดเห็นจึงต่างกัน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของอรุณ ปรีดีดิolk (2527 : 9) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคคลที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

2.6 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ตามสมมติฐานข้อ 6 ที่ว่า วิทยากรที่มีทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านต่างกัน พบว่าวิทยากรที่มีทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยากรที่มีความถนัดในหลายด้าน จะมีความชำนาญ มีความสามารถในการฝึกอบรมมากกว่าวิทยากรที่มีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยากรที่มีความถนัดในหลายด้าน จะมีความชำนาญ มีความสามารถในการฝึกอบรมมากกว่าวิทยากรที่มีความถนัดเพียงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว เพราะวิทยากรที่มีความถนัดหลาย ๆ ด้าน จะสามารถทำงานได้ทุกหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการฝึกอบรม ด้านพิธีการ ด้านสื่อในการฝึกอบรม และด้านการวัดผล ซึ่งวิทยากรที่มีความถนัดอย่างใดอย่างหนึ่งจะทำงานได้เพียงเฉพาะส่วนที่ถนัดเท่านั้น ดังนั้น ความคิดเห็นของวิทยากรที่มีความถนัดหลาย ๆ ด้าน ย่อมแตกต่างไปจากความคิดเห็นของวิทยากรที่มีความถนัดเพียงด้านเดียว ตรงกับจิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่ของสมบุรณ์ ศาลยาชีวิต (2526 : 15) ที่ศึกษา พบว่า ผู้ใหญ่ที่มีความถนัดทางอาชีพหลาย ๆ อย่าง จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกว่าผู้ใหญ่ที่มีความถนัดด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว

2.7 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ตามสมมติฐาน ข้อ 7 ที่ว่า วิทยากรที่มีเหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน พบว่า วิทยากรที่มีเหตุผลในการเป็นวิทยากรมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะวิทยากรที่สมัครใจเป็นวิทยากร จะมีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการทำงาน พยายามอาสาที่จะได้ร่วมกิจกรรมมากกว่าวิทยากรที่ถูกบังคับโดยคำสั่ง เพราะวิทยากรประเภทนี้ จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย หรือตามที่ผู้บังคับบัญชาสั่งเพียงอย่างเดียว และจะทำงานให้ลุล่วงเพียงอย่างเดียว ไม่ค่อยนึกถึงผลงานว่า จะเกิดอะไร ซึ่งตรงกับงานวิจัยของชัยพร วิชชาวุธ (2520 : 4) ที่กล่าวว่ามนุษย์มีความจำเป็นที่แตกต่างกัน บางคนชอบทำงานตามคำสั่ง บางคนชอบทำด้วยการบังคับ บางคนก็คิดค้นการทำงานโดยไม่ต้องรอคำสั่ง หรือใครมาบังคับ

2.8 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ตามสมมติฐาน ข้อ 8 ที่ว่า วิทยากรที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ต่างกัน พบว่า วิทยากรที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป จะทำงานในหน้าที่ได้อย่างดี รู้ขั้นตอน รู้เวลาว่าเวลาไหนควรทำอะไร พร้อมทั้งมีความเข้าใจเนื้อหาหลักสูตรได้ดี สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องรอคำสั่งใดๆ รองลงมาคือ วิทยากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 2 – 5 ปี ก็สามารถดำเนินการได้ แต่ความชำนาญการจะน้อยกว่าวิทยากรที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี ส่วนวิทยากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 2 ปี นั้น จะขาดประสบการณ์ จำต้องได้รับคำแนะนำจากรุ่นพี่ จากวิทยากรที่มีประสบการณ์มากกว่า การปฏิบัติงานต้องรอคำสั่ง หรือคอยสังเกตจากวิทยากรรุ่นพี่ บางครั้งทำให้งานเกิดความชะงัก คือไม่สามารถตัดสินใจเองได้ ซึ่งความคิดเห็นของวิทยากรที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี จะต่างกับวิทยากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี อย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของวิมล ศรีประสิทธิ์ (2540 : 89) ที่ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน จากการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจันทร์ทิพย์ ว่องประเสริฐ (2542 : 50) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาชีพพระยาสันในวิทยาลัยสารพัดช่าง กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง

3. จากการอภิปรายดังกล่าว สามารถนำผลการเสนอแนะของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ได้ดังต่อไปนี้ ด้านเนื้อหาหลักสูตรในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ได้ดังต่อไปนี้ ด้านเนื้อหาหลักสูตรในการฝึกอบรมฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เสนอแนะว่า ควรเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านวิธีการฝึกอบรมในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เสนอแนะว่า ไม่ควรจัดกิจกรรมจนตึงเกินไป ด้านพิธีการต่างๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านเสนอแนะว่า พิธีการบางอย่างใช้เวลานานเกินไป ควรปรับปรุง ด้านสื่อการฝึกอบรมในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เสนอแนะว่า ควรมีสื่อที่หลากหลาย และเหมาะสมกับเนื้อหา ด้านการวัดผลในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เสนอแนะว่า เครื่องมือการวัดผลยังไม่ได้มาตรฐาน และด้านอื่นๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เสนอแนะว่า ควรลดวันฝึกอบรม และให้น้อยกว่า 4 ถึง 5 วัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดที่จะเสนอแนะ เพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป เป็น 2 ส่วน ด้วยกัน คือ ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ผลจากการวิจัยพบว่าวิทยากรที่มีการฝึกอบรมหลายๆด้าน และฝึกอบรมในระดับสูง สามารถปฏิบัติงานฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านได้ดีกว่าวิทยากรที่ผ่านการฝึกอบรมเพียงด้านเดียว ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้วิทยากรได้รับการฝึกอบรมในหลาย ๆ ด้านและฝึกอบรมในระดับสูง เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองและพัฒนางานด้านการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร เห็นว่าวิทยากรที่สมัครใจและชอบในกิจการลูกเสือชาวบ้าน จะมีความตั้งใจในการทำงานมากกว่าวิทยากรที่ถูกบังคับโดยคำสั่ง ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจให้วิทยากรเต็มใจในการฝึกอบรม ไม่ควรมีการบังคับ เพื่องานจะได้ผลเต็มที่

3. จากข้อเสนอแนะพบว่า การกำหนดวันเวลาในการฝึกอบรมให้กระชับลง อาจเหลือเพียง 3 ถึง 4 วัน และควรเน้นความต้องการของชุมชน โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาสอดแทรก ตามข้อเสนอแนะของวิทยากร นั้น เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะในสังคมปัจจุบันประชาชนไม่ค่อยมีเวลาว่าง การทิ้งครอบครัวไปหลายๆ วัน อาจไม่สามารถไปอบรมได้ อีกประการ หลักสูตรในการฝึกอบรม วันแรกเป็นเพียงการปฐมนิเทศ แนะนำขั้นตอนต่างๆ ซึ่งสามารถรวบรัดให้กระชับลงได้ ด้านเนื้อหาหลักสูตรเช่นกัน ควรศึกษาความต้องการของชุมชน และควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอดแทรก จะทำให้การฝึกอบรมสมบูรณ์ดียิ่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของลูกเสือชาวบ้านทั่วไป เพื่อจะได้นำผลของลูกเสือมาเปรียบเทียบกับวิทยากร

2. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานของวิทยากรอย่างละเอียดลึกซึ้ง

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของวิทยากรกับลูกเสือ ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน นำมาปรับปรุงการฝึกอบรมให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2522). การใช้หลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ การพิมพ์.
- กรมพลศึกษา. (2535). หลักสูตรลูกเสือสำรอง, สามัญ, สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ. พุทธศักราช 2535
กระทรวงศึกษาธิการ. (2535)
- กรมอาชีวศึกษา (2530) คู่มือการจัดแผนการเรียนการสอนนักเรียนอาชีวศึกษา. พุทธศักราช 2530.
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร.
- กองลูกเสือแห่งชาติ. (2535). ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ. พุทธศักราช 2535.
- กรรณิการ์ ธรรมเกษร. (2542). หลักการฝึกอบรม และพูดต่อชุมชน. พุทธศักราช 2542.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2529). หลักสูตร และการพัฒนา. นครปฐม. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัย
ศิลปากร : อัดสำเนา
- กิดานันท์ มะละทอง. (2531). เทคโนโลยีการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษรการพิมพ์.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). การเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับการวัดผลคู่มือการวัดผลการเรียน.
กรมสามัญศึกษา : กรุงเทพมหานคร.
- เกรียงวีย์ ลีมอภิชชาติ. (2531). หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรม และการพัฒนาแนวทางแผนการ
เขียนโครงการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สยามศิลป์ การพิมพ์
- จันทร์ทิพย์ ว่องประเสริฐ. (2542). การศึกษาความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาชีพ หลักสูตร
ระยะสั้นในวิทยาลัยสารพัดช่างกลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, (อัดสำเนา).
- ชวาล แพร่ตกุล. (2518 : 16). เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2520). ความจำมนุษย์. ชวนพิมพ์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2536). ความต้องการของมนุษย์ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของคนดี.
- ชูลีกร ตั้งเชื่อนพันธ์. (2537). ความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการ
พิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม
ศึกษาแห่งชาติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.
- ชูศรี สุวรรณชาติ. (2542). หลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : หจก. กิจศึกษาเทรดดิ้ง.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2534). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2532). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. (2527). จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, (อัดสำเนา).
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). ประเภทของสื่อต่างๆ เพื่อการศึกษา. สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช :
กรุงเทพมหานคร.
- ทิตนา แคมณี. (2520). การประเมินผลหลักสูตร. หลักสูตรประถมศึกษาทฤษฎี และแนวปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สารมวลชน.
- ธำรง บัวศรี. (2521). ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบ และการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : เอราวัฒนาการพิมพ์.
- นที เงินประยูร. (2526). ทำอย่างไรครูจึงจะสอนดี. วารสารการศึกษา 14 กรกฎาคม 2526.

- นิรมล ศตาวุฒิ. (2534 : 3). หลักสูตรการศึกษาและการพัฒนา. คณะศึกษาศาสตร์ .มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญญศักดิ์ ใจจงกิจ. (2519). คู่มือการฝึกอบรมเป็นวิทยากร. สมาคมนักพูด. กรุงเทพมหานคร.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2521). การวัดผล และการประเมินผลการศึกษา. ทฤษฎี และการปฏิบัติ ประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2524). ประเภทต่างๆ ของสื่อ. คู่มือการใช้สื่อเพื่อการสอนนักเรียนมัธยมศึกษา. กรมสามัญศึกษา : กรุงเทพมหานคร.
- ปราโมทย์ ศรีดี. (2536). การศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาการเรียนรู้ขั้นการคิดปฏิบัติการแบบนามธรรมตามทฤษฎีของเปียร์ เจตต์ เขตการศึกษา 7. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- พินิจ บุญอนันต์. (2541). ความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่ในเรือนจำ และทัณฑสถาน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (อัดสำเนา).
- พรพิมล โกลิภาพ. (2539). ความคิดเห็นในการปฏิบัติงานการสอนเสริมของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- พรศรี โรจน์เมฆี. 2540 : 23. คู่มือการวัดผลกรมสามัญศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร.
- พันธุ์พา อุทัยสุข. (2535). “ปัจจัยเสริมการเรียนรู้การสอน” ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. พื้นฐานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ไพโรจน์ เบาใจ. (2520). คู่มือการเขียนบทเรียนโปรแกรม ม.ป.ท.
- ภิญโญ สาธร. (2526). หลักการบริหาร. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ครุสภา.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิบัติการศึกษาไทย. กรุงเทพ : มติชน.
- รังสี เอี้ยวสุวรรณ. (2527). จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลัดดา สุขปรีดี. (2535). คู่มือการผลิตสื่อเพื่อนักเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- วาสนา ชาวเวหา. (2522). ประโยชน์ของสื่อ และการใช้สื่อการสอน. วารสารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร.
- วิจิตร บุญยธโรกุล. (2529). เทคโนโลยีเทคนิคการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เอเชีย.
- วิมล ศรประสิทธิ์. (2540). การศึกษาความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดนนทบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (อัดสำเนา).
- วิเชียร ผิวนิมา, สมพร ภูประเสริฐ, วิชัย ธีรรัตนพันธ์. (2526). การปรับปรุงกิจการลูกเสือชาวบ้าน. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. (2541). คู่มือผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน.
- สมบุญณ์ ศาลยาชีวิน. (2526). จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่ : ลานนาการพิมพ์.

- สงัด อุทรานันท์. (2529). การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพมหานคร : วงเดือนกาพิมพ์.
(2532) พื้นฐาน และหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : เซตเตอร์พับลิคเซชั่น.
- สันต์ ธรรมบำรุง.(2527). หลักสูตร และการบริหารหลักสูตร. เอกสารการนิเทศการศึกษานับที่ 260
หน่วยศึกษานิเทศก์. กรมการฝึกหัดครู.
- ลาโรช บัวศรี. (2527). หลักสูตรวิจัย และการพัฒนาหลักสูตร.
- สุจริต เพียรชอบ. (2523). ประโยชน์ของการใช้สื่อเพื่อการสอน กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ :
กรุงเทพฯ.
- สุรัชย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีในการใช้สื่อ. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และวิทยาศาสตร์.
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- สุมิตร คุณานุกร. (2528). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวน.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2542). การวิจัยและการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร.
- อภิัญญา เหมระ. (2544). บทบาทของวิทยากรในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6.
- อรุณ ปรีดีติลล. (2527). ความคิดเห็นของบุคคลที่มีอาชีพต่างกัน ต่อการฝึกอบรมผู้ประกอบการค้า
ภายในประเทศ. งานวิจัยกรมการค้าภายใน : กระทรวงพาณิชย์การ : กรุงเทพฯ.
- Good, Carter V. Dictionary of Education" 3rd ed. New York : Mcgraw Hill. 1976.
- Gibson, JT. Psychology the Classroom. Englewood Cliffs. New Jersey. Prentice Hall Inc. 1976.
- Taba, Hida, Curriculum Development : Theory and Practice, New York : Harcourt, Brace and
World, Inc. 1962.

ภาคผนวก ก

รายนาม ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

นายประยูร ครองยศ	เจ้าพนักงานการศึกษา 7 ตำแหน่งศึกษาธิการเขตสำนักงาน เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
นายวินัย คร้ามวงศ์	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนแสงหิรัญวิทยา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
อาจารย์กัมปนาท บริบูรณ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0519.10.05/933

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ท่านผู้อำนวยการเขตพระโขนง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายจุลศักดิ์ เปี่ยมทอง นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่อง ความต้องการของวิทยากร ลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใคร่ขอความ อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ วิทยากรลูกเสือชาวบ้านในเขตของท่าน ตอบแบบสอบถามดังแนบมา พร้อมนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัยในระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2546 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาให้ นิสิตเก็บข้อมูลดังกล่าวและหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5574

ที่ ฟล ๐๒๑๔.๑๐.๐๕/๒๕๖

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ท่านผู้อำนวยการเขตคลองเตย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายจุลศักดิ์ เปี่ยมทอง นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่อง ความต้องการของวิทยากร ลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ วิทยากรลูกเสือชาวบ้านในเขตของท่าน ตอบแบบสอบถามดังแนบมา พร้อมนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัยในระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2546 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาให้นิสิตเก็บข้อมูลดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5574

ที่ ศส ๐๕๑๙.๑๐.๐๕/๕๓๕

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ท่านผู้อำนวยการเขตประเวศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายจุลศักดิ์ เปี่ยมทอง นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่อง ความต้องการของวิทยากร ลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใคร่ขอความ อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ วิทยากรลูกเสือชาวบ้านในเขตของท่าน ตอบแบบสอบถามดังแนบมา พร้อมนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัยในระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2546 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาให้ นิสิตเก็บข้อมูลดังกล่าวและหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5574

ที่ ศก ๐๕๑๔.๑๐.๐๕/๒๖๘

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ท่านผู้อำนวยการเขตวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายจุลศักดิ์ เปี่ยมทอง นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่อง ความต้องการของวิทยากร ลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใคร่ขอความ อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ วิทยากรลูกเสือชาวบ้านในเขตของท่าน ตอบแบบสอบถามดังแนบมา พร้อมนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัยในระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2546 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาให้นิสิตเก็บข้อมูลดังกล่าวและหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5574

ที่ ศส ๐๑๑๙.๑๐.๐๖/๒๕๖

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ท่านผู้อำนวยการเขตสวนหลวง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายจุลศักดิ์ เปี่ยมทอง นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่อง ความต้องการของวิทยากร ลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใ้ขอความ อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ วิทยากรลูกเสือชาวบ้านในเขตของท่าน ตอบแบบสอบถามดังแนบมา พร้อมนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัยในระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2546 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาให้ นิสิตเก็บข้อมูลดังกล่าวและหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5574

ที่ ศธ ๐๒๑๙.๑๐.๐๕/๒๓๔

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ท่านผู้อำนวยการเขตบางนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายจุลศักดิ์ เปี่ยมทอง นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่อง ความต้องการของวิทยากร ลูกเสือชาวบ้าน ที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใคร่ขอความ อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ วิทยากรลูกเสือชาวบ้านในเขตของท่าน ตอบแบบสอบถามดังแนบมา พร้อมนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัยในระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2546 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาให้ นิสิตเก็บข้อมูลดังกล่าวและหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5574

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1	เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2	เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการ
ฝึกอบรม ด้านพิธีการฝึกอบรม ด้านสื่อการสอน และด้านวัดผลประเมินผล
ตอนที่ 3	เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการฝึกอบรม
ลูกเสือชาวบ้าน

แบบสอบถาม
เรื่อง
ความคิดเห็นของวิทยาการที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

- () ชาย
 () หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 25 ปี
 () 25 ปี - 30 ปี
 () 31 ปี ขึ้นไป

3. การศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี
 () ปริญญาตรี
 () สูงกว่าปริญญาตรี

4. การฝึกอบรมเป็นวิทยาการ

- () ผ่านการฝึกอบรมระดับสูง คณะลูกเสือแห่งชาติ
 () ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือชาวบ้าน
 () ผ่านการฝึกอบรมทั้งวิชาลูกเสือชาวบ้าน และระดับสูงของคณะลูกเสือแห่งชาติ

5. อาชีพ

- () รับราชการ
 () ทำงานรัฐวิสาหกิจ
 () ประกอบอาชีพส่วนตัว

6. ทักษะ และความสามารถในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

- () มีความถนัดด้านพิธีการ
- () มีความถนัดด้านวิชาการ
- () มีความถนัดทั้งพิธีการ และวิชาการ

7. เหตุผลในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

- () ชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม
- () ได้รับเชิญ
- () ถูกบังคับโดยคำสั่ง

8. ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

- () น้อยกว่า 2 ปี
- () 2 ปี - 5 ปี
- () มากกว่า 5 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ของวิทยากรทั้ง 6
สำนักงานเขต รวม 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการให้การฝึกอบรม
ด้านพิธีการ ด้านสื่อการฝึกอบรม และด้านการวัดผล

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็น
ของท่านมากที่สุด ในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านเนื้อหาหลักสูตร					
1.	มีความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เกี่ยวกับวิชาลูกเสือชาวบ้าน	...	...	...	...	...
2.	เนื้อหาวิชาลูกเสือชาวบ้าน มีความเหมาะสม และทันสมัยกับสภาพปัจจุบัน	...	...	...	...	...
3.	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับความต้องการของลูกเสือชาวบ้าน	...	...	...	...	...
4.	วิชาลูกเสือชาวบ้านเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้	...	...	...	...	...
5.	วิชาความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความจำเป็น	...	...	...	...	...
6.	หลักสูตรลูกเสือชาวบ้านได้รับการปรับเปลี่ยนตามสภาพท้องถิ่น	...	...	...	...	...
7.	จำนวนเวลาในการฝึกอบรม มีความเหมาะสม	...	...	...	...	...
8.	วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทยมีความจำเป็น	...	...	...	...	...
	ด้านวิธีการในการฝึกอบรม					
9.	นำเทคนิค และวิธีการฝึกอบรมมาประกอบการเรียนรู้	...	...	...	...	...
10.	สาธิตการใช้อุปกรณ์ให้ลูกเสือชาวบ้านก่อนการฝึกอบรม	...	...	...	...	...
11.	การฝึกอบรมโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ	...	...	...	...	...
12.	จัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ให้แก่ลูกเสือชาวบ้าน	...	...	...	...	...
13.	กระตุ้นให้ลูกเสือชาวบ้านเกิดความสนใจในการฝึกอบรม	...	...	...	...	...
14.	เน้นการแสดงประกอบการเรียนรู้ด้านวิชาการ	...	...	...	...	...
15.	ฝึกอบรมเพื่อความเข้าใจ และการปฏิบัติได้	...	...	...	...	...
16.	ใช้เกม เพลงประกอบการเรียนรู้	...	...	...	...	...
	ด้านพิธีการ					
17.	พิธีเปิดการฝึกอบรมสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมให้น่าสนใจ	...	...	...	...	...
18.	พิธีถวายราชสดุดีสร้างความศักดิ์สิทธิ์ในการฝึกอบรม	...	...	...	...	...
19.	พิธีเปิด - ปิด ประชุมรอบเสารงประจำวันสร้างทักษะความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้	...	...	...	...	...
20.	พิธีเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความมั่นใจ	...	...	...	...	...
21.	พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน สร้างความประทับใจ แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	...	...	...	...	...
22.	พิธีการมีมากเกินไปจนทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย	...	...	...	...	...
23.	พิธีการนำเข้าสู่ความเข้าใจในหลักสูตร และวิธีการ	...	...	...	...	...
24.	พิธีปิดการอบรม สร้างความประทับใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	...	...	...	...	...

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านสื่อในการฝึกอบรม					
25.	มีสื่อที่เพียงพอสำหรับใช้ฝึกอบรม	...	...	...	...	...
26.	สื่อการสอนอยู่ในสภาพที่ดี สามารถใช้ได้ทันที	...	...	...	...	...
27.	ใช้สื่อประสมหลายอย่างในการสร้างความเข้าใจ	...	...	...	...	...
28.	ใช้สื่อที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	...	...	...	...	...
29.	ใช้สื่อการสอน และอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมที่ทันสมัย	...	...	...	...	...
30.	ใช้บทบาทสมมติประกอบวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ	...	...	...	...	...
31.	ใช้การแสดงเป็นเรื่องราวประกอบวิชาการ	...	...	...	...	...
32.	ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสื่อในการฝึกอบรม	...	...	...	...	...
	ด้านการวัดผล					
33.	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการชี้แจง และทราบเกณฑ์ และวิธีการทดสอบก่อนการอบรมลูกเสือชาวบ้าน	...	...	...	...	...
34.	แจ้งผลการทดสอบให้ลูกเสือชาวบ้านทราบอย่างรวดเร็ว	...	...	...	...	...
35.	การประเมินผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีความยุติธรรม	...	...	...	...	...
36.	การประเมินผลลูกเสือชาวบ้าน เน้นการวัดทักษะปฏิบัติอย่างเดียว	...	...	...	...	...
37.	การเก็บคะแนนในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เช่น การแต่งกาย ความรับผิดชอบ ระบบหมู่ เกม เพลง มีความเหมาะสม	...	...	...	...	...
38.	การประเมินผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีประสิทธิภาพดี	...	...	...	...	...
39.	การกำหนดเกณฑ์ในการวัดผล มีความเหมาะสม	...	...	...	...	...
40.	การวัดผล การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มีความสอดคล้องกับหลักสูตร	...	...	...	...	...

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของวิทยากรที่มีต่อการฝึกอบรม
 ลูกเสือชาวบ้าน
คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร
.....
.....
.....
2. ด้านวิธีการฝึกอบรม
.....
.....
.....
3. ด้านพิธีการ
.....
.....
.....
4. ด้านสื่อการฝึกอบรม
.....
.....
.....
5. ด้านการวัดผล
.....
.....
.....
6. ด้านอื่น ๆ
.....
.....
.....

ขอขอบคุณ
นายจุลศักดิ์ เปี่ยมทอง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายจุลศักดิ์ เปี่ยมทอง
วัน – เดือน – ปีเกิด	1 กุมภาพันธ์ 2490
สถานที่เกิด	อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	20/42 ถนนสุขุมวิท ซอย 50 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนลำสาละ (ราษฎร์บำรุง) ถนนกรุงเทพกรีฑา แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2506	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอัมพวา “อัมพวันวิทยาลัย” อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
พ.ศ. 2508	ว.ท.ประโยคครูवादเขียนโท กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2516	พ.ม.ประโยคครูมัธยม กระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2526	คบ.(วิชาเอกการประถมศึกษา) วิทยาลัยครูธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2547	กศ.ม.(วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร